

a **440** m

SOBRE EL NIVELL DEL MAR

(LA REVISTA D'OLOT)

Entrevista a
Albert Bramon

18

FEBRER 1997

PREU 500 PTES.

**Perspectives econòmiques
de la Garrotxa**

TEATRE PRINCIPAL

TEATRE I DANSA

divendres, 21 de febrer, a les 22 h

FAVOR PER FAVOR adaptació de l'obra de Jean Anouilh "BECKET". Direcció, traducció i adaptació: Anna Rovira amb El Palé, Companyia de Teatre
Platea i 1r pis: 1.500 ptes. / 2n i 3r pis: 1.000 ptes.

divendres, 7 de març, a les 22 h (vigília del Dia de la Dona)

Companyia METADONES presenta **MEDEA MIX**
Dramatúrgia: Txiki Berraondo, Graciela Gil i Magda Puyo
Platea i 1r pis: 2.000 ptes. / 2n i 3r pis: 1.300 ptes.

divendres, 21 de març, a les 22 h **TRÀNSIT companyia de Dansa** presenta **EL PUNT DE LA MEMÒRIA** (Sic Transit Gloria Mundi) Coreografia Maria Rovira
Platea i 1r pis: 1.500 ptes / 2n i 3r pis: 1.000 ptes.

dijous, 27 de març, a les 22 h

Gran festa del DIA INTERNACIONAL DEL TEATRE
(programació sorpresa)

CINEMA

divendres, 14 de febrer, a les 22.30 h Cine Club Olot: **EL NIÑO DE MÂRCON** de Peter Greenaway

dimarts, 18 de febrer, a les 22 h

Filmoteca: **OMBRES I BOIRA**
de Woody Allen

dimarts, 25 de febrer, a les 22 h. Filmoteca: **VINCENT I THEO** de Robert Altman

divendres, 28 de febrer, a les 22.30 h Cine Club Olot: **LONE STAR** de John Sayles

dimarts, 4 de març, a les 22 h Filmoteca: **FLASH GORDON** de Mike Hodges

dimarts, 11 de març, a les 22 h

Filmoteca: **TUCKER: L'HOME I EL SEU SOMNI** de Francis Ford Coppola

divendres, 14 de març, a les 22.30 h Cine Club Olot: **DEAD MAN** de Jim Jarmusch

LA CARBONERA

del 22 de febrer al 16 de març

DONES ARTISTES (Org. Alba Associació de dones)

del 21 de març al 6 d'abril **Exposició del FONTS CATALÀ de COOPERACIÓ**

feiners, de 19 a 21 h.

festius, de 12 a 2 h i de 19 a 21 h

MÚSICA

divendres, 21 de febrer, a les 24 h

Concert de jazz amb RAY BROWN 1.500 ptes.

CICLE CINEMA Cine Club Olot

24, 25 i 26 de març, **Cicle EMIR KUSTURICA**
dilluns 24 22.30 h, **EL TIEMPO DE LOS GITANOS**
dimarts 25 22.30 h, **ARIZONA DREAM**
dimecres 26, 22.30 h, **UNDREGROUND**

Venda anticipada TEATRE, DANSA i MÚSICA

de 9 a 21 h, de dilluns a divendres al telèfon **18 22 24** del Servei Entrades de Caixa de Girona i altres targetes de crèdit, fins a 48 hores abans de la funció.

. A les oficines del Teatre Principal, d'11 a 13 h, de dilluns a divendres

. A la taquilla del Teatre Principal, des d'una hora abans de l'inici de l'espectacle

MUSEU

SALA OBERTA

del 14 de febrer al 9 de març **COL·LECCIÓ RIERA.**

Exposició sobre el dipòsit d'obres al Museu Comarcal de la Garrotxa

del 21 de març, al 27 d'abril **LLUÍS BARTRINA. COUNTRY ART**

SALA 14, EDIFICI HOSPICI

Fins al 2 de febrer "**Un pessebre, per exemple**"

FEBRER

divendres, 14

a les 20 h **PREGÓ DE CARNESTOLTES 1997**

a l'Ajuntament d'Olot
Carnaval: **BALL DE LES DONES**
23 h, Pavelló Firal

dissabte, 15

Carnaval: **CERCAVILA PELS CARRERS DE LA CIUTAT** 12 h a la plaça del Carme

Carnaval: **GRAN RUA DE CARNIVAL**

16.30 h, concentració als antics terrenys de l'estació

Carnaval: **BALL A BANDA:** Música en viu, amenitzat per diferents bandes. 19 h a la plaça de l'Àngel

Carnaval: **GRAN SOPAR POPULAR**

20 h, Self-Service La Garrotxa

Carnaval: **GRAN BALL DE DISFRESSES** Elecció de la **REINA DE CARNAVAL 1997 / 1998**

23 h Pavelló Firal

diumenge, 16

Rialles: **ESPECTACLE DE CARNESTOLTES I BALL DE DISFRESSES.** 12 h, plaça Major

MARÇ

diumenge, 2

Rialles: **LA CAPUTXETA VERMELLA,** Grup La Trepa 17 h, Teatre Principal

diumenge, 16

Rialles: **Antologia CHARLIE RIVEL.**
Dandy Clowns
17 h, Teatre Principal

dies 24, 25 i 26

Rialles: **projeccions de CINEMA**
17 h, Teatre Principal

dies 23, 28 i 29

CHRISTUS a l'Orfeó
Orfeó Popular Olotí

Coordinació: X. Rusalleda
Consell de redacció:
Lluís Bagué, Pep Fargas, Meius Ferrés, Àngel Parada, Xavier Planagumà, Jordi Rovira, Albert Rubirola, Rosa Sans, Joan Serra, Ricard Sargatal, Jordi Serrat.

Edició: As. L'au cal.ligràfica
Concepte portada: Kim Domene
Impressió: Impremta Aubert

Col.laboradors:

OPINIÓ:

Albert Bramon, Joan Capdevila, Juli Clavijo, Antoni Mayans, Jordi Pujiula, Àngel Parada, Esteve Corominas, Miquel Macias, Pere Masmitjà, Domènec Moli, Lluís Sacrest, Joan Serra.

TEATRE:

Francesc Pereira, Pep Fargas, Tena Busquets

MÚSICA:

Pep Coll, Carles Fontfreda.

ART:

Gabriel Alcalde, Pin Ferrés, Carme Ortiz, Jordi Rovira, Albert Rusalleda, Joan Vilallonga, Sigrid Werning.

CINEMA:

Carles Batlle, Miquel Barti, Imma Merino, Manel Mitjà, Àngel Quintana.

LITERATURA:

Concepció Batallé, Pedro Carrizosa, Margarida Casacuberta, M. A. Gardella, Natàlia Molero, Dolors Rovira.

CIÈNCIA:

Emili Bassols, Jordi Canal, Francesc Canalies, Josep Codony, Josep Guix, Joan Nogué.

Dipòsit legal: GI-801/95

Garrotxa, perspectives de futur

En la llarga entrevista sostinguda amb els senyors Arcadi Calzada i Lluís Sacrest publicada en el número extra dedicat als 20 anys de l'Assemblea Democràtica de La Garrotxa, els dos entrevistats coincideixen en la necessitat i la urgència de definir les estratègies socioeconòmiques que configuren el futur de la comarca. Tots dos es mostren igualment pessimistes davant el possible manteniment de les inèrcies actuals, fet que, segons els entrevistats, podria abocar la Garrotxa a la pèrdua definitiva del creixement esperat per les ciutats mitjanes de l'interior de Catalunya. Argumentacions similars a aquestes es poden sostroure d'altres textos publicats en el mateix número de la revista.

Tots dos es plantegen, igualment, si l'actual estructura política comarcal (entengui's: ajuntaments, consell comarcal, partits polítics, sindicats) està en condicions d'oferir respostes constructives per aquest futur que s'està convertint en present. Sense menysprear, ni molt menys, els actuals quadres polítics comarcals, tots dos aboguen per la conveniència de plantejar d'una manera el més immediata possible la creació de discursos i debats que, partint del potencial que la societat civil garrotxina, almenys aparentment té, afavoreixin la creació d'objectius i propostes de futur.

Des de la redacció del 440, entenem, des de fa temps, que l'única manera d'intentar sostreure'ns tots plegats de l'actual estat d'inòpia passa possiblement per la creació de nous horitzons de futur. I per tant, per la necessitat de remoure els esquemes actuals i replantejar quins haurien de ser els nous paradigmes. Aquest debat d'idees i d'imaginació, creiem que s'hauria de realitzar defugint determinades concepcions maniqueïstes i endogàmiques, per les quals el sectarisme o la falsa il·lusió de pensar que «tot va bé», que els són pròpies, no fa més que posar benes al ulls conformant la realitat comarcal com una realitat virtual il·lusòria i, per tant, falsa.

El silenci, la resignació, o la constant submissió a la mera especulació de determinats interessos privats, que en general no comporten millores per a la comarca, tònica habitual d'aquests darrers anys, no és evidentment el camí que cal recórrer.

No creiem, tampoc, que la societat garrotxina avui per avui hagi d'estar pendent de què pugui passar amb en Carles Llorens com a nou cap de CDC a la comarca, o que el PSC d'un cop per tots esdevingui una alternativa factible de futur, o si una possible «olivera» canvia el rumb polític de l'Ajuntament d'Olot. Per això, i continuant el treball iniciat amb el número anterior, voldríem entomar algunes de les qüestions que ens poden fer pensar en aquest canvi i plantegem com a tema central algunes de les possibles PERSPECTIVES DE FUTUR DE LA GARROTXA.

18

FEBRER
1 9 9 7

La policia i la qualitat de vida

altre dia vaig llegir dues notícies; una de curiosa, que deia que, a Tarragona, hi haurà dos policies municipals de paísà que

vigilaran i posaran multes als tarragonins que no recullin les deposicions dels seus gossos, i una altra, reiterativa, i que probablement hauran llegit també, que deia que, a Madrid, s'iniciava una experiència pilot de guàrdies de barri, els quals anirien d'un en un i amb motocicletes a patricular sempre pels mateixos llocs.

Això ve a raó que jo crec, tal com va dir l'alcaldeessa el dia de la inauguració de la comissaria dels Mossos, que l'actuació de la policia és un factor important en la qualitat de vida. Circular tranquil i sense por pels carrers (per la bona circulació, pel respecte de les normes, per la seguretat personal, ...) influeix poderosament en el benestar de les persones.

I, a la vegada, perquè estem parlant d'un servei públic, pagat per tots i que arriba per igual a tothom i contribueix a la igualtat. És, per tant, essencial per a un governant vetllar perquè la policia funcioni bé.

Olot, durant molt de temps ha patit una greu discriminació respecte d'altres ciutats, perquè per error de molts, la Policia Nacional va marxar i ens vam haver de fer càrrec tot sols de les tasques policiaques. Sort n'hem tingut que la ciutat és tranquil·la!

Ara tenim el que ens toca i és ara quan cal que entri en funcionament la feina prioritària dels governants, quan els recursos són escassos, treure el màxim partit del que tenim, no duplicar esforços i gestionar-ho tot de forma eficient.

Això vol dir tres coses: Tenir un pla de treball i determinar les feines de cadascú, és a dir, tenir criteris, prioritats i no fer duplicitats, segon, treballar i mimar l'equip humà que porta la policia i, tercer, implicar-hi al màxim la resta de ciutadans.

Aquí a Olot, ens fa falta que, com a Girona, es firmi un conveni que fixi les diferents feines que faran els Mossos, la Policia Municipal i la Guàrdia Civil. Era evident que aquesta feina s'havia de fer molt abans que arribessin els Mossos, però no s'ha fet i els de Girona ja ens han passat al davant.

També fa falta que la nostra policia municipal sàpiga exactament què farà i què no farà. Estem en una nova situació i algú els ho ha d'explicar. És difícil d'entendre que hagi hagut de ser l'alcaldeessa qui, durant la festa de la policia, hagi tranquil·litzat els guàrdies assegurant-los que la plantilla no es reduiria més. Però cal anar més enllà, reorientar les feines i dedicar la màxima atenció al trànsit i, a més, fixar què és el més important, si els embussos diaris, si el soroll de les motos, si el tancament sense avís de carrers, si l'entrada de les escoles i

quines i si ho pot fer tot o s'ha de deixar alguna cosa.

I cal també pensar en la Guàrdia Civil, més enllà de les feines que tenen encomanades per llei, es poden trobar camins de col·laboració que augmentin la seguretat ciutadana amb la seva ajuda.

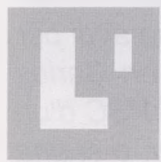
En relació a l'equip humà cal, igual com fan les empreses, invertir en la seva formació i apostar per ell.

A Olot, el cap de la policia va entrar amb mal peu per culpa de la irresponsabilitat d'en Pere Macias i la situació encara no s'ha corregit. La policia ha de tenir la confiança dels seus governants. No amb un xec en blanc, sinó com a tot arreu, amb uns objectius que s'han de revisar al cap d'un temps i fer modificacions si cal. La tercera qüestió és, potser, la que passa de forma més desapercebuda, però és la menys explotada encara. Cal que els olotins sentim la policia com una cosa nostra, d'una manera pràctica i no en forma de campanya publicitària. Per això cal insistir en la participació dels veïns en la Junta de Seguretat Local. S'ha de cultivar aquest intercanvi difícil i profitós. La mida d'Olot ho permet, tant amb aquest com en altres serveis. De fet aquesta és la filosofia profunda del guàrdia de barri.

Albert Bramon

Cap del Grup Municipal del PSC
a l'Ajuntament d'Olot

L'any de l'Aramburu

Ajuntament ha acomiadat l'any sense aprovar el nou pressupost. I és curiós perquè el pressupost del 97

sembla especialment senzill de quadrar: A personal, el mateix que l'any passat perquè no s'ha volgut revisar el desequilibrat organigrama municipal. A funcionament, una miqueta

més que el 96 per evitar les modificacions mensuals del pressupost, i tres rals per un cèntim a la Tureta a benefici d'una futura política d'estalvi de la despesa corrent. A les companyies (llum, escombraries, TPO) els diners que els devem de l'any passat i una gran part del que gastarem enguany. Si és possible tot. Als dels jardins, el seu dineral perquè es noti que són de casa! A inversions

només 125 milions, repartits entre les obres que ja hem fet però que no s'han pagat (principalment al barri vell de la mà de GUOSA i els compromisos del C/ St. Rafael, Secretari Daunis,...) i les tasques fixes d'asfaltar carrers, arranjar voreres, petites obres a les escoles i edificis públics, renovar equips informàtics i el parc mòbil de la Policia i la Brigada. Amb els bancs no cal amoïnar-s'hi gaire, es pot con-

tinuar calculant els pagaments amb criteris pessimistes i així a final d'any es podrà usar tot el que sobri per amortitzar més del compte, que bona falta ens fa. El poc que queda es reparteix - seguint sempre criteris històrics o drets adquirits- entre les àrees de cultura, sanitat, medi-ambient, serveis socials, educació, solidaritat, esports, infància, joventut, promoció econòmica, turisme, fires i festes. No cal dir que els recursos que queden per la despesa voluntària són totalment insuficients. Però sense augmentar els impostos i sense reduir despeses, no es pot fer altra cosa. Desolador!

No es estrany doncs que el company Sacrest enyori les èpoques riques i plenes de la CUE i que es mostri poc engrescat amb la Sra. Brussosa. I qui no? Però hem de ser justos i reconèixer que l'Alcalde es limita a executar de manera franciscana el Pla d'Estalvi pactat entre tots. El problema no és Ella sinó els que varen deixar l'Ajuntament arruïnat pels deutes, sobrecarregat de despeses corrents - manteniment d'edificis ostentosos, excés d'alts funcionaris, lloguers

desorbitats, concessions massa generoses (jardins) o que camuflen altres despeses (escombraries)-, amb infinitat de solars afectats pel Pla General esperant a ser comprats, amb equipaments bàsics encara per executar -asfaltat de carrers, escola de música, piscina pública, estadi atlètic- i amb un munt d'embolics per desllorigar -Guosa, Ràdio Olot, Revisió del Pla General, Actualització del Cadastre, Coeficient de Situació pels impostos, ...

Davant d'aquest panorama, els partits d'esquerra actuem -cada un a la seva manera- amb la màxima responsabilitat i olotinitat. Els fets canten: varem pactar el Pla Financer amb l'equip Macias i sense ell hem fet pinya a l'hora de solucionar els desastres financers de la seva Ràdio Olot i de Guosa, hem arribat a acords sobre les Ordenances Fiscals fins al punt de votar-hi a favor, col·laborem a les Comissions buscant solucions i proposant alternatives, fem propostes compromeses amb mentalitat de govern en els Plens (moció de Personal, d'ensenyament, de medi ambient,...) i ens manifestem oberts a

consensuar la revisió del Pla General i el Cadastre. En tres paraules: Treballem per Olot. És injust, doncs, dir que Olot té necessitat de la gent d'Esquerra i dels Socialistes. Perquè ja ens té. Si ens comparem amb la CUE, l'únic que no hem fet és entrar a l'equip de govern. Sobre això i pel que fa a l'Esquerra he de dir que en Pere Macias ens va oferir al començament de tots els mandats entrar al govern i que no varem acceptar perquè no compartíem les seves prioritats (Vials, Can Joanetes, personal) i perquè la seva majoria absoluta ens deixava sense capacitat de negociació. De la Sra. Brussosa -les apariències sovint enganyen!- només puc dir que no ens ho ha ni proposat. Per tant, continuen treballant des de l'oposició perquè les idees de progrés, solidaritat, igualtat social i llibertat nacional creixin i esdevinguin majoritàries. Tenim prou feina!

Joan Barnadas i Puigferrer
Portaveu d'ERC

Un pressupost auster

Si alguna cosa s'ha de destacar d'aquest pressupost és la voluntat de l'equip de govern d'invertir la tendència d'endeutament dels últims anys. Per primera vegada en molt de temps, s'ha fet un pressupost en el qual els ingressos previstos (3.611 milions) superen les despeses (3.602 milions). Amb aquest pressupost es podrà començar a eixugar part del deute municipal. Igualment, s'ha volgut reduir la despesa corrent en 42 milions. Són, doncs, uns pressupostos molt ajustats que responen a un canvi de política i a un canvi de circumstàncies d'àmbit general. Durant molts anys la majoria d'ajuntaments de Catalunya van optar per fer polítiques d'endeutament per

poder fer front a les grans obres urbanístiques i d'infraestructures que eren necessàries en aquells moments. Ara ens toca reduir el deute per evitar l'ofec financer i fer una bona gestió en el dia a dia per suplir la baixada de recursos.

Malgrat l'austeritat pressupostària hem procurat que les inversions patissin el menys possible la reducció. Així s'invertiran dos-cents milions en el proper any que serviran per tirar endavant obres molt importants: la Sala Clarà, l'inici de l'estadi atlètic, la llar d'infants de Sant Miquel, el trasllat de l'Escola de Música, la construcció d'uns nous lavabos públics o l'acabament de la biblioteca.

Segurament que és molt més difícil governar amb pressupostos rigorosos i austers que no pas amb pressupostos expansius que permeten,

mitjançant grans obres i/o projectes urbanístics, justificar l'actuació del govern de la ciutat. Però el que ens cal en aquests moments a Olot és realisme econòmic, una bona gestió i més atenció als petits problemes del ciutadà.

Joan Corominola
Regidor d'Hisenda i de Règim interior

Llibertat d'expressió

Comentaris de carrer

A

rran d'alguns escrits publicats en diversos mitjans de comunicació de la nostra comarca, he cercat les opinions de la gent del carrer en relació a alguns d'aquests temes: les opinions que he recollit són molt diferents i en cap cas han estat reflectides

a la premsa. El que ve tot seguit és la veu del carrer.

Aquest escrit no agradarà a molta gent, tot i ser la realitat verdadera, perquè el que es porta avui és la falsedat, la hipocresia i penjar-se medalles, però tal com diu el meu admirat Dr. Jordi Pujula «A Olot tots ens coneixem i sabem on estem cadascun».

Avui molts es declaren demòcrates de tota la vida i defensors aferrissats de les llibertats individuals. Mentida puta, en la majoria dels casos! Amic Xevi, jo també em sento estafat i enganyat. Vint anys enrere, vaig recórrer tots els pobles de la Garrotxa per demanar el vot favorable per al canvi, la democràcia, l'Estatut, la Constitució i no sé quantes coses més. Ho vaig fer amb tota la bona fe, convençut que demanava un futur millor per a nosaltres i per a la generació següent. I què tinc ara? Igual que molta gent senzilla del carrer, una decepció darrera l'altra. Potser tenen raó els que em diuen que la culpa és meua i que m'havia d'haver afiliat a un partit. Hauria estat molt profitós, segur. Tal com diu un refrany dels meus amics gitanos: «Qui té bons padrins, es pot ben batejar». És a dir, tenir un bons amics, cobrar una bona mesada i anar a la feina una horeta cada dia. Ho llegim

a la premsa contínuament. La gent que anem per lliure i que treballem per als ciutadans no tenim res a fer, per més que alguns ens ho agraeixin.

Què hi farem! Cadascun és cada qual, com diu en Serrat i m'omple de satisfacció veure que la gent gaudeix de les meves organitzacions firals o tàuriques. No tot ha de ser amb interès crematístic o polític, puix també som ciutadans de baix.

Tot i aquest conformisme personal per sobreviure, sents i llegeixes coses que et subleven i sents la necessitat interior de replicar quan cal. I com que el meu company Rusalleda em va convidar a participar en el 440, us escric i us transmeto el que he anat recollint per aquests verals de la nostra petita pàtria garrotxina.

Llibertat d'expressió?

Molta gent no la trobem enlloc, tot i que alguns que diuen defensar-la acaben negant-la a qui no comparteix les seves idees personals o les del seu petit grupet. I solen fer molta fressa perquè saben que els polítics tenen pànic a la fressa per allò que poden fer perillar els seus vots. Una part d'aquests polítics fa més cas de la fressa que de l'opinió de la gran majoria silenciosa, la que treballa i es comporta correctament, sense escarafalls, pensant en la família i les coses de cada dia. D'aquests, no se'n preocupen gens. Si algú es queixa, troba un somriure, molta voluntat de fer gestions, bones paraules buides i adéu-siau. Quina decepció pels pobres perjudicats!

I si per causes justificades, els cossos de seguretat es posen seriosos amb els de la fressa, ja hi som amb allò dels drets humans i la llibertat d'expressió. Aquestes llibertats que vàrem demanar nosaltres ara fa vint anys, qui se n'aprofita ara amb males arts? Els delinqüents, els traficants i alguns executius poderosos, i joves ignorants de la nostra història i de les nostres tradicions que utilitzen la «llibertat» per lliurar els seus instints salvatges, sense respectar res ni ningú, persones, entitats, institucions o propietats, i sovint subtilment influïts per algun polític que no sol donar mai la cara. Per això la majoria de ciutadans aplaudim i estimem molt els membres dels serveis de seguretat ciutadana.

Tampoc no és gaire clara la llibertat d'expressió en alguns mitjans de comunicació per més que alguns redactors i periodistes en vulguin fer gala, quan en realitat només diuen i publiquen allò que ells creuen convenient. Es parla dels temps foscos del franquisme i de la prohibició de la nostra llengua, però això no és cert del tot, com ho demostren els setmanaris *Arriba España* i *La Garrotxa* arxivats a la biblioteca olotina. Tothom recorda el programa Ràdio-Comarca on des de l'any 1963 es parlava en català. En els meus programes, tothom feia allò que creia convenient sota la seva responsabilitat.

Respecte de la llibertat d'expressió, seria bo recordar que l'any 1932, en plena República, l'alcalde Sr. Garganta va prohibir durant dos mesos la sortida del setmanari *La Tradició Catalana* per motius polítics i el 1935 *La ciutat d'Olot* sortia al carrer amb la portada en blanc amb un escrit que deia: «Aquest número ha passat per la censura». Davant d'aquests fets, potser fora bo que consultéssim més sovint les biblioteques abans d'obrir la boca o escriure segons quines coses.

HOMENATGES I RECORDS

Fa pocs dies vaig llegir a *La Comarca* que un grup d'Esquerra Republicana havien fet un homenatge a l'antic alcalde olotí Joan Deu i Ros, mort ara fa 77 anys. Personalment em sembla molt bé, però justament ara que estic fent un treball que m'obliga a consultar tots els fets de 150 anys enrere, no he trobat res remarcable que tingués a veure amb aquest alcalde.

Aprofito l'avinentesa per apuntar novament la conveniència de rendir homenatge públic a l'insigne alcalde Pere Bretcha i Galí, autor de les cases barates de Sant Miquel, Sant Pere Màrtir, vivendes del sector Malagrida, reforma del Firal, parcs, places, carrers, jardins, defensor dels presos polítics olotins en acabar la guerra del 36 i tantes altres coses. A mi no em fa res que fos alcalde de l'època franquista perquè fou un gran olotí que donà un gran impuls de modernització a la ciutat.

Apart d'aquest record emocionat del Sr Bretcha, hi ha hagut altres alcaldes plens de vida que resten oblidats injustament: en Malibrán i en Xicu Casas que renovaren els serveis d'aigua potable i el clavegueram i m'ajudaren a tirar endavant la Fira de Sant Lluç del CIT. En Joan Sala i Villegas, amb la seva valentíssima defensa de la millora de les nostres comunicacions, advertint de les conseqüències negatives per a la nostra economia, cosa avui demostrada, per desgràcia de molta gent. I ara, tenim gent que es muda gràcies a les seves iniciatives, com a cosa pròpia.

La tasca d'aquestes persones es calla o s'ignora, per la pràctica d'un ignominiós sistema de partidisme aferrissat. Això no és democràcia!

Tot i que la transició política va ser positiva, amb la mà al cor hem de reconèixer que no es va fer gaire bé cara a la gent de classe treballadora. Els errors d'antany pesen molt per tirar endavant. Suprimir el Ball Pla, els passants i processons tradicionals i altres diversions populars, els duríssims atacs de l'oposició a l'Ajuntament, les vagues salvatges en perjudici dels mateixos treballadors, les picabaralles entre partits, protagonismes excessius, la recerca de l'inetrès particular a través dels partits, la crisi de l'economia familiar, la desaparició d'indústries i llocs de treball, l'augment descabellat d'impostos, el fet de passar de ser una comarca capdavantera a parar a la cua de tot Catalunya, etc.

Fa poc, un popular polític d'esquerres em deia: "Ara faria les coses d'una altra manera. Aleshores érem novells, anàvem massa cremats". Senyor, bones paraules les seves, però continuem igual.

Per això hem de confiar que Convergència aprofitarà els pactes de govern amb el PP i farà força per fer d'una vegada la variant de Castell follit i el desdoblament fins a Cornellà del Terri. Seria frustrant per la Garrotxa que el partit d'en Jordi Pujol no trobes una ràpida i bona solució a qui durant tant anys li ha donat els vots. Aquí hi ha de jugar fort en Pere Macias. Ho ha de fer ara que és conseller. A la gent del carrer no ens pot fallar. I cal també que acceleri el projecte del Túnel de Bracons. Necessitem infraestructures, si no els nostres joves es veuran obligats a anar a buscar feina fora d'Olot. Sempre hem estat un poble laboriós, imaginatiu, capaç de superar amb èxit les èpoques de crisi. Ara necessitem infraestructures i això no ho podem fer el ciutadans. És cosa dels governants. Que així sigui, Mare de Déu del Tura!

Jaume Tané i Cufi

De Fires

Com els bolets en una tardor de pluja, quasi sense adornar-nos-en, al nostre entorn han proliferat en pocs anys una gran quantitat de fires que han assolit una notable participació. Curiosament, això coincideix amb un clar retrocés de la Fira de Sant Lluç

d'Olot, cosa que possiblement ens hauria de fer pensar. Un bon exercici inicial seria explicar - intentar-ho- les raons visibles d'aquesta contradicció.

El primer que anatem és que aquestes fires s'organitzen a l'entorn d'un tema monogràfic. La Fira del Pollastre de l'Empordà, de la Mel a Crespià, dels Alls al Pla de l'Estany, els Fesols a Santa Pau, la de l'Intercanvi a Mieres, etc. La de Santa Pau és un exemple clar. Feia tres anys que no hi anava i quan hi he tornat l'he trobada atapeïda de gent i de firaires; el poble sobreixia de cotxes i de personal. En arribar-hi, des d'Olot, semblava un enorme camp de futbol en una jornada d'un Barcelona-Milan. Hi havia qui havia d'aparcar a un quilòmetre del poble. Els mossos d'esquadra intentaven organitzar aquell caos. La fira, és clar, era gratuïta. No es poden demanar diners per veure allò que pots veure de franc passejant pels carrers de qualsevol ciutat. Perquè la gent vingui a un recinte com el d'Olot, s'hauria de crear un servei gratuït de transport des del centre de la ciutat i regalar un xuixo a tothom. El cas d'aquestes fires és que neixen i creixen empeses per la voluntat popular. Si de cas, les institucions hi fan una aportació simbòlica i, en anys electorals, hi assisteixen alguns polítics amb càrrec per dir quatre vulgaritats i deixar-se veure i tocar per la multitud, en un intent de guanyar vots per òsmosi.

La Fira de Sant Lluç, antigament, només necessitava que s'acomplís el 18 d'octubre. Ni programa, ni cartell, ni presentacions. Ara que és en mans de l'administració, la nostra fira té un aire envarat, llunyà, asèptic, desconnectat de la realitat, amb excessives intervencions oficialistes. Però d'una manera imperceptible, fora dels murs del recinte, avant de les guixetes, aquest any passat, el que ha volgut veure-hi, haurà pogut apreciar l'inici d'una altra fira, amb un producte estrella, tant en nombre de parades com de compradors. Un producte molt lligat a la Garrotxa. Potser el camí és aquest. I si els fabricants del gremi no s'hi impliquen, és igual. No és res de nou. Però la Fira tindrà una raó de ser i de créixer, que és el que necessita. No morirà pas com un canonge envoltat de sotanes.

Moli

Justícia juvenil

Actualment, la justícia de menors que s'aplica en la franja de entre 12 i 16 anys s'emmarca en la, encara vigent, «Ley de Tribunales Tutelares de Menores» aprovada per decret l'any 1948 i que va ser modificada parcialment per una «Ley orgánica de Competencia y Procedimiento de Juzgados de Menores» l'any 1992, atenent a la necessitat d'adequar-se a les garanties constitucionals.

i ha una justícia de menors

La recent implantació del nou Codi Penal, que va entrar en vigor el passat 25 de maig, augmenta l'edat penal dels menors als divuit anys, equiparant-nos així a la majoria dels països europeus. Aquesta nova situació genera un cert buit legal que es resoldrà amb una Llei Penal Juvenil (o Llei Penal de Menors) de la qual ja fa temps que se'n parla i de la qual s'han fet borradors i avantprojectes però que, a hores d'ara, no sabem quan veurà la llum.

El nou Codi Penal introdueix canvis entre els quals cal destacar la inclusió de noves penes alternatives a la presó, mesures penals similars a les que ja s'apliquen satisfactoriament i des de fa uns anys en l'àmbit dels menors i joves.

Quines mesures s'apliquen

Sortosament la majoria de menors i joves no tenen mai cap contacte amb la Justícia Penal. Pel que fa a la comarca de la Garrotxa podem mostrar-nos especialment satisfets si tenim en compte que el nombre de delictes comesos per menors i joves és baix. Malgrat això no està de menys que els joves, pares, educadors i la comunitat en general conegui d'alguna manera l'existència de la Justícia Juvenil i especialment allò que es refereix a les respostes penals socioeducatives que es donen als joves infractors.

Ara per ara la jurisdicció competent en les edats de 12 a 16 anys són els Jutjats de Menors i poden acordar les mesures següents:

- Amonestació.
- Internament per un temps de 1 a 3 caps de setmana.
- Llibertat vigilada.
- Acolliment per una altra persona o nucli familiar.
- Privació del dret a conduir ciclomotors o vehicles de motor.
- Prestació del Servei en Benefici a la Comunitat.
- Tractament ambulatori o ingrès en un centre de caràcter terapèutic.
- Ingrès en un Centre de règim obert, semiobert o tancat (no superior a dos anys).

En alguns casos i segons la naturalesa dels fets, es podrà plantejar una REPARACIÓ EXTRAJUDICIAL (amb la suspensió temporal del veredicte), si el menor i els perjudicats accepten participar en un programa de Reparació a la Víctima.

Respecte als més grans de 16 anys i atenent al transitori buit legal a què feiem referència el que es preveu en el nou Codi Penal és que, en alguns casos, puguin con-

siderar-se com a joves si es compleixen certs requisits, els compresos entre els 18 i els 21 anys. Ara 'per ara, els majors de 16 anys depenen encara de la jurisdicció ordinària (d'adults), però aquest nou marc legal modifica i amplia les possibles respostes que permetran, entre d'altres, l'aplicació de la pena de treballs en benefici de la comunitat, l'aplicació de mesures de seguretat i la substitució o suspensió de penes privatives de llibertat.

Dins d'aquest ventall, podem destacar:

- L'internament en un centre psiquiàtric.
- L'internament en un centre de menors.
- L'obligació de comparèixer davant de l'Administració per informar de les activitats que es realitzen.
- L'obligació de participar en programes formatius, laborals, culturals.
- Tractament de deshabitució a les drogues.
- La custòdia familiar.
- etc.

L'execució de les mesures acordades pels Jutjats de Menors (12 - 16 anys) i pels Jutjats Ordinaris (16 - 18 anys), depèn actualment i en el cas de Catalunya, de la Direcció General de Mesures Penals Alternatives i Justícia Juvenil del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya des que l'any 1981 es transpassaren les competències en aquesta matèria al govern català.

Els criteris bàsics d'actuació de la DG se centren especialment en harmonitzar l'educació i el control dels menors i joves atesos en les diferents mesures i programes per encàrrec de les instàncies judicials.

Es considera el menor com una persona amb capacitat per assumir les pròpies accions. Adequant les respostes penals a les seves possibilitats i capacitats reals de comprensió i reparació. Afavorint la responsabilització, entesa com a confrontació entre la conducta infractora amb les seves conseqüències i les normes socials.

L'execució d'aquestes mesures penals implica l'elaboració d'un projecte educatiu individual que té en compte la situació social i personal del menor i el procés de maduració que travessa i que permet una intervenció socioeducativa més adient.

S'entén que, en el seu pas a la vida adulta, l'adolescent té dret a unes atencions específiques i se situa el fet dissocial en la seva justa mesura dins d'aquest moment evolutiu.

El pas del jove per la justícia és transitori. La intervenció ve marcada per la temporalitat de la mesura i és la resposta concreta a uns fets concrets. Cal evitar qualsevol mena d'estigmatització i entendre que les possibles mancances socials, educatives, han de ser ateses, abans,

durant i després, des de la família l'escola i la comunitat.

Joves infractors i prevenció

Sense voler entrar en un ball de dades, sempre ferregós, podem apuntar que el nombre de delictes més elevat s'inscriu en el grup de delictes contra la propietat, tot i que sota aquesta denominació hi ha un ventall molt ampli de delictes i faltes.

Força significatius -i sense voler ser alarmistes ni relacionar la seva natuarlesa amb la condició de ser jove- són els que fan referència als delictes contra les persones i contra la llibertat i la seguretat (amenaces, coaccions, lesions,...)

Aquesta casuística ens porta necessàriament a reflexionar respecte als valors, als models imperants en la nostra societat i en la responsabilitat de la pròpia comunitat. L'existència de valors teòricament assumits i els que realment impregnen, marquen en gran mesura el tarannà de les relacions interpersonals.

Valors com la solidaritat, respecte a la diferència, comunicació, tec., en clara oposició a la competitivitat, intolerància, individualisme ferotge i relacions mercantilistes, tan arrelats a la nostra societat. Quanta menys contradicció es produeixi entre els valors dominants i els que es volen transmetre des dels àmbits educatius, familiars i personals, adreçats a millorar la convivència i el benestar comú, menys conflictes es produiran en la comunitat.

Els valors i les normes de convivència que volem per als nostres joves es transmeten a partir dels propis models, de la dinàmica quotidiana, de la nostra relació amb els altres. Conductes que en el cas dels infants, s'assimilen per imitació de forma quasi automàtica.

Hi ha a més, en la societat civil, mecanismes de prevenció, de control social, de resolució de conflictes que cal potenciar i mobilitzar per dret i en benefici de tots. Aquestes alternatives funcionen sovint de forma espontània mitjançant la iniciativa i la pròpia dinàmica de participació dels seus membres. Des de la família o l'escola fins a entitats de caràcter associatiu.

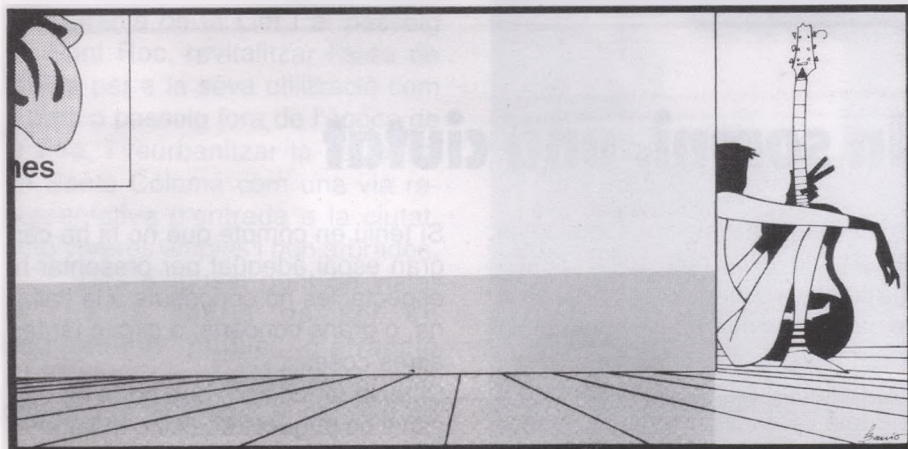
Donar resposta a les conductes disocials no vol dir necessàriament actuar sempre des del marc de la justícia.

La importància de la prevenció passa per donar protagonisme als responsables del desenvolupament i l'educació dels infants, però també a tots i cadascun dels membres de la comunitat. La família, els grups primaris de relació i en definitiva l'entorn social són elements cabdals per a la correcta socialització i integració a la societat.

L'Administració pública també ha de prioritzar entre les seves accions aquelles que representin una inversió per millorar les condicions de convivència i de participació directa de la població (cultura, educació, sanitat, justícia,...) tot i que sabem que no sempre són les més rendibles políticament. Hi ha voluntat política, però això vol dir invertir diners en recursos i per invertir cal tenir molt clar què en volem treure, encara que sigui a llarg termini.

Albert Nebot i Obon

Tècnic de la secció de Mesures Penals Alternatives i Justícia Juvenil de Girona

l'alberg SACOT

Un allotjament al bell mig del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. Entre les poblacions d'Olot i Santa Pau. L'alberg Sacot és una casa de colònies-alberg acollidor, on pots passar uns dies en companyia de la família o els amics.

Avda. d'Olot, s/n.
17811 SANTA PAU
(La Garrotxa)

68 03 79
26 62 54
68 00 85

Què en farem de la Granja?

Estem llençant bona part del nostre patrimoni arquitectònic per la finestra. Fa un parell d'anys, l'Ajuntament, recollint el missatge del Fòrum de Teatre, va encarregar la catalogació de tots els edificis industrials en desús amb la idea de potenciar la rehabilitació amb finalitats paraartístiques. Tot això ha quedat al calaix i avui, hem de contemplar resignadament com es van aixecant pisos damunt de les runes d'allò que podria haver estat l'inici de la revitalització de la ciutat. Ara és el torn de la Granja Soldevila. Des de la redacció hem proposat a quatre persones que imaginessin què se'n podria fer. Heus aquí el resultat.

Olot ha d'apostar fort!

Cal apostar fort, més que amb coneixement, amb reconeixement, és a dir, cal primer que ens reconeguem, cal que els projectes comuns ens siguin propis. Olot, com qualsevol ciutat, poble, grup o persona, ha de tenir la seva pròpia personalitat, s'ha de retrobar a si mateix, ha de portar a terme el seu projecte vital amb ganes, amb il·lusió i convenciment i, sobretot, amb identitat, característica aquesta que acaba sent el motor de totes les altres. Moltes vegades, en nom d'una mala entesa «internacionalitat», en nom d'una mala entesa modernitat, s'han dut a terme projectes adoztenats, buits, carrinclons, uniformants i, sobretot, poc funcionals i cars. Hi ha exemples a pilons.

Cal refundar i ressucitar l'Escola Municipal de Belles Arts d'Olot, cal la creació d'un fòrum obert a tothom, sense cometes, sense limitacions d'edat i dedicació, sense la feixuga càrrega d'una administració massificant i obsoleta, cal un lloc de trobada de tota la gent que al voltant

de l'art, encara es mou, amb dificultats, cal dignificar els tallers de sants, posant els seus mestres al front de les aules, cal que la tradició generi la modernitat, cal dur els pintors, escultors, gent de teatre, dissenyadors, fotògrafs, cineastes, poetes, escriptors, artistes en general, professionals o principiants, cal dur-los, dic, a un mateix fòrum. Olot ha de prendre, humilment però amb seguretat, la torxa de la renovació profunda. Gent no en falta, projectes veiem que tampoc, diners, els que hi hagi -no en calen més-, ara només falta la voluntat política dels nostres governants i l'espai físic. Ara Olot té a les seves mans un espai únic, immillorable: l'antiga Granja de can Nestlé.

Cal parlar, parlar-ne, decidir i començar ja el gran projecte que, probablement, haurà de néixer amb humilitat, però carregadíssim de passat, present i futur.

Xavier Bulbena
Interiorista

Un somni, una ciutat

La Granja Soldevila és un espai que permet somiar. Somiar en una ciutat diferent, pel que pot representar tenir un equipament com el que jo m'imagino ubicat als antics locals de la Netslé.

I us l'arribareu a imaginar semblant al meu si teniu en compte que a Olot no hi ha cap sala d'exposicions prou gran que permeti fer muntatges importants, ni prou manipulable perquè hi exposi la gent que comença, joves creadors als quals cal facilitar la feina i donar empenta.

Si teniu en compte que no hi ha cap gran espai adequat per presentar-hi espectacles no concebuts a la italiana, o grans concerts, o circ, o tantes altres coses...

Si teniu en compte que no hi ha cap espai on puguin treballar o mostrar el

seu treball els artesans i artistes de la ciutat, on puguin interaccionar i produir noves idees....

Si teniu en compte que no existeix cap aixopluc on puguin anar els joves, trobar-se, conèixer-se, inventar, implicar-se, aprendre a participar d'una manera creativa....

Si teniu en compte que no existeix cap centre que aplegui associacions i entitats de ciutadans disposats a treballar per la ciutat, ni cap magatzem que guardi el material que ara es guarda al garatge del president...

I si teniu en compte que no tenim moltes altres coses i que això només són exemples....

Us imagineu, doncs, com seria una ciutat que acollís tots aquests equipaments? Tant de bo fos la meua, però no ho crec pas. Ans, al contrari, crec que acabarem perdent un espai privilegiat davant del Fluvià, en una àrea gairebé central gràcies al desplaçament del nucli urbà de la ciutat cap a aquest sector, prou esponjat encara. Perdre l'oportunitat de ser una ciutat innovadora, atrevida, creativa. I perdre les ganes de somiar que ho pugui arribar a ser algun dia. Perdre la capacitat d'imaginar una ciutat diferent, travessada pel Fluvià.

Tena Busquets

La reutilització de la Granja de la Llet

Una de les mesures més clares per «acostar» els barris de Sant Roc o Pequín i tota l'àrea edificada més enllà

del Pont de Ferro al centre urbà de la Ciutat, seria «donar vida» i major utilitat al Passeig de Sant Roc, a la zona de la Fira i aconseguir una major integració del riu, en aquesta zona, a la vida de la ciutat.

Aquesta major utilitat per a la ciutat d'aquesta zona, permetria «recosir» la ciutat en aquest punt, evitant el buit urbà que representa en aquest moment, i reduint la distància que aparentment tenen els barris abans citats, amb el centre urbà de la ciutat.

Dins aquesta filosofia d'acostar el cor de la ciutat als barris perifèrics, caldria en aquest punt donar utilitat a la Granja de la Llet i al passeig de Sant Roc, revitalitzar l'àrea de la Fira per a la seva utilització com a parc o passeig fora de l'època de la Fira, i reurbanitzar la carretera de Santa Coloma com una via representativa d'entrada a la ciutat, amb voreres amples i ben arbrades.

Des d'aquest punt de vista, la Granja hauria de ser un equipament públic, d'atracció d'activitat. La complementaritat que podria tenir amb el passeig de

Sant Roc i la Fira a l'altre costat del riu, permetria pensar en un centre polivalent per a activitats artístiques, musicals o lúdiques, lligades a l'atractiu del propi Passeig de Sant Roc, així com activitats de Fires, exposicions o tallers artesans complementaris de l'activitat firal. La pròpia composició de l'edifici, les seves diferents parts i sales, permetrien una partició fàcil, en activitats complementàries, algunes fixes i quotidianes (bar restaurant, tallers) i altres més cícliques, estacionals o lligades a l'activitat firal.

Esteve Corominas i Noguera
Arquitecte

Una Siedlung vienesa a l'olotina

Hi ha moltes opcions que poden ser totes molt lloables, encara que per interès professional, en aquest moment, apun-

to la següent: Tirar-la a terra!

És un conjunt d'edificis obsolets funcionalment, sense cap interès arquitectònic, addicions sense creació d'espais intersticials aprofitables.

Recuperar un bon solar!

Una plataforma que cal anivellar i ajardinar, cèntricament ubicada, paisatgísticament interessant, amb un nivell d'asolellament important i envoltada de teixit residencial de qualitat.

Aprofitar l'avinentesa per al fet cultural!

Un aspecte del fet cultural és la cultura arquitectònica! Analfabets arquitectònicament parlant! Construcció, sí, decoració, molta, arquitectura, poca! A les portes del segle XXI estem construït com en el XIX. On són les ensenyances del segle XX, de Mies, Loos, «Corbu», o dels nostres GATCPAC, Sert, Sostres, ...?

Per què, ni que sigui per un cop, a Olot no ens avancem? Penso que en aquest

moment hi ha un conjunt important de professionals que comença a estar cohesionat, que té coses importants a dir, que pot corregir una manera de fer anquilosada...

Per què no els escoltem? Podem aprendre-hi tots!

Proposo una Siedlung Vienesas! O bé, recollir el llegat de l'IBA Berlinesa!

Una proposta d'ordenació en detall que desenvolupi una ordenació modèlica i que permeti unitats (habitatges o grups d'habitatges) per a cada arquitecte o grup d'arquitectes que hi ha en aquest moment a Olot! Una proposta agosarada però gens descabellada que prendria model d'experiències com la Werkbundsiedlung vienesa de 1930-32 que va reunir petites actuacions de Loos, Hoffmann, Bauer, Neutra, Rietveld, etc., o com la més recent de l'illa Rauchstrasse, al sud del Tiergarten a Berlín de 1987, on sobre una ordenació proposada per Rob Krier, varen edificar Aldo Rossi, Giorgio Grassi, Hans Hollein, ... i el mateix Krier.

Amb un seguit de condicions que l'adaptin a les exigències actuals.

Contenedor ampli, funcional i adaptable!

Pensat per a un nou habitatge que ha de permetre una evolució en les formes del treball i de les comunicacions dels seus usuaris.

Construcció completament industrialitzada i tecnològicament avançada! Per tal d'optimitzar costos, temps i qualitats.

Adaptada al concepte de sostenibilitat! Tant des del punt de vista dels productes emprats en la seva construcció, per la seva inocuïtat i facilitat de reciclatge com des del punt de vista de reducció de la despesa energètica aplicant en el disseny bases bioclimàtiques passives i, si cal, usant energies alternatives.

Crec que seria una experiència molt interessant i que podria mostrar un camí a seguir.

Daniel Mallarach
Arquitecte

Albert Bramon El pols d'un corredor de fons

“ Fa molts anys que conec l'Albert Bramon i, malgrat reconèixer que una entrevista no deixa de ser una mena de striptease personal, l'amistat, en aquest cas, ha impregnat la conversa d'una excessiva confidencialitat. Això m'ha fet pensar que potser no era la persona adequada per entrevistar-lo. Quatre anys amb la CUE, integrat a l'equip de govern municipal com a regidor d'esports i joventut, quatre anys més d'excedència, treballant des de l'ombra, i els sis darrers exercint de cap de l'oposició majoritària, converteixen l'Albert Bramon en un privilegiat observador i protagonista de la vida municipal del períple democràtic encetat l'any 1979. Va néixer el 56 a Sant Joan les Fonts, és llicenciat en Físiques i exerceix de professor a l'IES «La Garrotxa». Ha col.laborat assíduament en la premsa comarcal i ha estat vinculat molt de temps al bàsquet olotí. Sempre ha estat una persona activa, vinculada al món associatiu i a la política (militant del PSC, del Front d'Esquerres Nacionalista de la Garrotxa, membre de l'Assemblea de la Garrotxa, etc.) Reconeix que quan va tornar a Olot es mirava amb simpatia diverses persones (Toni Strubell, Jordi Oliveres, la gent del Gra de Fajol) i que fàcilment s'hagués pogut decantar pel PSUC o per un partit independentista; la confiança, però, en el grup de gent que havia portat la batuta de l'Assemblea, majoritàriament d'adscripció socialista, el van fer decidir a entrar al PSC. ”

s curiós que els líders polítics de l'esquerra siguin en bona part d'adscricció burgesa. Et crea algun tipus de contradicció això de dedicar-te a la política en l'espai ideològic del socialisme, venint d'una família burgesa i lliberal?

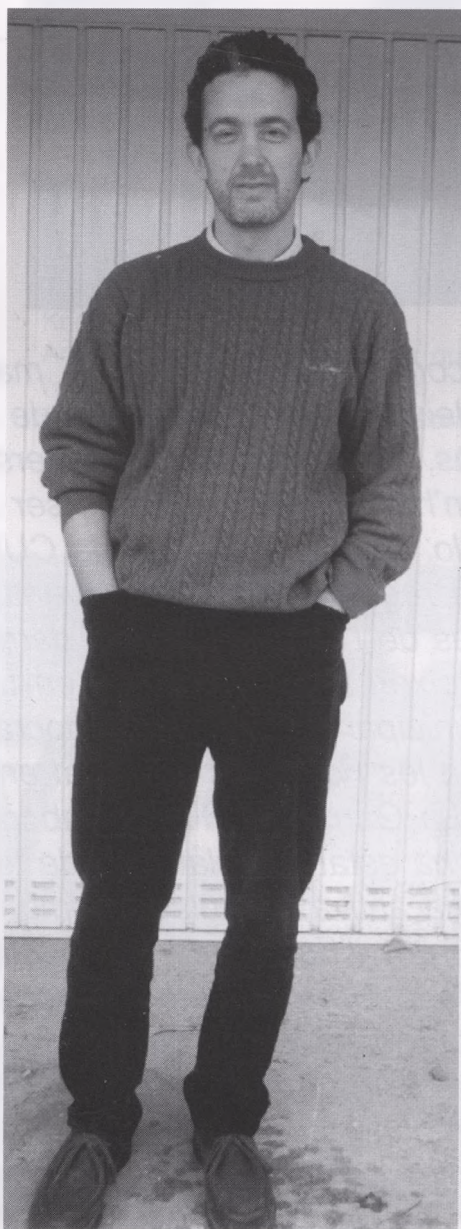
Recordo que quan el Partit Socialista es va constituir, en el míting famós del Palau, a Barcelona, el dubte que em va fer plegar del PSC va ser que veia la gent enarborada allà, amb el puny enlaire i pensava: tu no tens dret aquí d'aixecar el puny. Em sentia en fals perquè no sóc una persona que hagi estat maltractada per la societat. Ara, és una qüestió que no em preocupa. Sempre he reconegut que he sigut de casa bona i em continuo situant entre la gent que té la vida fàcil. Això, però, no invalida que puguis treballar per la igualtat de la gent i més, tenint en compte que ha perdut possibilitats allò que seria el comunisme ras i curt.

Enllaçant amb això, tenint en compte que la via socialista com a model perseguible ha fracassat, què salvaries tu de l'ideari socialista?

De tots els valors que pugui impulsar el socialisme, em sembla que té plena vigència la capacitat d'impulsar el que seria un major grau d'igualtat entre les persones..., intentant repartir els beneficis, la plusvàlua que genera el sistema, al màxim de bé possible.

No et sents una mica decebut i impotent davant del panorama actual? L'economia es mou a nivell mundial, els grups de pressió són mundials, qui remena les cireres són en bona part els del Grup dels 7. Des del punt de vista del militant de base, com te sents?

Moltes vegades tiraries el barret al foc, veient el comportament d'algunes persones vinculades al Partit socialista o de la gent d'esquerres, perquè al capdavant no saps de quin cantó estan, però cada vegada que analitzes la situació mundial t'adones que o hi ha un grup de pressió important (es digui Partit Socialista o socialdemòcrata a nivell mundial) que defensi la possibilitat d'igualar això que vulgarment se'n diu societat del benestar o és que no queda ningú. Per molt bona voluntat que hi hagi, per molts idealismes o per més solucions individuals que la gent adopti, o hi ha una manera organitzada de trobar-se gent que defensi el valor de la igualtat, o és que no hi ha alternativa possible. Malgrat que a vegades em pugui sentir traït per la gent que em representa -ostres, és n'hi ha que són impresentables-, he de reconèixer que són imprescindibles, sinó anem abocats a una societat autènticament canibalesca; sense aquest contrapès,

la societat podria evolucionar marcada només per interessos particulars de persones o de grups.

Com s'ha anat solidificant el teu ideal, des de la joventut fins ara, en una etapa de maduresa?

Han canviat molt els ismes. Si abans era antimilitarista o nacionalista o independendista, tot això ha canviat. La forma de comportar-me tant si he fet política com a nivell d'altres coses, s'ha mantingut bastant igual. La meua manera de participar en política ha estat molt pragmàtica, perquè sóc conscient que les coses es fan amb un treball diari continuat, que costa molt que se solidifiquin si no hi ha un temps pel mig, si no hi ha un treball intens per dins, si no hi ha capacitat de pacte. Aquesta manera d'entendre els ideals, no pas sobre el paper, sinó sabent que els has de portar a la pràctica, ha estat el denominador comú de la meua actuació política. Em seduïen molts ismes en un primer moment -no pas exageradament, mai no he sigut una persona excessivament radical- però el nus del meu comportament s'ha anat depurant i consolidant amb el dia a dia.

Hi ha els ideals i hi ha els valors. Quins són en síntesi els teus valors fonamentals que donen sentit a la teua vida?

Sempre he pensat que els lemes de la Revolució francesa continuen sent els meus: llibertat, igualtat i fraternitat. Jo hi afegiria, a nivell personal, una fidelitat íntima a la gent amb qui m'entenc.

Quan portes deu anys de vida política activa, no hi ha un desgast, no estàs cremat?

Més que cremat, jo diria que la política em fa una mica de mandra, perquè hi ha tanta feina a fer encara, dura i treballosa! Cremat en el sentit d'haver perdut el nord i la confiança en tu mateix, en les teves idees, crec que no. Tinc una dosi d'escepticisme que m'ha preservat del desànim. Ara, sí que és veritat que quan et plantejes el futur, em fa por de no ser capaç d'assumir tota aquesta feina.

D'aquests període, hi han hagut dues maneres de participar molt diferents, Des de l'oposició estricta o entrant a l'equip de govern municipal. De quina et sents més satisfet?

De les dues. Són dues maneres molt diferents. També són dues èpoques molt diferents. Quan vaig tenir responsabilitats de joventut i esports, vaig aprendre moltes coses, però també era una època en què l'ajuntament creixia d'una manera desorbitada. Era possible tot. Repassant els pressupostos del 97, m'adono de com ha canviat la manera d'assignar ajuts a les entitats; era molt més fàcil, fixaves unes quantitats i establies uns criteris i aquella partida ja quedava fixa, sense crear conflictes. En aquell moment ho posàvem

tot ern marxa, l'àrea de joventut, els esports, l'estructura bàsica de serveis personals. Ara es tracta de saber triar. Vull dir que ara es requereixen uns coneixements que abans no calia tenir. I en canvi, també és veritat, estic bastant content de com el grup nostre continua funcionant, de com som capaços d'estar units, de discutir els temes de política...

En un debat recent, en Joan Albesa es preguntava qui mana a Olot realment, al·ludint als cacics de sempre, als poders fàctics. Creus que, contràriament al que està fent Convergència, un govern del PSC podria sostraurer a la pressió d'aquests elements?

No ho sé. Jo diria que el comportament dels poders fàctics a Olot ha estat, a diferència d'altres ciutats, molt de lloar. Olot ha sigut una ciutat en la qual els empresaris i la gent que té diners, no ha fet res. Han sigut gent molt treballadora que sempre ha anat a la seva; per no haver-hi no hi ha hagut moviment sindical, ni moviment obrer, ni banca, ni capacitat d'influir en política. Bàsicament, els poders fàctics s'han dedicat a delegar-ho tot, ho han deixat en mans d'en Pere Macias, la major part del temps, i només han intervingut quan les coses realment se'ls escapaven de les mans.

Hi van intervenir després de la CUE. Van desmuntar l'estructura de l'ajuntament en molts camps, des del camp de la cultura, passant pel de joventut i esports, van desmuntar la policia i la varen reconduir i és probable que quan s'acabi el mandat de la Isabel tornin a aparèixer. Si arribés el moment, hi hauria un primer xoc, un intent de cop d'estat, si governessin les esquerres i el resultat dependria del saber fer de la gent.

Per descomptat que hi ha una manera diferent de pensar la ciutat, només mirant els programes d'un i de l'altre queda clar, a la pràctica no sé si això hi influiria d'alguna manera.

No crec que hi hagués un daltabeix però sí que hi hauria microxocs que hauríem de veure cap a quin cantó es tomben.

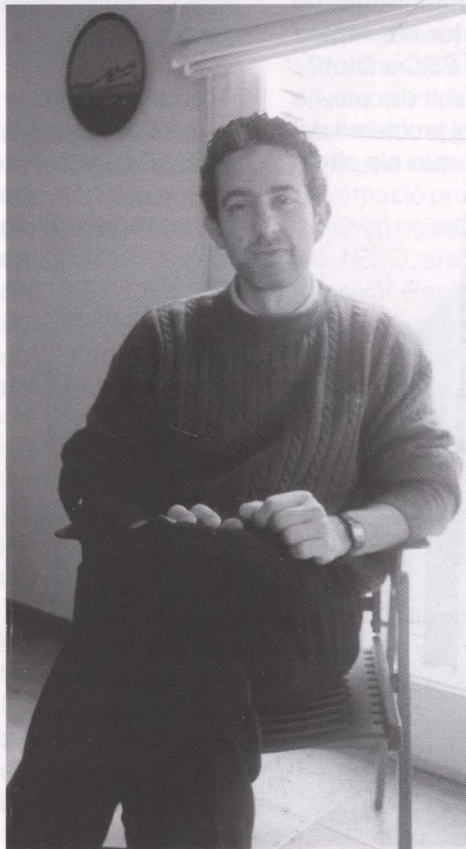
La marca d'aquest ajuntament durant tots aquests anys, exceptuant el període Sala, ha estat la improvisació i el vampirisme ja que bona part de les idees que s'han anat aplicant -sovint diluïdes- han estat idees elaborades en el primer projecte de la CUE, resumides en el llibre *Viure a Olot*. Tenint en compte això i que també s'han anat diluint els perfils de les dretes i de les esquerres, no veus possible o necessària una voluntat de consens en base, no tant a allò que explicita la societat, sinó a allò que la ciutat reclama d'una manera urgent, considerant que els darrers estudis socioeconòmics situen la Comarca en les últimes posicions del rànquing, quant als índexs de creixement, de població i al nivell de benestar?

Sí. Quan abans et deia que em feia

molta mandra tornar-me a penjar en el futur en política era per això. A Olot més enllà de si guanyés un o altre o dels pactes electorals possibles, el que darrera d'en Pere ha quedat és un buit total d'idees clares i consensuades. Llegint el 440, t'adones que hi havia hagut gairebé un consens general sobre la necessitat de l'eix Vic-Olot pel túnel de Bracons, això ha desaparegut totalment. Ara no n'hi hauria prou en guanyar o tenir una coalició que tingués majoria absoluta a l'ajuntament, sinó que caldria establir un terreny de consens sobre grans idees perquè sense això no ens en sortirem. No sé quins pactes s'haurien de fer però sí que et puc assegurar que hi ha una feina brutal per consensuar una sèrie de temes sobre els quals no t'has de barallar. Si no som capaços de crear un clima de consens, Olot perderà la batalla del segle XXI.

Per on passa el futur d'Olot?

De gent que sàpiga quines són les línies mestres del futur n'hi ha poca, potser ningú. El que sí és veritat és que quantes més portes obrim, més possibilitats d'encertar-la tindrem. I Olot té algunes portes obertes que s'haurien de mantenir obertes, que són les que marquen els grans eixos del futur. Continuem tenint un problema de comunicacions, tenim encara un valor positivíssim que és l'educació des del punt de vista de la formació professional i del que seria l'escola d'Arts (els dos grans temes) que per a mi impulsen la política econòmica. Hi ha un altre tema importantíssim, un paquet industrial que contemplés diverses coses: oferta de sòl, però també, una administració ràpida, un sistema d'estímul de creació d'empreses. I un altre paquet que tingui a veure amb el turisme i que també ha de jugar amb els factors que atrauen la gent a Olot. Sobre aquestes línies s'ha de moure la ciutat i tot això mantenint el nivell de qualitat de vida de la gent i la igualtat social i pensant que no hi ha d'haver cap ruptura a nivell social.

Penses que el futur està hipotecat per la situació econòmica de l'ajuntament o creus que és una cosa conjuntural?

No sóc tan catastrofista sobre la situació econòmica, si no s'hagués actuat a temps - i no va ser mèrit d'en Pere sinó dels seus tècnics-, potser sí que s'hagués hipotecat. Comparant els pressupostos de Girona i d'altres ajuntaments que són afins i que conec, no crec que aquest sigui l'element determinant. Ara tenim tres anys per situar les coses en el seu lloc i per poder en la pròxima legislatura, governi qui governi, tenir capacitat per enfocar bé el tema. El fet de tenir més recursos té la seva importància -el teu propi motoret l'has de fer funcionar bé-, però no crec que sigui determinant.

Et veus com alcalde?

A vegades sí, a vegades, no. Tinc una mena de dubtes hamletians. En algunes ocasions penso que ho podria fer perfectament, la història em demostra que no hi ha gaire gent que estigui en les mateixes condicions que jo per ser alcal-

de. Altres vegades, penso que sóc una persona bastant mediocre i que no sé si sabria portar correctament la ciutat.

Si una sèrie de circumstàncies fessin possible que d'avui per demà haguessis d'agafar les regnes de l'ajuntament, quines prioritats immediates tindries?

Buscar aquesta situació de consens. L'important és, amb els que governen i els que no governen, aclarir quines són les línies mestres, i no tan sols a nivell de les forces polítiques sinó a un nivell més ampli, implicant la gent que té diners i empena, girant sobre els pivots que abans he apuntat.

Si t'hagués de definir, penso que ets una persona dinàmica, oberta, que connectes fàcilment amb la gent i l'entorn, i en canvi, per contrast, en el terreny de les ids hi ha una certa sorruderia, ets un pèl massa obtús. T'hi veus així, realment?

Sí que m'hi noto, tinc força mal geni. Tinc i em costa bastant afluixar. En moments de discussió intensa, dura, sobre aspectes ideològics, sóc difícil, una mica talòs, però tinc l'avantatge de dubtar, això fa que moltes idees que en el moment de la discussió han sigut motiu de controvèrsia, acaben sent fàcils de reconsiderar i d'assumir. He canviat bastant i sóc capaç de canviar i no em sap cap greu admetre idees que no són meves.

Això ho atribueixes a una certa lentitud de reflexos?

Sí, sí. Jo crec que sóc lent de reflexos. Quan estudiava ja me'n vaig adonar. Jo em considero un corredor de fons. Jo diria que no tinc cintura i que en els moments durs em costa d'actuar correctament. inc les meves idees

Tinc la impressió que en el PSC de la Garrotxa també hi ha famílies i que existeix una mena de lobby que s'ha fet fort (enrocat) amortallant tota possibilitat de renovació i d'adaptació de cara a afrontar els reptes d'una societat canviant. Què passa en el PSC a Olot?

Aquest cop sí que no et dono la raó, i no vull discutir-ho perquè em sotiria la meua sorruderia, però el problema del PSC a Olot és que som quatre gats, igual que els altres partits. No existeix un tancament a l'estil del que hi pot haver en el PSC a nivell de Catalunya o d'Espanya, no hi ha famílies ni res. Aquí, qui estar disposat a treballar-hi s'hi fa, i si no hi ha més activitat és perquè no hi ha més gent que s'hi posi. Som els que som i fem el que podem. És com una fatalitat, però mai de la vida no hi ha hagut la intenció de tancar portes a ningú.

No hi ha però un cert ancorament ...?

Jo penso que això ens passa al PSC però també passa a tothom. Vivim en una societat, en la qual, el dia a dia se't menja, ha augmentat el ritme de tal manera que simplement vas tirant, rumiant poc, i és vital que la gent s'aturi de tant en tant, es tanqui a l'habitació i tiri línies de futur, programi i pensi una mica què ha de fer i després intenti posar-ho en pràctica. Però

això passa a tothom, en política, en els equips directius de les empreses, a les escoles. No és un mal exclusiu del PSC.

Com vius la crisi del PSOE a nivell personal?

Amb dolor i intentant allunyar-me'n tant com sigui possible. Jo tinc un sostre molt clar que és la vida municipal, tinc la convicció absoluta que el Partit Socialista ha d'existir, malgrat la gent que hi hagi a dins i evidentment, quan veig batusses d'aquestes, me n'allunyo, no hi vull tenir-hi part. És molt problemàtic perquè en el moment que hi entres, surts escaldat. Si en algun moment he de jugar una carta més enllà de la ciutat d'Olot, la jugaré perquè sé segur que serà efectiva, sinó m'estimo més mantenir-me'n al marge.

Quan es parla de l'alternativa a en Pujol, tens una posició, t'alinees al costat d'algú? Com veus el futur polític del país?

Sóc molt escèptic amb aquestes coses. He sentit parlar tantes vegades del postpujolisme! No veig cap canvi substancial que no sigui que en Pujol cada any que passa té un any més. Tothom es mou al compàs dels estussecs d'en Pujol. No m'entusiasme la possibilitat que planeja en Maragall, primer de tot perquè em sembla que ni ell mateix sap el que vol, per descomptat sóc partidari d'en Quim, tot i que sé que si en Pujol estussegues seriament i hi hagués alguna possibilitat, no hi ha dubte que tothom recolzaria en Maragall, però sóc d'en Quim Nadal de la mateixa manera que sóc bramonista aquí a Olot. No veig símptomes de canvi en el mapa de la política catalana actual; penso que la política està molt estabilitzada. Ara per ara, els moviments els marca en Pujol i per tant tampoc no veig grans alternatives en el futur. Entenc que Catalunya seria d'una altra manera si haguessin governat els socialistes, entenc que si hi hagués una alternativa d'esquerres, una olivera, Catalunya tindria un perfil molt diferent, però la veritat és que continuo veient-ho tot massa lluny com per prendre partit.

Tornant al terreny municipal, com t'expliques que en una ciutat industrial, amb una base social feta de treballadors i de petits empresaris, manin els botiguers? Suposo que hi té alguna cosa a veure el component nacional, per un procés d'identificació que els fa dir que aquests són els de casa. Com penses que el PSC hauria d'explicar i assumir això que en diguem el fet nacional?

Hi ha dues coses. La primera no és pas cap secret per ningú, la qüestió nacional és la manera de dotar-se d'una ideologia i de recolzar-se mútuament, quan de fet l'element de cohesió de la ciutat d'Olot i la raó de votar CiU és bàsicament perquè és una ciutat on es viu bé. Aquí quan un treballador es planta pel seu compte, en el fons intenta assemblar-se al seu amo. És evident que si el PSC vol desarmar aquest tema o vol tenir el poder a Catalunya ha de bastir una alternativa sobre el tema nacional. I per ara no ho ha fet.

Potser no ha de canviar gaire l'enfoc polític però sí les persones i el seu sentit de la prioritat. Estic segur que en el moment en què en Quim Nadal fos el líder del PSC, s'haurien acabat les excuses a l'entorn d'això. Podria tenir la mateixa ideologia -sort n'hem tingut-, però mentre sigui en Serra que d'una manera raonable està intentant que el PSOE torni a governar Espanya, això no s'arreglarà. Quan el PSC basteixi un model nacional i parli sense embuts, això canviarà totalment. Al PSC li falten dues coses: un model de país i un líder que ho digui d'una manera tranquil·la, amb una sola veu.

Apel·lant al teu sentiment, contemples com un futur possible, la independència de Catalunya?

Jo m'havia sentit independentista i per somiar, somiaria amb els mossos d'esquadra a la frontera de Tortosa, però per altre cantó, he deixat de ser independentista per la senzilla raó que al meu voltant no veig la gent disposada a tirar endavant això, per tant prefereixo no somiar impossibles. M'estimo més pensar en allò que és possible. Ara mateix, m'agradaria moltíssim que Catalunya fos un estat independent dintre de la Unió europea, per descomptat, però com que veig que això, no per condicions externes, sinó simplement per la gent que formem Catalunya, no és possible ni remotament, doncs ...

Com integres en la teva manera de viure i d'estar en el món això que en diguem nacionalisme?

En una de les xerrades de l'Ateneu, en Vicenç Partal va dir que l'època de les ideologies s'havia acabat i que a partir d'ara el que marcaria el terreny de la política serien els nacionalismes, el sentiment de pertinença a un determinat lloc. A mi em fa l'efecte que si ja era complicat muntar una concepció del món a través d'una ideologia, encara ho és més fer-ho a través del sentiment nacionalista. És una mena de sentiment íntim que la gent comparteix, però no pas fins al punt de condicionar la teva actuació pública. Me sembla perillós moure't tenint com a referent el nacionalisme....Tinc clar que el nacionalisme no ha d'ocupar l'espai del marxisme o del lliberalisme.

Com es mou la societat a les portes del segle XXI?

Jo no crec que la història sempre avanci a millor. Sempre he contradit la gent que deia que hi podia haver alts i baixos però que a la llarga anàvem millorant. Crec que qui fa millorar les coses és la gent que hi ha dins. La societat s'ha tornat cada vegada més individualista, hi ha poca comunicació, vivim un moment en què el ritme s'ha accelerat, la quotidianeïtat ens mata, però malgrat tot, veient els joves, m'adono que hi ha un cabal impressionant de capacitat de treball, de ser solidari, emprenador, de tenir idees intel·ligents. Això no evolucionarà a fi de bé si no hi ha un esforç de la gent que viu ara i que es conscient d'aquesta situació. Sóc partidari de la renovació, no en el sentit de «quitate tú para ponerme yo», sinó que hi ha d'haver un treball intens de formar nova gent i trobo -en aquest sentit sóc pessimista- que la gent que més en condicions està de formar ciutadans en el sentit polític de la paraula i de preparar el camí per a una societat millor, es limiten a fer el paper d'ideòlegs, no s'enfanguen amb la feina pràctica.

A què atribueixes la pèrdua de pes específic de l'esquerra local?

L'esquerra es dedica a fer discursos teòrics i articles de diari. A nivell intern, veig que la gent està tancant carpetes, com

deia l'Ernest Lluch fa pocs dies al Drac. Exposen unes idees però no es mullen. En la darrera trobada d'arquitectes a la Fageda, vaig veure que continuen penjats amb el Pla General. Es parla d'un moviment de renovació per a l'escola pública i de moltes altres coses, però jo trobo a faltar gent que s'arremangui. Ens podem trobar amb un conjunt d'ideòlegs fantàstic però anar veient que en realitat la ciutat reula.

Com veus el món de l'educació?

Independentment de la reforma -en faria una crítica duríssima- malgrat tot sóc optimista. L'educació és la clau i les bases que siguem capaços de posar els mestres seran les que marcaran el futur. Encara que sigui per un camí retorçat, penso que hi ha dos temes transcendents, a part de la formació bàsica com a clau de la integració: un, la gent que sortirà escopida del sistema i que s'ha d'encaixar a dins de la societat (crèdits de garantia social, PTT, escola taller) i l'altre, és la desorbitada tendència a anar cap al món universitari i l'oblit del que seria la formació professional.

Com t'expliques aquesta paradoxa, ja que de fet la reforma pretén aplicar el dret fonamental de la igualtat pel que fa a les oportunitats de l'individu, democratitzar l'accés al saber, en canvi la seva aplicació està pervertint a la pràctica tot el sistema. Una gran contradicció entre l'esperit de la reforma que et remet a la igualtat amb els resultats pràctics.

La reforma es va fer per dos motius fonamentals: per allargar l'escolaritat fins als setze anys i per garantir el dret de tots a l'educació, i per intentar aconseguir una formació professional més eficient. Més enllà d'això, ha estat un intent d'escombrar la casa aprofitant l'oportunitat, posar una mica d'ordre i donar unes directrius d'orientació. I com en tota reforma, jo penso que els objectius s'acompleixen (ensenyament gratuït i de qualitat) però com tota renovació té els espais frontera que acaben marcant l'èxit o el fracàs de l'operació. Globalment, ha funcionat, però té dos espais frontera per resoldre. La gent que abans vivia una transició suau cap al món del treball a través de la formació professional, encara que no l'acabessin -com a mínim no se sentien exclosos-, ara es trobaran a finals de l'ESO ara es trobaran amb moltes dificultats per encaixar. Per altra banda, la gent formada es dedicarà molt a estudis excessivament teòrics que crearan una frustració pel fet de no poder-los posar en pràctica, que és tot el món universitari.

Penses tornar-te a presentar?

Jo seuré la gent que té a veure amb la política i si no es dona un tomb de cares a formar un equip de govern seriós, plegaré. Crec que el 99 tindrem una oportunitat històrica, si no l'aprofitem val més plegar. El que és segur és que no em vull presentar per inèrcia, per mera continuïtat, i tampoc no poso cap condició, el cap de llista ha de ser la persona més idònia.

Xavier Rusalleda

Amic Joan,

tu que et mous entre plets i anomalies (rarses, avaries) legals i vitals, t'has preguntat mai per què un defici, una badada, un despropòsit qualsevol pot acabar desequilibrant la balança de les nostres vides? Per què, un cop superat el primer escrúpol moral, hom es pot lliurar a l'horror escalat de la tragèdia?

He mort un home, et dic; de pensament, és clar, és un supòsit. Per què?, em preguntes. Què ha passat?... Un acte de revenja. Si algú és responsable per activa o per passiva de la teva dissort, si algú trenca l'ordre natural on un mateix se situa per afrontar el tràngol d'aquesta vida, o t'hi resignes o t'hi rebel·les. Potser ha canviat el sentit tràgic de l'existència, però no ha pas desaparegut, em sembla. Hi ha accions estranyament encadenades que et precipiten al buit, al desastre. Sempre s'ha dit que una desgràcia no ve mai sola. Hi ha qui neix amb la flor al cul i hi ha qui trepitja merda una i altra vegada. Me fa que ens abandonem al destí més sovint del que nosaltres voldríem, sobretot a la catàstrofe més que no pas a l'idil·li triomfant. Somiem en positiu però actuem a la inversa, com si temptéssim la sort. A vegades, veig com el porter davant del penalty fa una falsa temptativa de llançar-se, però atura el gest a l'últim instant, només el simula, de tal manera que

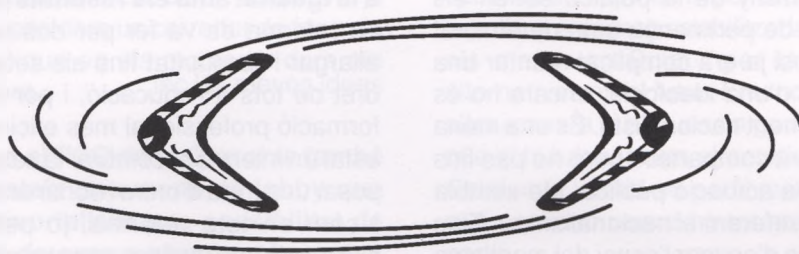
“ Hi ha qui neix amb la flor al cul i hi ha qui trepitja merda una i altra vegada. Me fa que ens abandonem al destí, a la fatalitat, més del que nosaltres voldríem, sobretot a la catàstrofe més que no pas a l'idil·li triomfant ”

s'abandona a la fatalitat del gol inevitable. A la nit, potser, haurà estat somiant que atura tres penals i que surt triomfant a totes les portades, però a l'hora de la veritat, prefereix el fracàs, decideix el fracàs.

He mort un home. Des del moment que ho penses, ja tot es torna agre i displicent, l'àngel proscrit et sotja i et commina a fer malures...si ho fas realment, et maten, si no ho fas, et morts... Però al capdavant som tan fastigosament civilitzats, que sublimem tot impuls criminal per esdevenir fatalment també una simple caricatura humana.

Ni et prenc el pèl ni m'he tornat boig, simplement constato el meu horror, la meva cosnternació davant la fragilitat marmòria dels principis morals.

Xavier Rusalleda

Xevi,

el somni, la imaginació com a projecció de la ràbia i de la frustració no sé si m'han portat a matar mai a ningú dins del meu cap. No crec que hagi arribat tan lluny, com a màxim en somnis, els he pogut apallissar o trencar les cames.

A la realitat, la víctima té cara, té vida, és individual i és vulnerable, té història, encara que no el coneguis. La víctima ÉS. Em resulta impossible col·locar-me en el lloc de l'homicida que mata per anar a matar, per un motiu abstracte, per una idea, una religió o un sentiment. Es mata per poder viure, per poder ser un mateix, perquè es necessita com a justificació de la pròpia existència? Quina idea, quin projecte del propi destí, de la recerca de la pròpia felicitat hi ha darrera de l'homicida i l'assassí? No hi ha moral, dius. Sí que n'hi ha. No la busquis, però, en les Lleis, ni tan sols en la molt digna Constitució. Això només són lleis, normes de comportament, indicacions de com conviure un al costat de l'altre. No et diuen el que està bé o el que està malament, només allò que no pots fer perquè no es trenqui la convivència. La Llei ni la Justícia, ni les sentències, ni els jutges representen la moral ni l'ètica.

“ La moral cristiana, la dels deu manaments com a imperatiu, ha perdut el seu paper predominant, i a les altres morals, la de la solidaritat o la de la igualtat, els manca reflexió i propagació. ”

La moral cristiana, del bé i del mal, del postpremi i el postcàstig, dels deu manaments com a imperatiu, ha perdut el seu paper predominant, i a les altres morals, la de la solidaritat, la de la igualtat, la de la imprescindibilitat de tot ésser vivent, els manca la reflexió i la propagació.

Si un home mort, no sé si l'assassí arrossegirà un sentiment de culpabilitat o el dubte de la bondat o maldat d'allò que ha fet. Depèn de la seva ètica.

Si un enganya o estafa a un altre, crec que és una manera de manifestar la individualitat -d'existir- a costa dels altres o per mera supervivència.

L'entorn, tots els mons -com diuen els comentaristes- són amorals i, per sobreviure-hi i ser algú, una ètica o una moral són un destorb, una causa d'autoexclusió.

Joan Capdevila

Garrotxa: Perspectives de futur

Aquests darrers quatre anys no han estat especialment bons per a la Garrotxa. De ser considerada la Petite Suïssa catalana, hem passat a la penúltima posició en el rànquing del creixement econòmic per comarques, just per davant del Ripollès. D'aquí, doncs, la necessitat de plantejar-nos quines són les perspectives econòmiques de la nostra comarca.

Una visió global de la Garrotxa

a Garrotxa és la comarca catalana de muntanya més oriental. És molt variada físicament i s'hi pot diferenciar l'Alta Garrotxa, que correspon al plegament pirinenc, i la Baixa Garrotxa, d'un paisatge suau i amb valls més regulars. La regió volcànica d'Olot, la més important de la Península Ibèrica, forma part del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. La comarca té quatre zones més, protegides pel PEIN i és la que té una proporció més gran

de territori protegit (48,5%).

La Garrotxa està formada per vint-i-un municipis i la capital, Olot, concentra el 58% dels 46.060 habitants (1991).

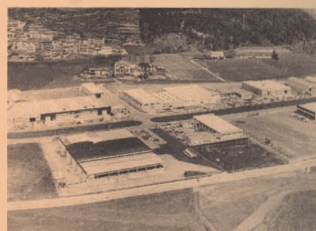
La comarca presenta una evolució positiva de la població, amb una taxa de creixement anual acumulatiu del 0,18% durant el període 1981-1991, molt similar a la del conjunt de Catalunya, i té una densitat de població de 62,7 Hab./km² (1191). L'augment de la població es concentra bàsicament a Olot, que cada vegada aglutina més efectius en detriment de la resta de la comarca.

L'estructura relativament envellida de la població, a conseqüència del creixement natural negatiu, amb taxes de natalitat molt baixes als municipis més petits, és contrarestada pel saldo migratori positiu, amb una taxa de l'1,06%.

L'any 1991, la taxa d'activitat era d'un 54,3%, lleugerament superior a la corresponent a Catalunya (53,88%). També la taxa d'ocupació era més alta que la del total català (90,55 i 85,81% respectivament), però les distàncies entre totes dues s'han reduït des de l'any 1981. Tot i la crisi industrial que ha viscut els darrers anys, la comarca presenta encara una taxa d'atur inferior a la del conjunt català (9,45 i 14,19%, respectivament).

La major part dels ocupats pertanyen al sector secundari, molt per damunt de la mitjana catalana (57,68 i 44,44%, respectivament). Els ocupats en el sector primari també presenten un percentatge superior al total català, quasi el doble (7,05 i 3,68%), mentre que en el sector serveis, tot i que cada vegada absorbeix més ocupats, el percentatge de la comarca és inferior (35,27 i 51,89%).

Això fa que el coeficient d'especialització relativa presenti uns valors superiors a la unitat al

sector primari (1,92), a la indústria (1,34) i, en menor grau, a la construcció (1,10).

La comarca té una gran especialització en alguns subsectors, com la indústria alimentària, el tèxtil i la indústria manufacturera.

El sector primari ha tingut en els darrers anys una davallada i s'han reduït el nombre d'explotacions (principalment les de petita dimensió) i el nombre d'actius agraris. La ramaderia ha experimentat una expansió, amb un important increment dels caps de bestiar, sobretot bovins i porcíns, espècies dominants a la comarca. La situació del sector continua presentant debilitats o factors limitatius, entre els quals destaquen el nombre encara elevat d'explotacions de dimensions molt reduïdes i l'envelliment de molts titulars, fets que incideixen negativament en la competitivitat de les explotacions. El sector, a més, està sotmès a pressions molt fortes derivades de la reforma de la PAC, el principal objectiu de la qual és reduir els excedents. La PAC estableix un conjunt de mesures estructurals o de desenvolupament que poden beneficiar la Garrotxa. La comarca, declarada objectiu 5b per la UE, rep alguns ajuts dels fons estructurals. El futur del sector a la comarca requereix una especialització en produccions tradicionals, lligades a la ramaderia, i l'obertura cap a nous conreus, no gaire desenvolupats, per obtenir uns preus més alts. També cal considerar el desenvolupament d'altres activitats complementàries a l'agricultura, com el turisme rural. La indústria manté una importància destacable dins la comarca, principalment per la gran diversificació que presenta. En efecte, a part dels tres sectors que ocupen el major nombre de treballadors (tèxtil, alimentació i metal·lúrgia), s'han desenvolupat altres activitats, com la química, el paper, la fusta o el plàstic. Tot plegat constitueix un teixit industrial idoni per combatre els efectes negatius de la crisi.

Predomina un tipus d'industrialització local, amb abundància d'iniciatives empresarials autòctones a quasi tots els municipis, cosa que dóna més consistència al procés econòmic de la comarca.

La crisi general del tèxtil ha tingut molta incidència a la comarca. A més, les dimensions relativament reduïdes de les empreses dificulten accions de comercialització i de recerca tecnològica.

Tot i la importància de la indústria, la dinàmica inversora entre els anys 1988 i 1992 mostra un baix indicador, amb uns nivells d'inversió i de llocs de treball creats que tenen poc pes relatiu en l'àmbit català.

Per tal d'afavorir la inversió industrial en comarques amb descens demogràfic, amb taxes elevades d'envelliment o amb una densitat demogràfica baixa, el Departament d'Indústria i Energia va atorgar entre 1989-1992 subvencions per al reequilibri territorial i industrial. Dels 4.378,5 milions concedits, 128,1 anaren a la Garrotxa.

El sector terciari ha experimentat un gran desenvolupament darrerament; tot i això, cap municipi no té un coeficient d'especialització igual o superior a la unitat. El turisme que visita la comarca és relativament escàs. L'oferta hotelera, comparada amb la d'altres comarques de muntanya, és poc desenvolupada, tot i aquests darrers anys hi ha hagut un increment. El sector requereix una major promoció, sobretot per donar a conèixer la seva riquesa natural i el patrimoni historicoartístic. També és important aconseguir que els visitants d'un sol dia allarguin la seva estada.

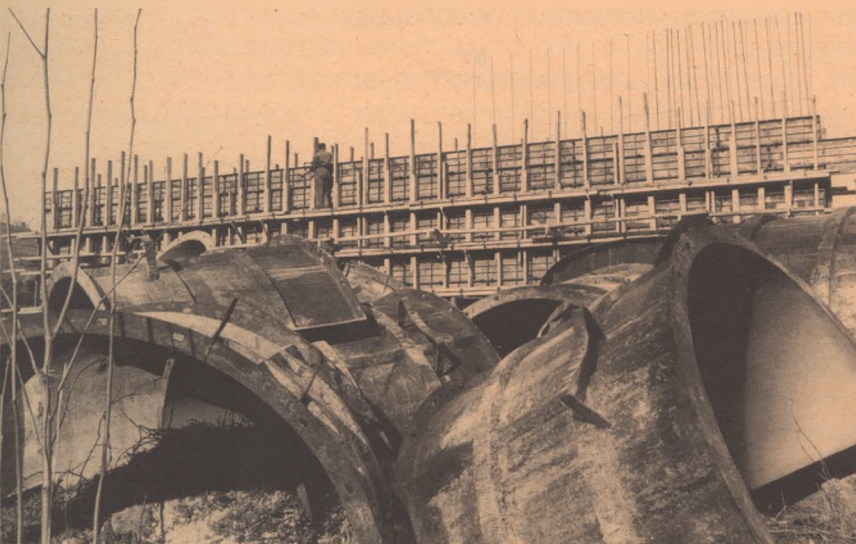
Olot és l'únic centre comercial de la comarca d'abast supramunicipal. El comerç d'Olot i de la Garrotxa es caracteritza pel predomini dels petits establiments de caire familiar i poc

especialitzats, un tipus de comerç que actualment es troba en crisi per la competència de les grans superfícies. El futur del sector reclama una major professionalització i una més alta especialització.

La RFDPC de la comarca ha tingut una evolució inferior a la de Catalunya i ha passat d'un índex superior al català a un d'inferior.

L'any 1995, el PIB de la comarca cresqué un 3,69%, inferior al de Catalunya (3,79%). Aquest comportament del PIB ha situat la Garrotxa en el grup de més gran creixement en el total català. L'índex del PIB per càpita també continua estant per sobre del de Catalunya, tot i que s'ha reduït, del 106 al 103.

En l'àmbit de les infraestructures i els equipaments, destaquen les fortes inversions públiques fetes en els darrers anys a la xarxa

viària, gràcies a les quals la comarca disposa d'una major connectivitat, tant interna com externa i ha millorat molt notablement la comunicació amb les comarques veïnes. No obstant això, les comunicacions continuen sent un problema, no solament per les mancances que hi ha, sinó per la falta de consens respecte al model final que es vol.

La xarxa local i els camins dels nuclis més petits presenten deficiències i les millores fetes no són suficients. El Pla de Camins de la Garrotxa pot ser una bona eina per millorar els accessos en aquestes àrees.

Durant aquests darrers anys han millorat molt les infraestructures municipals (sanejament, subministrament d'aigua, electrificació i enllumenat públic). Les principals mancances es donen en els nuclis més petits i a la població disseminada, cosa que ha incidit en el despoblament d'aquestes àrees.

La distribució dels habitatges l'any 1991 mostra un clar predomini dels principals (71,5%). La Garrotxa és una de les comarques de muntanya on la segona residència té menys incidència i que presenta una proporció considerable d'habitatges desocupats; això s'explica per l'existència d'un teixit industrial consolidat, que ha determinat una orientació, fins ara moderada, cap a activitats turístiques i de segona residència.

Els centres d'ensenyament de la comarca es concentren en gran part a la capital. Els de primària, tot i l'existència de quatre municipis sense escola pública, semblen suficients. El principal problema és la progressiva davallada dels grups d'edats més joves als municipis petits. Els sis centres de secundària, en canvi, són insuficients per atendre la demanda.

La dotació d'equipament sanitari i assistencial no presenta mancances importants, però s'observa una certa deficiència en el servei d'assistència a la gent gran. La Garrotxa és una de les comarques de muntanya més ben dotades de serveis socials (amb un centre d'ocupació per a persones amb discapacitats, serveis d'atenció a la infància i l'adolescència, un dispensari de prevenció i tractament d'alcoholisme i toxicomanies, etc.). Pel que fa a l'equipament sanitari, probablement caldria incrementar el nombre de llits a l'Hospital Sant Jaume, d'Olot.

Gairebé tots els municipis tenen una instal·lació cultural. Cal destacar l'important nombre d'entitats i associacions, distribuïdes per tota la comarca. Tot i les millores fetes en equipaments esportius, alguns municipis no disposen encara de cap instal·lació. Es destaca el Projecte Fluvià 2000 a Olot, per construir una piscina i una pista d'atletisme.

La Garrotxa, doncs, ha de trobar el seu lloc dins el procés general de transformació econòmica i combinar l'estructura industrial que té amb altres activitats complementàries, com el turisme, aprofitant els recursos naturals i paisatgístics i ordenant-lo per evitar desequilibris territorials i efectes ambientals negatius.

Per tal de consolidar l'actual situació demogràfica i econòmica de la comarca, cal emprendre una sèrie de millores en el camp de les infraestructures i els equipaments.

Miquel Las Heras

Situació socioeconòmica de la Garrotxa

evolució socioeconòmica dels darrers cinc anys té les característiques següents:

Activitat econòmica

A la comarca predomina encara l'activitat industrial per sobre dels serveis, la construcció i l'agricultura. Tot i això, es produeix una tendència constant a la pèrdua de pes del sector industrial i al creixement dels serveis. Aquesta evolució es pot observar en el quadre següent:

Ocupació industrial: 1982- 1994 (Sectors més importants)
Afillats règim general de la Seguretat Social

Sector	Ocupació 1982	Ocupació 1994	variació
Alimentació	1.800	1.894	+94
Tèxtil-Confecció	3.350	1.606	-1.744
Fusta	600	610	+10
Paper-Arts gràfiques	600	630	+30
Ind. Química i Plàstica	420	531	+111
Metall	1.400	1.088	-312

En aquest sentit, ha estat el tèxtil el sector industrial que ha experimentat una major pèrdua de llocs de treball, tant per la reducció de personal com pel tancament d'empreses, algunes de les quals eren emblemàtiques a la comarca, com la del grup Privata. Al tèxtil s'han donat totes dues situacions: desaparició d'empreses i conversió d'altres en exclusivament comercials -amb el consegüent trasllat de la producció a d'altres llocs del país, a l'estranger o a l'economia submergida o semiclandestina. Per valorar l'evolució d'aquest sector només cal dir que l'any 1982 tenia 3.350 treballadors, i l'any 95, en té 1.606. El tancament d'empreses representa no tan sols la pèrdua dels llocs de treball directe, sinó també les indirectes en serveis auxiliars d'aquestes empreses.

El sector alimentari, especialment el de les indústries càrnies i de producció d'embotits, ha crescut i en aquests moments ocupa el primer lloc en nombre de treballadors ocupats, per davant del tèxtil que durant molts anys ha estat capdavanter.

Dins el sector serveis, el de més importància és el del comerç, que fins i tot creix gràcies a l'obertura d'un important nombre de grans superfícies; el segueixen en importància, sanitat, ensenyament i administració pública.

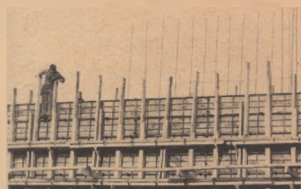
Darrerament, i amb la potenciació del turisme, encara feble, també s'està produint un cert revifament d'aquest sector i de tot el que l'envolta.

Un sector industrial de gran tradició a la comarca és el de la imatgeria religiosa, basat en petits tallers de pocs treballadors i treballadores que també ha patit un procés continuat de tancament d'empreses i reducció de personal.

Classificació per treballadors ocupats (Règim general de la Seguretat Social) 1994

Sector	Ocupats	%
Indústries productes Alim.	1.894	15,7
Indústria Tèxtil	1.606	13,3
Comerç	1.324	10,9
Construcció	1.186	9,8
Metall	1.088	9
Ind. Química- plàstica	649	5,4
Ind. Paper i Arts gràfiques	630	5,2
Fusta	610	5
Sanitat i serveis sanitaris	325	2,7
Educació i investigació	299	2,5
Administració pública	280	2,3
Transports	264	2,2
Altres	1.944	16,1
Total:	12.099	

Encara continua present, però cada cop menys, un tret diferenciador de la nostra comarca: la gran diversitat de sectors d'activitat econòmica i el gran nombre de petites i petitíssimes empreses, característica que els permet una més ràpida adaptació a l'evolució econòmica, i

no veure's afectades d'una manera severa pels períodes de crisi que es produeixen en sectors determinats, encara que no pas en tots alhora. La profusió d'empreses petites, té, però, una altra cara de la moneda, que és la greu dificultat que presenten per poder-hi desenvolupar una tasca sindical que garanteixi les condicions de treball i de salari establertes en els convenis. En aquest terreny, les empreses tenen les característiques següents:

- Relacions laborals inexistents. Paternalisme.
- Condicions laborals (jornada, salari, categories, formació, contractes, vacances, etc.) al marge de la regulació legal del conveni.
- Els treballadors i treballadores no tenen representació legal.
- Antisindicalisme visceral i primitiu en moltes empreses.
- Elevada eventualitat, especialment en sectors i categories sense treball qualificat.
- Elevada sinistralitat.
- No hi ha cap política de formació de personal.

Si hi afegim que les empreses mitjanes o grans també segueixen un procés de reducció de personal, per donar a empreses externes funcions que no són les pròpies del negoci -per exemple, la neteja, la vigilància o la seguretat, els serveis administratius i de gestió, la publicitat i el màrqueting, el transport, etc. (amb l'agreujament els darrers anys, per les ETT, que són utilitzades de manera fraudulenta per cobrir feines, i una elevada eventualitat).

La condició de petites empreses també comporta una manca de planificació a llarg termini. Es treballa, doncs, a curt termini, fet que implica una absència d'estratègia empresarial, d'inversions, de tecnologia, de formació, etc.

Treballadors del règim general de la SS segons la mida de l'empresa (1994)

	1 a 5	6 a 10	11 a 25	26 a 50	51 a 100	101 a 200	+200
Total treballadors	2.293	1.391	2.405	1.883	2.022	1.325	780
Percentatge	19%	11,5%	19,9%	15,6%	16,7%	11%	6,4%

Inversió total a la Garrotxa del total de Catalunya, en %

	1991	1992	1993	1994	1995
Garrotxa	1,6%	0,6%	0,1%	0,7%	0,57%

El PIB, que és un indicador per mesurar l'evolució de l'economia, ens dona per a la Garrotxa, l'any 1995, un creixement inferior al de la mitjana de Catalunya, i posa de manifest l'estancament de l'activitat de la nostra comarca. Aquesta diferència es manifesta en la construcció que té una evolució negativa, i també especialment al sector industrial

Evolució del PIB el 1995

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
Garrotxa	7,02	3,76	-3,97	3,58	3,22
Com. gironin.	4,08	5,13	7,19	3,68	4,46

Destrucció d'ocupació

Treballadors afectats per expedients de regulació

Anys	Total	Susp. contractes	Reduc. jornada	Extinc. contracte	Individ.	Total
1991	169	46	36	87	257	344
1992	236	0	33	203	197	400
1993	1000	649	169	182	336	518
1994	183	68	24	91	141	232
1995	78	49	0	29	163	192
Juny96	10	8	2	0	107	107

Les dades indiquen que el 1993 va ser l'any de més destrucció d'ocupació, i el 94 i 95 es va anar produint un descens progressiu.

D'aquestes dades cal remarcar que la gran majoria d'acomiadaments es fa per la via individual, és a dir, no per expedient, la qual cosa suposa un encobriment il·legal de situacions que exigirien la presentació d'un expedient i, per tant, ens col·locarien en una millor posició per a la defensa dels interessos dels treballadors. Aquesta situació també en part és produïda per la mida de les empreses, que permet encobrir via acomiadaments individuals el que en realitat és un expedient, i poder entrar en les causes reals i no fictícies de la situació de l'empresa.

La vida individual dificulta molt més l'actuació sindical, ja que en molts casos és el mateix advocat de l'empresa o la seva gestoria qui gestiona la demanda (pactada) dels treballadors. No cal tampoc ser gaire optimista respecte de les dades del 94 i el 95, ja que cada vegada és menys necessari l'expedient o l'acomiadament individual, per l'increment constant de l'eventualitat de les plantilles que fa innecessària aquesta figura jurídica i tan sols cal renovar els contractes.

Sinistralitat

	1991	1992	1993	1994	1995
Lleus	1.106	1.074	865	883	821
Greus	22	22	23	13	11
Mortals	0	3	0	0	1

Aquest progressiu descens de la sinistralitat cal relativitzar-lo per diverses raons:

1. La gran eventualitat en els contractes -entre els quals predomina el contracte d'obra o servei i el de circumstàncies de la producció- i la seva curta durada fan que finalitzi tan aviat com el treballador està de baixa (quina casualitat, no?). O encara pitjor: que el treballador no agafi la baixa, excepte en el cas de circumstàncies greus, per por de perdre la feina. A aquesta circumstància, el perjudici per al treballador, que ja és prou greu, cal afegir-hi el fet que les empreses carreguen a la Seguretat Social -és a dir, a tots nosaltres- els costos d'aquesta situació, cosa que impedeix, d'altra banda, les necessàries inversions en seguretat a l'empresa. Per què ho hauria de fer, si la sinistralitat no li representa cap despesa?

1. Els sectors amb més sinistralitat són l'industrial i el de la construcció, i com hem pogut observar, són els sectors on disminueix el nombre de treballadors. Per això, si posem en relació la sinistralitat d'aquests dos sectors amb el nombre de treballadors, es pot dir que es manté, fins i tot augmenta.

Atur

El primer que cal dir és que les dades de l'atur amb què treballem són les de l'Inem, que no són reals. Les dades de l'Instituto Nacional de Estadística són millors i mostren sempre que l'atur està 4 o 5 punts per sobre de l'índex que ofereix l'Inem. De totes maneres, sí que podem veure les tendències i els col·lectius més afectats.

	1992	1993	1994	1995	1996
Atur	1.597	2.040	1.899	1.611	1.439

Atur per sexe (12/96)

homes	485
dones	954
total	1.439

Atur per sectors (12/96)

Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Sense ocup. ant
16	750	95	506	76

D'aquestes dades, caldria remarcar els següents aspectes:

- Per sexe, les dones representen el 66,3% del total de persones desocupades i majoritàriament en el tram d'edat que va dels 25 als 54 anys.

- Per edats, el tram de 25 a 54 és el majoritari, el 60,9%. L'atur dels joves menors de 25 anys representa el 10,3%.

- Per sectors, és la indústria, amb el 52,1% de l'atur, el sector majoritari, i dins de la indústria majoritàriament del sector tèxtil.

- Per durada, el 49,6% té més de 12 mesos, i és el que es considera com de llarga durada.

També cal remarcar que tot i que el nivell d'atur de les comarques gironines i de la Garrotxa és inferior a la

mitjana de Catalunya i d'Espanya, aquest no és un motiu per caure en el cofoisme i en la passivitat, que és el que han fet les administracions, l'Ajuntament, el Consell Comarcal, la Diputació, la Generalitat, etc., que no han tingut cap mena d'actuació especial a la nostra comarca per pal·liar el problema. Amb l'expressió de «a la Garrotxa, rai» s'obliden de l'estancament de l'activitat econòmica a la comarca i de tenir una actuació especial per inserir laboralment els treballadors amb especials dificultats: més grans de 40 anys i especialment, les dones.

Si continua aquesta passivitat, de manera lenta però gradual, ens podem convertir en pocs anys en una comarca més pobra i amb menys possibilitats. Només cal observar en les dades d'inversió industrial del PIB la manca d'implantació d'indústries o d'activitat econòmica (excepte grans superfícies comercials que, a més, desvien cap a l'exterior uns recursos econòmics que quedaven per al comerç autòcton) de fora de la nostra comarca.

El creixement de l'activitat econòmica a Girona s'està produint fonamentalment al Pla de l'Estany, a la Selva i al Baix i l'Alt Empordà.

Xavier Garcia

Responsable d'Acció Sindical de CCOO

Economia productiva

el contingut de les vostres preguntes, dedueixo la vostra millor intenció per aprofundir en la situació econòmica per tal de millorar-la. Però els titubeigs que observo condueixen a creure que no cal marejar la perdua (exhaurida a la Garrotxa) i en canvi cal apuntar cap a les nostres deficiències i potencialitats.

Heus ací, doncs, l'opinió d'un garrotxí sobre què cal fer per a la Comarca.

Aquestes opinions són a títol purament individual i allunyades de tota mena de consideració política.

Deixem-nos estar d'elucubracions sobre l'economia financera o de serveis que encara que fan d'aparador enlluernant, no queden arrelades i la seva volatilitat depèn solament de les modes capricioses. Centrem-nos en l'economia productiva, que és la d'efectes més duradors i és la més necessitada de consideració, a causa de la fragilitat de la indústria actual, sotmesa a tota mena de perills.

Actualment, les situacions de la indústria en general, tant a títol individual com per sectors, depenen únicament i exclusivament de la capacitat exportadora de cada empresa en particular i/o del seu conjunt. Ja no depenen de les ubicacions específiques, sinó del grau d'internacionalització que siguin capaces d'assolir.

Evidentment, la comarca de la Garrotxa, començant per tots els estaments públics, han de donar suport, afavorir, simplificar tràmits,...., en definitiva, ajudar les empreses amb idees, per tal que s'implantin a la comarca a fi d'aconseguir l'equilibri industrial que és necessari, sempre, i especialment en aquests moments de globalització de l'economia.

No hem de perdre de vista les facilitats de tota mena que ofereixen els països emergents, en vies de desenvolupament, o fins i tot les zones industrialment deprimides del país del primer món. Regalen terrenys i instal·lacions, dúmping social, exempció d'impostos, crèdits tous a llarg termini i subvencions a fons perdut, etc.

Si no ens volem quedar enrere, com a Comarca, cal que tothom s'esforci per incrementar la implantació d'indústries amb capacitat creativa i duradores, que ja són les úniques que poden generar riquesa amb llocs de treball de qualitat i estables.

Són molts els productes que abans es fabricaven a la Comarca i que ara ens vénen de fora, fins i tot de països de molt lluny i a uns preus increïblement baixos. Cal contraatacar aquesta invasió, exportant amb noves idees, treball ben fet, tecnologia, creativitat, competitivitat, etc., i per això és necessari crear un entorn que possibiliti una major industrialització de la Garrotxa.

Tornant a l'inici, la situació de la indústria a la Garrotxa, crec que és discontinua i fàcilment volatilitzable, és a dir, cal fer actuacions per tal que es fixi a la Comarca.

- .- Tenim una xarxa viària insuficient.
- .- Tenim una xarxa de gas incipient.
- .- Tenim una xarxa telefònica amb moltes zones sense cobertura.
- .- Tenim uns controls mediambientals severos, res a comparar amb la resta de l'Estat o fins

i tot amb altres països de la UE i sense parió amb els països emergents que abans hem citat.

- El nivell d'ajudes passa per molts filtres, cosa que els fa inabastables. Sovint hem d'anar a Barcelona, a Madrid o a Brussel.les, i els resultats són sempre d'agrair, però insuficients.

- L'aeroport que tenim més a prop és pràcticament inútil.

- Les administracions hi posen molt bona voluntat, però la normativa és molt rígida i dificulta la flexibilitat necessària per tal d'agilitzar els tràmits obligatoris.

- El flux de professionals que un cop acabats els estudis se'n van de la Comarca és elevat. Cal que es quedin, cal que els puguem donar facilitats per desenvolupar les seves potencialitats; altrament, ens quedarem amb una comarca de peonatge i atur elevat.

- Estem fora de les ajudes de Brussel.les, ja que irònicament estem considerats com una comarca rica (?).

- Sabem que si hi ha petites ajudes, són per a projectes rocambolescos. La xocolata del lloro.

En definitiva, cal un canvi de mentalitat, no perdem el temps en disquisicions supèrflues i, en el moment en què apareguin idees creatives que formin part de l'economia productiva, llencem-nos-hi tots per fer-les viables. És dels pocs canvis de què disposem per fer que la nostra estimada Comarca pugui reeixir.

Emili Vilas
Empresari

ERNEST LLUCH

«LA MILLORA DE LES COMUNICACIONS POT SER PERJUDICIAL PER A LA GARROTXA»

om veus el futur de l'economia a escala mundial? T'agradaria de fer una previsió ?

No tinc una visió pessimista del futur de l'economia. En l'endemà de l'economia mundial (títol de l'opuscle que Ernest Lluch ha escrit recentment i que editarà en Miquel Plana) no es preveuen grans creixements. En tot cas, s'intueix que un creixement notori es donarà a Europa en el que s'anomena la *banana*, és a dir, la zona formada per Londres, la Vall del Rhur, nord-est d'Itàlia, Àustria...i, a més llarg termini, s'aniria estenent cap a l'orient, cap a l'Europa central. Per entendre'ns, París en quedaria fora per l'esquerra. Nosaltres, els catalans, hem d'intentar ser els capdavanters de la connexió nord-sud. Al nostre favor hi juga el fet que en aquesta zona hi ha ciutats importants com Marsella, Montpeller..., encara que no podem oblidar que també hi ha grans espais buits...

l futur de la Garrotxa, a la llum dels darrers informes econòmics publicats?

La veritat és que no he tingut temps de llegir-los i estudiar-los amb calma. Penso que, pel que fa a la Garrotxa, el seu creixement econòmic ha de venir donat per dos punts bàsics: el primer i, amb diferència el més important, és saber comerciar els productes fabricats. Un exemple a seguir, en aquest sentit, va ser Privata. En segon lloc, les innovacions tècniques que es puguin donar en el si de les pròpies empreses.

Cada dia estic més convençut que el creixement d'una zona ve donat pel creixement de la mateixa zona. Per entendre'ns, la revitalització econòmica de la zona de València no l'ha provocada la Ford, sinó les empreses de tota la vida.

Un dels avantatges de la Garrotxa és que està a prop d'Europa. També té fama de tenir una bona Formació professional. Un dels reptes de la comarca és saber lligar aquesta formació en el si de l'empresa, que aquests nous professionals siguin útils, que aportin innovacions, disseny, tècniques de venda....

Per contra, crec que la millora de les comunicacions pot ser perjudicial per a la Garrotxa. És evident que les bones comunicacions donen vitalitat a les ciutats, però, aquesta mateixa vitalitat pot fer que Olot perdi el que els economistes anomenem «l'efecte-seu», és a dir, tota una sèrie de lligams que fan necessari anar a Olot a fer determinades coses. Les bones comunicacions també poden fer que la gent se'n vagi i, el que és més greu, que els salaris pugin (no oblidem que, avui per avui, un dels elements més importants de competitivitat que té la comarca són els baixos salaris). No ens enganyem, el benefici que comporta a les empreses que un camió tardi quinze minuts menys d'anar de Girona a Olot és mínim. T'ho diré d'una altra manera, canvio els diners que costarà el Túnel de Coll de Bracons per dedicar-los a promocionar la indústria local, la formació professional, el sòl industrial...avui dia és un pecat tenir sòl industrial car.

Albert Rubirola

Una visió del sector agrari

Josep M. Ginabreda, gerent de la Cooperativa de la Vall d'en Bas

Estàs d'acord amb les veus que afirmen que la Garrotxa és una comarca que ha avançat poc, i que rep menys subvencions en relació a la resta?

Penso que és cert que s'ha experimentat un cert retrocés en la situació industrial de la Garrotxa, bàsicament per dos motius:

En primer lloc, per la pèrdua de la indústria tradicional establerta, sobretot la tèxtil i els tallers d'imatgeria religiosa, i en segon lloc, perquè el creixement i la implantació de noves indústries és significativament menor que en altres comarques, com el Gironès o el Pla de l'Estany.

És evident que el fet de ser una comarca geogràficament més interior i amb precarietat de comunicacions ens ha afectat negativament.

Com veus les perspectives econòmiques en el sector agrari?

El sector agrari no s'escapa dels processos de reconversió que en general han sofert altres sectors, a conseqüència d'un cert endarreriment ancestral en la manera de treballar del pagès. L'entrada a la Comunitat Econòmica Europea ha fet que aquesta reconversió sigui molt més forta.

No obstant això, crec que l'enfocament de la política agrària comunitària és del tot desencertat. Se subvenciona la superfície, en lloc de la producció. I aquest fet pot comportar, i de fet ja comporta, una disminució de la producció, amb la consegüent pèrdua de competitivitat d'Europa enfront dels Estats Units.

Malgrat tot, penso que el sector agrari a Catalunya en general i a la Garrotxa en particular, ha sabut reaccionar bé, s'ha adaptat a les noves tendències del mercat, s'ha professionalitzat i s'ha especialitzat per ser més competitiu. En definitiva, compleix els requisits bàsics per afrontar un futur no exempt de problemes, però amb garantia de superar-los amb èxit.

Per potenciar el desenvolupament d'aquest sector, quines iniciatives es poden prendre?

Actualment el sector agrari és empresarial i ben estructurat. Al mateix temps, està fent esforços per participar en el valor afegit dels productes que obté a través de la comercialització i la industrialització, elements indispensables -al meu entendre- per poder aconseguir l'èxit professional que garanteix la supervivència econòmica.

El futur del comerç

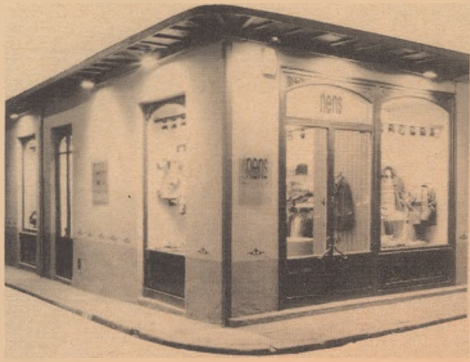
«Ja fa temps que el comerç ha deixat de ser un entreteniment remunerat»

Parlar de moda a Olot és parlar de l'ORLY, una sèrie de botigues que vesteixen a petits i grans des de fa més de 25 anys. Jordi Puigvert, conjuntament amb la seva dona, és el propietari d'aquest grup comercial. Amb la seva experiència com a garantia, podem saber on és i a on va el comerç de la ciutat d'Olot.

- Gosaria afirmar que el comerç que es feia fa 25 anys no té res a veure amb el que es fa actualment?

Per més que algú s'escarrassi a declarar que d'un temps cap a aquí el comerç ha canviat s'equivoca. No és el comerç el que ha canviat, sinó les clientele. Aquest fet, en el context de l'actual conjuntura econòmica, ha produït un daltabaix en les estructures comercials. No sé si això és bo o dolent. L'única cosa segura és que a un canvi de situació s'imposa un canvi de procediment. Ens trobem que els interessos, els hàbits, les necessitats i els desitjos dels clients canvien constantment, i per tant la nostra resposta ha de canviar paral·lelament.

- En què hem canviat els clients?

Ara, el client compra allò que vol, on vol i quan vol. L'assisteix el dret de la seva llibertat d'obrar, el fet que sap que el necessitem més del que ell ens necessita a nosaltres. Fa uns anys, la tradició i el costum influenciaven en el moment de comprar. Però cada vegada costa més mantenir clients fidels al cent per cent.

- Faci una radiografia actual del comerç a Olot.

Sembla que després d'un període d'una certa dificultat, sobretot arran de l'impacte que va suposar l'arribada massiva de les grans superfícies, ara hi ha una recuperació. Novament, el client es preocupa per la relació preu-qualitat, i es valora molt el tracte personal i la receptivitat afectiva que té el petit comerç.

No hem d'oblidar, també, que hi ha hagut una conscienciació social per ajudar el sector comercial, tant per part del públic en general com per part de l'administració.

-Vostè parla de l'administració. Però, quin paper concret hi ha de jugar en aquest procés de potenciació del comerç?

Des del meu punt de vista no es pot trencar el binomi administració-comerçants. És més, s'ha de mantenir i revaloritzar de nou. Estem obligats a col·laborar conjuntament, ja sigui endegant campanyes, promovent la rehabilitació del nucli antic o decorant la ciutat durant les dates assenyalades. No podem oblidar que el comerç és la vida de la ciutat. Els aparadors i les vitrines dels establiments comercials són l'animació dels carrers i places. Són un instrument per amenitzar la vida social; recullen les coses necessàries i les superflues, les coses petites i les coses importants, les coses exòtiques i les tradicionals.

- Fins fa molt poc, l'únic sector que exigia unes bones comunicacions per a la comarca era l'industrial. Llavors, a aquestes exigències s'hi van afegir les del sector turístic. Ara ja s'escolten les primeres reclamacions dels comerciants.

És cert. La millora de les comunicacions és vital per a tota la ciutat, i ens ajuda molt als comerciants. La prova més evident la tenim amb el túnel de Capsacosta, que ens ha portat molts clients del Ripollès i l'Osona. Ara cal esforçar-se per aconseguir un bon enllaç amb Barcelona i iniciar la tan desitjada variant de Castellfollit. En el tema de les comunicacions no ens podem aturar, hem de ser poc conformistes.

- Un dels debats que ha portat més cua entre els comerciants és la peatonalització del nucli antic. Què n'opina?

A totes les ciutats importants és un debat que ja està superat. Al client li agrada passejar i comprar amb tranquil·litat, sense haver d'estar alerta amb els cotxes. És evident però, que una possible peatonalització hauria d'anar acompanyada d'una política de construcció de noves zones d'estacionament. Hem de facilitar l'accés als clients i anivellar-nos, en aquest aspecte, a les grans superfícies.

- Durant molts anys semblava que obrir un comerç era relativament senzill. Poc a poc hem anat veient que, el que costa cada vegada més, és guanyar-s'hi la vida.

Realment, és així. No n'hi ha prou de posar-se darrera d'un taulell per ser un botiguer. I encara menys creure que molt anys de convivència amb aquesta andròmina faculden una persona perquè es consideri professional del comerç. Massa temps d'inèrcia comercial pot haver fet creure que l'èxit va lligat a les condicions favorables del mercat i que quan aquestes condicions canvien, qualsevol professional, per bo que sigui, està condemnat al fracàs. Però la professionalitat té més importància del que molta gent es pensa.

- Quins factors creu que són importants per tenir èxit en el comerç?

Seria una petulància voler donar consells a algú. El que sí puc explicar són els elements que fa molts anys intento mantenir en el meu grup comercial. Primer, és necessari especialitzar-se, que és útil contra les grans empreses. Cal que el comerç disposi de personalitat, que es diferenciï de la resta. La qualitat del producte és indispensable, però no hem d'oblidar la qualitat dels empleats. I tampoc no es pot oblidar de reinvertir, perquè així alimentarem el nostre futur.

- Parla de la qualitat dels empleats. Què es busca en un dependent o una dependenta?

Nosaltres busquem professionalitat. Persones formades i habituades en aquest món. Des del meu punt de vista, cal potenciar escoles i cursos per a formar persones que es vulguin dedicar al comerç.

- Un dels canvis més evidents en el comerç ha estat la proliferació de les franquícies. Creu que la botiga multimarca està condemnada a desaparèixer?

Ni molt menys. És cert que les franquícies són una part important del comerç i que la seva potencialitat en un futur immediat és molt important. Però les botigues multimarca, si estan especialitzades, són l'eix bàsic del comerç. Al client encara li agrada poder entrar en una botiga i tenir la possibilitat d'escollir entre productes diversos. No li podem treure aquesta opció, que sota el meu parer és un dret bàsic.

- I quin futur hi veu en el comerç de la ciutat?

Jo sóc optimista, i més ara que un dels meus fills ha decidit continuar el que vam començar fa 25 anys. El futur roman obert, però crec que és prometedor per als autèntics professionals. Només cal ser això: professionals. Ja fa temps que el comerç ha deixat de ser un entreteniment remunerat.

El Turisme: la possible i fràgil solució

Les expectatives de relançament econòmic de la Garrotxa han posat els ulls, de fa temps, en un dels recursos més controvertits: el turisme.

Els exemples propers - Costa Brava i Cerdanya principalment - no són gens engrescadors, la degradació del paisatge en el cas de la costa o l'augment desorbitat del preu dels habitatges, que obliguen als joves a abandonar la Cerdanya són, només a tall d'exemple, dos dels problemes de difícil solució que ha generat el negoci turístic.

Els atractius que ofereix la comarca - un entorn relativament poc degradat i la tranquil·litat que cerquen desesperadament els "urbanites" - poden ser contradictoris en si mateixos. A primer cop d'ull es pot veure la fragilitat de la proposta: una oferta turística a gran escala que, segurament, reactivaria alguns sectors econòmics, portaria com a conseqüència inevitable la modificació de l'entorn i la desaparició de la placidesa vital garrotxina.

La preocupació de no ofegar la criatura abans de néixer, ha propiciat que els empresaris d'aquest sector encara incipient, els ajuntaments, i les institucions, s'apleguin sota la marca "Garrotxa Terra d'Acolliment" per afrontar conjuntament el repte. Ha sorprès, però, que l'Ajuntament de Santa Pau, un dels municipis que més ha apostat per vendre el seu vessant turístic, no s'hi hagi integrat. D'aquest fet i de la possible evolució de l'oferta turística parlem amb el Sr. Ramon Canadell, alcalde de Santa Pau.

No es tracta de cap acte de rebel·lia, ni molt menys de no voler contribuir amb la quota de 90.000 ptes, que com vostè comprendrà, no és significativa enfront del pressupost que l'Ajuntament de Santa Pau destina a la promoció turística. "Garrotxa Terra d'Acolliment" ha de definir encara quins són els seus objectius i prioritats. Altrament, aplega un seguit de municipis molt diversos, uns tenen un atractiu turístic innegable i d'altres pot ser que no en tinguin cap. La nostra actitud és també coherent amb la línia d'actuació que ens hem marcat: els ajuntaments han de vetllar per les infraestructes que facilitin l'accés turístic a les zones - àrees d'aparcament, arranjamant dels carrers, il·luminació dels punts d'interès, etc. - però la iniciativa del negoci turístic l'han de portar les empreses privades. Molts dels socis de "Garrotxa Terra d'Acolliment" són empreses radicades a Santa Pau.

Fins a quin punt és important la promoció d'una marca que aplegui l'oferta turística de la comarca, quan sembla que l'oferta de llits, per exemple, és encara molt reduïda?

És molt important la marca i la promoció que se'n fa, però encara ho és més que hi ha al darrere. L'oferta ha de ser més de qualitat que de quantitat. Nosaltres, a tall d'exemple, disposem de l'Hotel de Cal Sastre, és un hotel molt petit - 10 habitacions - però d'alta qualitat, el seu atractiu és altíssim per un turisme d'élite, tot i que l'oferta no queda limitada, ja que d'igual qualitat podem trobar residències-casa de pagès, els càmpings, etc.

Com es pot afrontar la disjuntiva entre la fragilitat de l'entorn i la seva explotació turística?

Els ajuntaments disposem d'una bona eina per preservar l'entorn: les normes urbanístiques. Cal fer-les complir estrictament en defensa del bé turístic que explotem. Tanmateix, cal oferir uns productes que interessin a un determinat tipus de turisme propens a l'entreteniment cultural que, com a característica definidòria, és molt respectuós amb el medi ambient. En aquest sentit i en concordància amb les tendències de Centre-Europa, a més de la promoció dels productes naturals, com el fesol, estem impulsant propostes relatives a l'arranjament del Castell, la possible construcció d'un camp de golf de 9 forats, o el projecte de construcció d'un petit parc temàtic.

Quines perspectives de futur es poden esperar del sector turístic. Quan podrem dir que ja hem tocat sostre?

L'oferta turística de la comarca és encara molt minsa i el sostre queda molt lluny. Hi ha

unes línies bàsiques, però, que cal establir cara al futur: Un turisme bàsicament cultural, centrat més en la visita que en l'estada, amb combinació o com a complement del turisme de la costa i emmarcat dins una oferta global. El turista és cada cop més itinerant. El desdoblament de la carretera fins a Besalú, que ja és gairebé un fet i el projecte del Túnel de Bracons ajudaran en gran mesura al desenvolupament del sector.

L'Alcalde de Santa Pau, continua parlant una llarga estona de l'arranjament del pont, de la il.luminació nocturna de la part vella, de l'asfaltat del carrer o dels globus de més places amb la il.lusió d'un venedor que creu amb el producte que ofereix.

 Pep Fargas

Projecte de creació de l'Escola de la Carn a la Garrotxa

El Patronat Comarcal pel Foment de les Activitats Econòmiques i dels Ensenyaments Professionals i Agraris, format per empresaris, sindicats i administracions, vol impulsar a Olot la creació d'una Escola de la carn, donada la gran incidència que té el sector carni en l'economia comarcal i les excel.lents perspectives que presenta per a les petites empreses l'elaboració artesanal d'embotits, situades per totes les zones rurals de la Garrotxa.

L'escola estaria lligada, per una banda, a l'Institut d'Ensenyament Secundari «La Garrotxa», que depèn del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, on es desenvolupen diversos estudis professionals com ara mecànica, electricitat, delineació, anàlisis clíniques, agricultura i càrnies i, de l'altra, al Laboratori Comarcal Polivalent de la Garrotxa que depèn del mateix patronat.

Els serveis que hauria d'oferir la futura escola de la carn són els següents:

1.- Formació reglada

- Classes pràctiques de Cicle Formatiu de Grau Mitjà escorxador-xarcuteria-carnisseria.
- Classes pràctiques de manteniment del Cicle Formatiu de mantniment industrial (especialitat indústries càrnies).
- Classes pràctiques del Cicle Formatiu de Grau Superior d'Indústries Alimentàries.
- Crèdits variables d'alimentació i d'elaboració d'aliments en l'ensenyament secundari obligatori.

2. Formació no reglada contínua

- Cursos de reciclatge i perfeccionament dels operaris d'indústries càrnies.
- Cursos de reciclatge i perfeccionament per encarregats i directius de les indústries càrnies, impartits per professors de l'Escola de la carn de Roskilde (Dinamarca).
- Cursos adreçats a carnissers i xarcuters.
- Cursos adreçats a empreses d'embotits artesanals.
- Cursos adreçats a ramaders que es vulguin iniciar en l'elaboració d'embotits artesanals.

3. Formació no reglada ocupacional

- Cursos adreçats a col.lectius d'aturats, especialment mà d'obra femenina provinent del sector tèxtil, i que es vulgui incorporar al sector de la carn.
- Cursos adreçats a joves amb fracàs escolar.

4. Recerca

- L'escola de la Carn disposaria d'una aula pilot on les empreses podran desenvolupar projectes de recerca, per tal de crear nous productes.
- Desenvolupament de projectes de recerca d'àmbit més general (becaris, estudiants, etc).

5. Empresa de serveis.

- L'escola de la Carn podrà ser utilitzada els caps de setmana per totes aquelles petites empreses artesanals que no disposin d'instal.lacions homologades per elaborar els seus productes. L'Escola significaria l'inici d'activitat per aquests artesans.

Objectius

Crear a la comarca un element que aglutini la ramaderia (producció de matèria primera de qualitat) la indústria de la carn (artesanal i industrial), i la comercialització d'aquests productes lligada a les agrotigues i al Turisme rural, i que l'element aglutinador sigui la formació i la recerca.

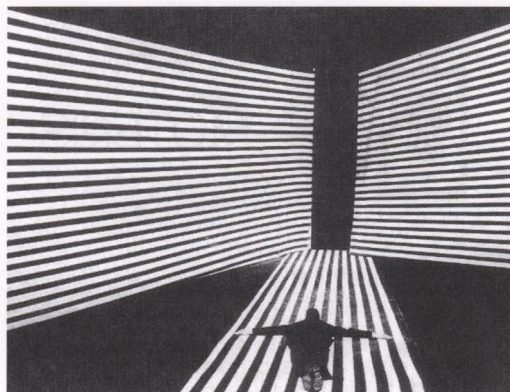

Josep Guix

Director de l'IES La Garrotxa

Auguris per l'any que comença

Gener.

- * El servei de llevaneus, aquest any, funcionarà molt millor, sobretot si no neva.
- * Rebaixes a la menuda a Olot i a l'engròs a la resta del món.
- * Escardada definitiva del ferm del Firal d'Olot.
- * S'aprovaran els pressupostos municipals, restringits però no gaire

Febrer

- * Es clausura amb èxit la Mostra Pessebrística de l'any.
- * Gran èxit de la Rua de Carnaval.

Març

- * El gos policia, especialista en qüestions d'immigració il.legal, supera amb èxit el nivell A de català.
- * 100% d'ocupació hotelera a la Comarca

Abril

- * La Comissió dels Premis Ciutat d'Olot homenatgen l'últim intel.lectual homenatjable de la Ciutat.
- * El gremi de llibreters celebra Sant Jordi aplicant un 10% en la venda de llibres.

Maig

- * Èxit aclaparador de la Fira del Primer de Maig.
- * Èxit de la primera ronda de Primeres comunions.

Juny

- * Muntsa Alquellís serà la protagonista de la pel.lícula d'en Callís que es rodarà al parc Vell.
- * La Comissió d'urbanisme reconsidera novament la viabilitat del Projecte Fluvià 2000.

Juliol

- * S'enceta una nova edició de la Cua del Drac amb una nova retallada del pressupost.
- * Comença l'èxode estival.
- * Torna a haver-hi problemes a l'abocador de Beuda.

Agost

- * Prestigiós guionista televisiu es desplaça a Olot per sondejar la possibilitat de rodar una sèrie amb el títol «Els amors d'un regidor». La UBO ja s'ha interessat pel patrocini.
- * La xifra d'ànecs al Fluvià supera amb escreix l'índex de natalitat dels olotins.

Setembre

- * S'inaugura una nova àrea comercial
- * S'inaugura la Plaça del Campdenmàs i les obres de remodelació de Sant Rafel.
- * Cós Iris: aquest any sí! *La Casa de Andalucía* guanya finalment el concurs de carrosses d'enguany.
- * Comença la tanda de pluges de tardor.
- * Com ja sol ser costum, s'inicien amb retard els cursos de batxillerat als centres de secundària.

Octubre

- * El col.lectiu SOTA 30 decideix tornar a fer una col.lectiva amb el nom de SOTA 31
- * Se celebra sense èxit el Fiòrum de Sant Lluç i de teatre

Novembre

- * Comença el rodatge de la pel.lícula d'en Callís.
- * L'equip d'arquitectes APV s'emporta novament la Beca d'Arts plàstiques.
- * S'inicia el desdoblament de la Nacional 260 de Portbou a Samaniegos.
- * Els promotors de l'entitat «*Garrotxa: Terra d'acolliment*» reclamen una derivació del TAV fins a Ripoll.

Desembre

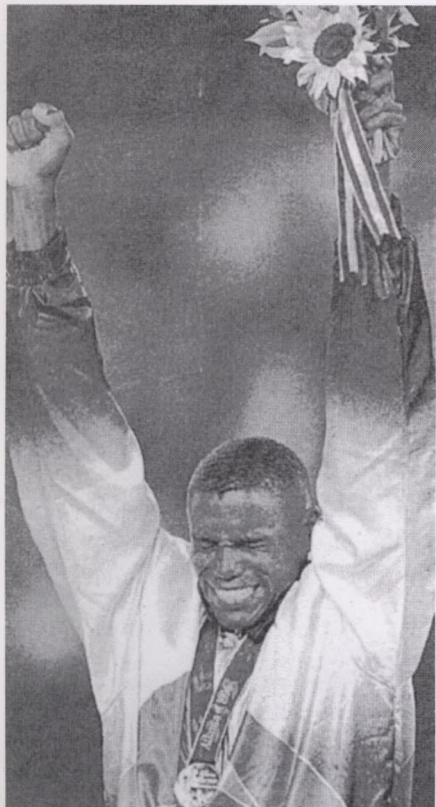
- * Mostra Pessebrística Internacional
- * El senyor Serrat dirigeix finalment la Coral del Màxim
- * S'inicia el rodatge d'una sèrie televisiva a Olot.

Èpica

Vázquez Montalbán ho diu així de clar : «El fenomen «Barça» només s'explica perquè és l'únic element èpic en una nació sense exèrcit». Jo també crec que l'esport, almenys en bona part, de l'anomenat primer món, omple l'espai que antigament ocupaven les guerres, els circs -amb les seves feres i gladiadors-, i les justes -on combatien, amb llances, espases i altres estris, dues colles de cavallers-, i que els esportistes, avui dia, són els herois del poble, els protagonistes dels fets gloriosos i, per tant, els subjectes de les epopeies. Un dels avantatges de les gestes èpiques actuals, en comparació amb les d'antuvi, és que no s'escriuen amb sang sinó amb tinta blava, o potser, ja només amb tecnologia digital. I un dels valors de l'epopeia, al marge de representar un difús signe d'identitat, és que no té perquè ser racionalitzada, ocupa un espai lliure on té cabuda la passió, la rauxa i, si cal, l'admiració exagerada.

M'agradaria recordar, si cal amb desmesura, algunes d'aquestes gestes

que els nostres herois han protagonitzat als estadis, als circuits, als camps de futbol o a les carreteres, durant aquest any 1996 que tot just ve d'acabar-se.

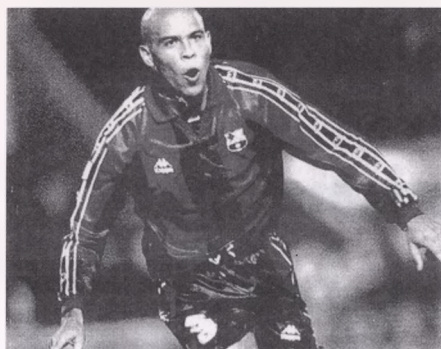
Paradoxalment, començaré aquesta narració amb una desfeta. Una desfeta sens dubte èpica, perquè qui la va protagonitzar no ens havia fallat mai, era el nostre millor guerrer. Tot va passar el dissabte 6 de juliol a prop d'una estació d'esquí francesa. Però, deixem que sigui Luís Gómez qui ens ho expliqui : «El día se hizo muy largo, tanto que las imágenes se agolpan en la memoria. Se hizo eterno para Miguel Induráin en los últimos tres kilómetros de la subida a Les Arcs, un nuevo puerto que se incorpora a la tradición de los Alpes. Un puerto que no pudo tener mejor bautizo : en sus rampas, Induráin conoció su primera derrota en el Tour. Desfallecido, deshidratado, el pentacampeón del Tour se olvidó de la carrera e inició una lenta peregrinación hacia la meta mientras por delante sus rivales apretaban los dientes convencidos de que acababa de abrirse la maniobra sucesoria... Fue lo que se dice una verdadera etapa del Tour. Una etapa terrible, devastadora, propia de la leyenda de esta carrera insobornable al paso del tiempo. El avance de las máquinas, el desarrollo de la tecnología mediática, el progreso de la bioquímica no han logrado alterar las esencias del verdadero ciclismo, y cuando se dice eso se habla casi exclusivamente del Tour. La épica sigue viva, para bien o para mal, para ilustrar jornadas de gloria o tardes dramáticas. Los millones de españoles que han disfrutado con los éxitos de Induráin a lo largo de los últimos cinco años habrán entendido que su primer paso en falso no podía ser un acontecimiento menor, leve.»

L'etapa de Pamplona, el dimecres 17 de juliol, va ser emocionant. El danès Riis escapat i iniciant ja la desfilada cap a París. Malgrat tot, el públic pamplonès només tenia ulls per a Induráin, el seu fill predilecte. Un Induráin vençut va haver de saludar contínuament, durant els darrers trenta quilòmetres, per correspondre un públic enfervorit que l'aplaudia sense parar, i li agraiïa tants

anys d'alegries i de comportament exquisit, tant en la victòria com, ara, en la derrota. L'escriptor Manuel Rivas, aquest mateix dia, va avançar l'epitafi : «En esto consiste el juego de la vida. Hacer frente al desafío para luego saber deslizarse en el declive sobre dos ruedas de melancolía. Y deslizarse honorablemente. Este fue el sexto triunfo de Induráin : Dios es humano. Brindemos por él. Y que pague la ronda el danés».

El dimarts 30 de juliol, a Atlanta, quasi de nit i en un costat de l'estadi, un atleta vell, de trenta-cinc anys, es disposava a iniciar la que, gairebé segur, seria la seva darrera prova de salt de llargada. Santiago Seguro ho va deixar escrit per a la història : «En el declive de sus facultades físicas, sin ninguna victoria desde 1992. Un hombre que poco a poco había sido retirado de las portadas, de los focos, del papel cenital que siempre había protagonizado. Un hombre canoso que se había refugiado en el salto de longitud, su primera especialidad, como si el círculo de su carrera se hubiera cerrado. Era un secundario. Un secundario?. Imposible. Cuando todo terminó, cuando Michael Johnson había ganado la medalla de oro de los 400 metros, después de que el etíope Grebresselasie, la francesa Perek y el estadounidense Allen brindaran carreras formidables, un hombre, Carl Lewis, se subió a lo más alto del podio para proclamar que era el mejor atleta de todos los tiempos. Como siempre, Carl Lewis tuvo la última palabra. Le bastó con un salto. Sabía que necesitaba un buen salto, no uno grandioso, si no el mejor vuelo que le permitiera su condición actual. Y eso es lo que hizo. Saltó 8,50 metros. Probablemente en su cuerpo no hay un centímetro más. Había exprimido toda su capacidad en el lugar adecuado, en el momento justo. En sus últimos Juegos Olímpicos».

Juntament amb el salt, la gesta, dues imatges per a la memòria : l'una, quan Carl Lewis, el fill del vent, embolcallat de barres i estrelles, i plorant desconsoladament d'alegria, fa la volta d'honor enmig d'un estadi embogit. L'altra, protagonitzada per Mike Powell,

el teòric favorit, quan, seriosament lesionat en un salt anterior i lluint una gran bena a la cama esquerra, intenta, desesperadament, un altre miracle. La cama lesionada li falla just en el moment de l'impuls i Mike s'estabella contra la sorra. La pirueta el deixa en posició bocaterrosa, immòbil, cobert de fang i amarat de llàgrimes, fins que el seu entrenador de l'alça, després d'una espera eterna.

Dos dies més tard, el dijous 1 d'agost, també a Atlanta, un altre home negre, calçat amb unes sabatilles daurades, va creuar la frontera del que encara no es coneix, va córrer els 200 metres en 19,32 segons. El mateix Santiago Segurola, si no existís el vídeo, ho hauria deixat escrit per a la Història: «Desde la emoción, la carrera fue el desafío de un hombre contra la historia. Desde las matemáticas, una sucesión de prodigios. Michael Johnson descontó 34 centésimas al récord mundial, con una división de 9,66 segundos en cada 100 metros -el record mundial està en 9,84 segundos-, a una velocidad media que supera los 37 Km por hora, con tramos donde alcanzó los 44 Km por hora, y un tiempo oficioso de 9,22 segundos en los últimos 100 metros. Johnson ha matado la carrera de 200 metros. Durante los próximos años, todas las marcas tendrán un carácter anecdótico frente a este regis-

tro. Resulta imposible competir contra lo sobrenatural, como sucedió frente a los 8,90 de Beamon. Incluso Johnson tendrá que pagar su hazaña. Desde ahora se le medirá por este récord inalcanzable y tendrá que luchar contra el fantasma de su propia grandeza. El combate estará perdido, como le sucedió a Beamon después de México. Johnson ganará carreras, conseguirá tiempos magníficos y alcanzará la celebridad de Jesse Owens i Carl Lewis, pero sufrirá las consecuencias destructivas de su marca. El atleta que sobrepasó los límites humanos, no podrá volver a su condición de hombre». I quan tot queda dit, no hi ha res més a afegir.

El dissabte 12 d'octubre, curiosament dia de la Hispanitat i, a Santiago de Compostela, un noi de 20 anys, brasiler i cap pelat, va reescriure «La chanson de Ronaldo». Per a mi que aquell dia L'Apòstol era al camp. La descripció objectiva de la gesta és fàcil a la llum de les noves tecnologies: 34 metres, 14 tocs i 10 segons sublimes. Un prodigi de força, velocitat, habilitat i tècnica. El brasiler va robar una pilota a la divisòria, es desfèu de les empentes de Chiba i José Ramón -aquests dos, pel fet de no poder-lo aturar, també passaran a la història - i passà de les faltes, les entrades i les estirades de camiseta. Va entrar a l'àrea, va fer una croqueta i quan ja estava caient, va aconseguir xutar i col·locar una pilota rasa entre William i José Ramón, que va batre Fernando.

A més, sembla un tipus senzill, que als seus 20 anys assumeix el seu regnat futbolístic sense estridències. Va definir el seu gol amb un «crec que és un gol per a la memòria» i quan els periodistes, l'endemà a la tarda, li varen preguntar si l'havia vist per la televisió, va contestar: «encara no», davant la mirada perplexa i estupefacta dels qui havien contemplat la jugada durant tota la nit i tot el dia.

La descripció subjectiva de l'epopeia la cedeixo a Sergi Pàmies en un dia propici per a «passar-se»: «Un barcelonista anònim me planteja, con voz trémula, la siguiente duda: «¿Es posible que haya experimentado un orgasmo viendo el tercer gol de Ronaldo frente al Compostela?». Resposta: no. Nick Hornby, en su magnífico libro «Fiebre en las gradas» reflexiona así: «Aún cuando no cabe la menor duda de que hacer el amor es una actividad mucho más grata que ver

un partido de fútbol, en condiciones normales no engendra sensaciones tan intensas como las que produce ganar el campeonato en el último minuto». Esta misma teoría -que los barcelonistas han experimentado dos veces en los últimos años- puede aplicarse perfectamente al golazo de Ronaldo. Los que sólo sintieron algo parecido a un orgasmo viendo la jugada del delantero brasileño deben saber que pueden estar padeciendo una grave i peligrosa frigidez (a los que no sintieron nada de nada o andan por ahí repitiendo -en tono perdonavidas y actitud suficiente- que «tampoco hay para tanto», siento tener que decirles que estan muertos).

Hay otros que comparan a Ronaldo con el mismísimo Dios. Por ahí no paso. Vale que Dios hizo el mundo en seis dias (recuerden que al séptimo descansó). Vale que diseñó las puestas de sol, los océanos, la cordillera andina, los calamares, las nubes, la bacteria de la gripe, las vacas suizas, la troposfera, el prelitoral, la hoja de parra de Eva y el clima continental. Pero, a pesar de sus grandes éxitos, Dios seria incapaz de algo tan humanamente milagroso como lo que, a trancas i barrancas, hizo Ronaldo el sábado por la noche».

No seria just d'acabar aquest petit homenatge a les gestes esportives de l'any 96, sense fer un petit esment a la darrera baixada de Tomba a l'eslàlom especial del Mundial d'esquí de Sierra Nevada, quan, en un equilibri impossible, va batre la llei de la gravetat; o als èpics combats, amb cavalls metàl·lics, entre Alex Crivillé i Mike Doohan al mundial de motociclisme; o quan el gladiador català, Albert Costa, amb una raqueta a les mans, va tenir a les cordes, en el circ de Flushing Meadows, un deshidrat i marejat Pete Sampras que, en un èpic i patètic final, vomitant contínuament, encara va acabar vencent-lo; o el duel en la final femenina de Roland Garros, entre l'Arantxa Sánchez i la Steffi Graf. I, en fi, tan sols recordar que Déu continua jugant a bàsquet. Michael Jordan, l'art en moviment, continua encistellant des de qualsevol angle i posició, això sí, des de Canal Plus. I en fi, tan sols recordar als qui no el puguin veure que sempre els queda, com a consol, l'anunci de Nike.

Albert Rubirola

Eleccions municipals 1999 : entre el somni i el pragmatisme

V

oler amagar la importància de les properes eleccions municipals a Olot és fer l'ase o l'estruç amagant el cap sota l'ala. Relativitzar la seva importància, tot adduint decebedors discursos d'un més que dubtós escepticisme, és com jugar una partida de

«nyarro» en la qual els jugadors no mouen peça convençuts que l'altre no errarà en el seu moviment. Apel·lar a la premura de la discussió, tot al·legant que encara queda molt temps i que tot pot canviar d'aquí a dos anys, equival a precintat les il·lusions i frenar, en el pitjor dels casos, la formulació de propostes de futur, tot considerant-les com un mer joc d'especulacions, la qual cosa flac favor ens faria a tots plegats.

Les declaracions de l'Albert Bramon aquests últims dies de gener -amb la innegable honradesa que li és pròpia-, així com la contundent resposta per part de Convergència, posteriorment matisada per l'actual Alcaldessa, posen de manifest no sols l'actualitat del debat sobre el futur de la ciutat, sinó la importància política del mateix, així com la seva transcendència. Pocs dies després, l'enfrontament entre el PSC i CIU durant el Ple Municipal, ha posat de nou en evidència que el distanciament entre les dues forces polítiques majoritàries a Olot és quelcom que, lluny de causar preocupació, hauria d'espoletar el tant mencionat -i escassament tingut- debat sobre el futur de la comarca.

Són molts el que manifesten la conveniència de poder arribar a un acord-marc la propera legislatura entre les diferents forces representades a l'Ajuntament -a l'estil del pacte de CIU amb la CUE, essent llavors alcalde l'Arcadi Calzada-, en tant que s'és de l'opinió que en un futur caldrà ajuntar esforços per tal de trobar el desllorigador que possibiliti el creixement comarcal, tant econòmic, com social i cultural. No voldré oposar-me a la tesi de l'«acord», però sí matisar-ne les condicions.

L'aprovació dels actuals pressupostos pot ser il·lustrativa en aquest sentit. Ni el PSC, ni IC-Els Verds fan una oposició radical al mateixos, ans al contrari, hom pot entendre que comparteixen amb CIU la necessitat de reequilibrar-los i ajustar-los a les possibilitats econòmiques del moment. Ningú posa en dubte, tampoc, l'esforç realitzat per l'equip de CIU en aquest sentit. Ara bé, els dos grups, igual que ERC, en el que sí difereixen en relació a la proposta de pressupostos, és en la filosofia de com realitzar els ajustaments i, per tant, en els criteris de fons que porten a mantenir determinades partides, a prioritzar-ne unes i anul·lar-ne d'altres. És precisament en l'elecció, en la decisió sobre què fer i per a què fer-ho, on el desacord amb CIU es mostra de manera més patent. I és aquí, on han de residir les lògiques discrepàncies, perquè és en aquestes decisions on es dibuixa el futur de la ciutat, un cop tots estem d'acord en què la caixa es buida i no ens en podem anar alegrament de copes com en temps passats.

Davant un possible acord general -com en el cas de la conveniència de reequilibració del pressupost municipal-

el que resulta imprescindible es poder disposar de criteris sobre com estructurar el creixement de la comarca i, per tant, elaborar un programa en el qual reflectir el model de ciutat i de comarca que es desitgi. El consens aquí pot ésser més difícil. Caldrà potser buscar-lo, o potser no. El que ara actualment sembla evident és tant la conveniència de poder discutir a partir d'un model proposat, com evitar caure en el pragmatisme de la immediatesa.

La travessa en el desert que aquest últims anys està duent a terme el PSC -amb l'Albert Bramon al davant-, ha de ser valorada i tinguda molt en compte. Però, tot i el desgast personal i les hores invertides, aquest fet no hauria de barrar la necessària discussió sobre el futur lideratge del PSC. Lideratge que, avui per avui, possiblement no s'hauria de plantejar en termes de qui serà el que encapçalarà en un futur la llista municipal, sinó en com el PSC pot de nou aglutinar al seu entorn diferents sectors socials que li permetin esdevenir una opció viable de futur, formulant a la societat olotina i comarcal un projecte il·lusionador i somiador en el que creure i pel qual treballar.

La Comissió tècnica proposada pel propi Albert en la última assemblea del partit pot ésser un important pas endavant en la línia apuntada anteriorment. Caldrà veure, però, la capacitat del propi partit i del mateix Albert per fer conviure sense fissures, del tot innecessàries, les dos posicions que actualment sembla que estiguin sobre la taula: el pragmatisme de determinats companys de l'actual llista i les posicions més «ideologitzants» d'aquells als quals ell mateix els hi demana una participació més activa.

Aquest possible context de futur hauria de portar a reflexionar, igualment, a IC-Els Verds sobre el paper que en ell han de jugar-hi. En aquest sentit pot resultar important no caure en la temptació de plantejar una coalició pre o post eleccions. Possiblement sigui més profitós per a tots mesurar, amb tota l'objectivitat possible, i malgrat l'aparent èxit de les últimes municipals, les forces reals en que compte la coalició.

Per la seva banda en Joan Barnadas ha manifestat en més d'una ocasió que ell no defugiria d'acords de govern entre el seu partit i CIU. Ara sap que el futur pot fer viable aquest acord. La pregunta que cal formular és si aquesta és sols la posició personal del cap de files a l'ajuntament d'ERC, o una posició compartida per la resta de la militància.

Així les coses, el temps juga a favor. Precipitar qualsevol acord entre els tres partits de l'oposició segurament no sigui el camí a traçar. Caldrà veure, això sí, si l'obertura pública d'un debat que ja es començava a moure entre passadissos queda sols com una bafarada d'aire al mig obrir una porta, o si el PSC entoma el repte proposat per l'Albert Bramon. Resulta obvi suposar que ha de ser el propi partit qui en doni la resposta. Però no estan els temps per malbaratar esforços i la proposta llançada per en Lluís Sacrets des d'aquestes mateixes pàgines hauria de fer reflexionar a més d'un.

Joan Serra Capallera

Desastre cultural

(d'una conversa amb en Kim Domene)

Què passa amb la cultura a Olot?

El problema en si és Olot mateix; les altres ciutats no s'havien plantejat mai prioritzar la cultura, tot estava per fer i per poc que fessin ja era molt. No entrava pas en els seus paràmetres d'imatge. Ja és gros que no hi hagi regidoria de cultura a Olot i, en canvi, han creat tota una estructura de promoció, d'imatge (Institut de Promoció de la Ciutat). Li donen tanta importància a la cultura que la Ciutat es ven a través de la cultura.

Dels ajuntament democràtics cap aquí, tothom s'adona que la cultura és imatge, que se li pot treure una rendibilitat política; la marca de Convergència -que governa la majoria de municipis d'aquest país- és el model cultural. La identitat de Catalunya és la cultura, és el que ens fa diferents. Al País Basc potser serà la raça, posem per cas. Aquí és la cultura i la llengua. Olot no necessitava plantejar-se res de nou respecte de la cultura perquè ja era el punt de referència, per la tradició, etc. Potser no hi havia cap ciutat al món on la indústria es basés en la cultura (com els tallers de sants, el tèxtil, tot el tema de pintura, el paisatge). Això és molt fort. En Trincheria va dir en una ocasió: «No hi ha cap ciutat de Catalunya que tingui l'activitat cultural que es fa a Olot». Això no és pas veritat. Hi va haver un moment que a Olot es feien moltes coses i que les altres ciutats no feien res. Ara el que es fa a Olot ja es fa a tot arreu. Però Olot ara hauria de destacar i en canvi ha perdut trempera. En d'altres ciutats, quan l'alcalde pren possessió del càrrec et parla d'urbanisme, de creixement econòmic, aquí posaran com a referència la cultura, però no s'ha estat a l'altura dels propis plantejaments. Probablement, d'aquí uns anys, una de les ciutats de referència serà L'Hospitalet. Imagina't, amb la mala imatge que tenia, tant a prop de Barcelona, sense identitat, etc., però ho han sabut fer bé (La Farga, Tecla Sala, etc). Tàrrega tampoc no tenia cap tradició de teatre i mira!

Què ha promogut l'àrea de cultura d'Olot? Res. El Fòrum ja hi era. Potser ara és més fàcil. Hauria de ser un ajuntament molt totxo per carregar-se'l. Aquesta entesa que potser hi ha ara, ja hi era amb en Serrat. Què més han mantingut? Els pessebres? Home, hauria sigut antipopular també carregar-se els pessebres. Ni tan sols s'han plantejat de renovar-los - no sé si s'han de renovar -, però com a mínim fixar uns criteris diferents. Es fa el que s'ha fet sempre. Amb això encara els han guanyat els pobles de la comarca que fan el pessebre vivent, d'una manera més productiva i mobilitzant a tothom.

Què penses que s'hauria de fer, doncs, a Olot?

Es barregen moltes coses. La cultura ara és un servei, és oci, això té un preu. En aquests moments, possiblement els grans consumidors de cultura són els jubilats, que tenen

més temps. El jubilat connecta molt més amb aquestes històries de pessebres, balls, visites als museus, etc.

Convé promoure la ciutat a través de l'etiqueta cultural que ja té. Quina és aquesta etiqueta? Perquè, és clar, ells no s'han pas replantejat de promocionar unes altres coses, allò que es deia dels tallers d'artistes, la fotografia, l'escultura, els sants o cinquanta mil altres coses. Primeira, que porta feina, a més és un risc i també deuen saber que no tindria una repercussió de públic com aquestes altres coses més populars. I és clar, Olot és un punt de referència carrincló.

Com a mínim que t'ho diguin. L'Anna Plana i tota aquesta colla fan trampa. Imagina't que es foten de culs fins i tot amb els pessebres. De les coses que en podrien treure una rendibilitat...Valdria més que fossin sincers i que et diguessin no, això ja està bé com està o això no interessa. La història de l'any passat amb els pessebres va ser una manipulació per dir que feien coses noves.

Quan parles de cultura viva de què parles?

Olot no s'ha pas de limitar a programar quatre obres al teatre, sinó que s'haurien de donar facilitats als grups que ja hi ha perquè fessin coses.

Ha d'incidir l'administració en la cultura? En Joan Serra deia que no, a mi em sembla que sí. No només s'han de limitar a donar facilitats sinó que han d'intervenir amb una criteris clars.

Si entens la cultura com un instrument de coneixement, per entendre les coses, etc, vols que dir que Olot no se sent ja còmode amb aquesta realitat de pagès?

Et podria dir que ami això m'és igual, el que faig ho podria fer en un altre cantó, però no et pots pas desinteressar de tot. Necessites tenir una relació amb l'entorn immediat. Relacions amb l'exterior ja les tens, però no n'hi ha prou. La vida cultural és el tot, és la qualitat de vida de la ciutat. Els colors de les façanes, la forma d'una plaça, l'oferta de música, de cinema, això també és la cultura d'una ciutat.

Amb tot t'has d'avançar. La gent no fa res, però si no passen determinades coses, se'n lamenta. Si jo hagués de planificar, intentaria ser plural, pensar més en els altres que en tu mateix. No pretenc que a la gent li agradi el que faig jo. Entenc que a la gent li agradi el paisatge que es fa a Olot, però no trobo normal que la gent es limiti només a això. I l'Ajuntament es limita a anar a remolc d'aquesta inèrcia.

La nit americana

Sobreviure

Is anys 70 i 80 van ser una època nefasta per l'exhibició cinematogràfica. La notícia més habitual era el tancament de tot tipus de sales de projecció: grans sales d'estrena, sales de repertori de barri, petits cinemes de poble de tota la vida, . . .

Una greu crisi obligava els cinemes a tancar les portes i a desaparèixer. Semblava que el cinema estava patint una lenta i

dolorosa malaltia terminal que a la llarga provocaria la seva mort. El pessimisme era el sentiment dominant. Peter Bodganovich feia la crònica de la darrera projecció d'un cinema d'una petita ciutat de Texas i Wim Wenders mostrava la decadència dels cinemes de poble d'Alemanya condemnats a programar subproductes pornogràfics per sobreviure. Olot no va quedar al marge: el cinema Ideal va tancar i es va transformar en una moderna galeria comercial, el Casal Marià i el Centre Catòlic van deixar de fer programació infantil, el Teatre Principal va abandonar el circuit comercial, la resta de cinemes van reduir considerablement el seus horaris de projecció limitant-los estrictament als dissabtes i diumenges, . . . Tot eren males notícies.

Però, sorprenentment, en els darrers anys aquesta tendència negativa s'ha aturat i s'ha girat. Ja ningú no parla de tancaments de sales; al contrari, continuament ens arriben notícies d'inauguracions i projectes de nous cinemes. Les multisales han salvat el món de l'exhibició cinematogràfica. Ha calgut passar una dura reconversió, però al final s'ha sobreviscut. L'optimisme ha tornat al sector cinematogràfic. A Barcelona no paren d'obrir noves sales, a Girona s'anuncia la creació de dos grans complexos de multisales, i inclús a Olot també es parla de futures multisales ultramodernes

farcides de crispetes i amb grans aparcaments pels cotxes. A la nostra ciutat, però, més enllà d'aquests grans projectes, ja fa temps que les coses van començar a canviar. Un dels primers signes va ser l'ampliació dels dies de projecció de les sales comercials als divendres al vespre. Aquesta petita modificació, quasi imperceptible, indicava que la crisi s'havia acabat i que s'iniciava una nova etapa. La reforma del Gridó, la participació activa de les sales comercials en els actes commemoratius del centenari del naixement del cinema, la projecció de pel·lícules en versió original al cinema Núria, l'estrena de títols el mateix dia que les sales més importants de Catalunya (**Striptease, Jack**), . . . són iniciatives dels empresaris cinematogràfics olotins que exemplifiquen aquest nou esperit més optimista i obert, i que evidencien el bon moment que està vivint l'exhibició de cinema comercial. Després de tants anys de recular, ara per fi tornem a anar endavant.

 Carles Batlle

LA LLISTA DE . . . PEP CALLIS

(director de cinema i fotògraf)

- **LA QUIMERA DEL ORO** de Charles Chaplin (1925)
- **CANTANDO BAJO LA LLUVIA** de Stanley Donen i Gene Kelly (1952)
- **CENTAUROS DEL DESIERTO** de John Ford (1956)
- **EL VERDUGO** de Luís García Berlanga (1963)
- **MUERTE EN VENEZIA** de Luchino Visconti (1970)
- **AMARCORD** de Federico Fellini (1973)
- **LA NOCHE AMERICANA** de François Truffaut (1973)
- **BLADE RUNNER** de Ridley Scott (1982)
- **EL SUR** de Víctor Erice (1983)
- **AZUL** de Krzysztof Kieslowski (1994)

SHORT CUTS

* Com ja segurament sabeu a hores d'ara, la programació del Cine-club del segon trimestre és la següent: **Más allá de las nubes** de Michelangelo Antonioni i Wim Wenders, **La mujer del puerto** d'Arturo Ripstein, **Microcosmos** de Claude Nuridsany i Marie Perennou, **El niño de Mácon** de Peter Greenaway, **Lone Star** de John Sayles i **Dead Man** de Jim Jarmusch. El programa de mà ja fa dies que és al carrer i ve encapçalat per un text del director de cinema Antoni Ribas.

* I continuem amb el Cine-club. La pel·lícula més vista del primer trimestre va ser **Lisboa Story** de Wim Wenders, seguida de **Prospero's Books**, **Dersu Uzala**, **Cuento de verano**, **La ceremonia** i **Little Odessa**. La mitjana d'espectadors per sessió va ser de 66.

* El Teatre Principal estudia la possibilitat de millorar considerablement el seu sistema so i sembla que el projecte, malgrat els pocs recursos econòmics, tirarà endavant. Els més beneficiats per la bona notícia seran els espectadors de la Filmoteca i del Cine-club que prou que s'ho mereixen.

* Tardarem a veure **Rompiendo las olas** de Lars von Trier a Olot. Pel que ens han dit, no estarà disponible fins a finals de primavera, ja que hi ha poques còpies i està sol·licitadíssima. És una llàstima perquè és una de les millors pel·lícules de l'any 1996.

* D'expedient X és el que va passar a Olot amb la projecció de la pel·lícula **Secretos y mentiras**, perquè va aparèixer i desaparèixer de la cartellera com per art de màgia. Els empresaris d'Olot, però, no hi van tenir res a veure i tot va ser una martingala d'una distribuïdora de Barcelona.

VEUS DISTANTS

«Era suficiente con una historia, Friedrich. Sin historia, estás muerto. Es como si construyeras una casa sin paredes. Una película debe tener paredes. Y a la mierda la realidad. ¡Despierta de una vez! El cine no habla de la vida. La gente no quiere eso.»

(El productor Gordon (Allen Goorwitz) a **EL ESTADO DE LAS COSAS** de Wim Wenders, 1982)

Tres clàssics

DAKOTA

de Jordi Galceran

Direcció: Josep M. Mestres

Actors: Francesc Albiol, Abel Folk, Ricard Borràs i Victòria Pagès.

Escenografia: Montse Amenós

Teatre Principal, divendres 25 de gener de 1997.

estat dels USA que dona nom a aquesta comèdia pot despistar més d'un fent-lo creure que es tracta d'una obra d'algun

dels autors en boga a Broadway, i en realitat es tracta de la primera obra estrenada comercialment del jove Jordi Galceran, que va merèixer el Premi Ignasi Iglésias de 1995. Així doncs, l'autor és un desconegut pel gran públic, tot i que col·labora en l'equip de guionistes de *Nissaga de Poder*, però que si segueix amb la línia encetada amb *Dakota*, pot ser tota una revelació.

L'eix argumental de l'obra gira a l'entorn dels gelos i dels somnis premonitors que pateix el protagonista, dos temes que, des que Shakespeare els passegés amb el seu carro, han demostrat abastament la seva efectivitat teatral. Aquests dos ingredients són, al meu entendre,

hàbilment disposats en una comèdia que satisfarà als espectadors.

El director, Josep M. Mestres, és ja un conegut del públic olotí, li hem pogut veure "Kràmpack" i "Enemic de classe", i en aquesta ocasió també sap donar un alt ritme al seguit de gags que configuren la comèdia.

Pel que fa a l'interpretació, crec que és més que correcte, Abel Folk, Victòria Pagès, matrimoni feliç fins que comencen els somnis i Francesc Albiol, en un personatge autènticament hilarant, són secundats per Ricard Borràs en una colla de personatges col·laterals, un d'ells un guàrdia civil mallorquí, difícilment oblidable.

Mereix una menció especial la versatilitat de l'escenografia, creant espais on els actors es mouen amb total comoditat.

Malgrat que les primeres escenes són un pèl caòtiques, l'obra va agafant cos fins que tot lliga perfectament.

Un espectacle per a no oblidar, tal com ho va demostrar el públic que omplia el teatre de gom a gom, i per desitjar al seu autor que hi torni. Riure és un gran exercici per a la salut.

Pep Fargas

L'AVAR, de Molière

Direcció i traducció de Sergi Belbel

Intèrprets: Lluís Soler, Joel Joan, Marta Ollé, Oriol Broggi, Mònica Glenzel, Joan Massotkleiner, Francesc Piñon, Jordi Bonacolocho, Jordi Sánchez i Lluís X. Villanueva.

Teatre Principal, 7 de febrer de 1997.

Sergi Belbel ha passat de ser un jove autor pràcticament desconegut a constituir un referent per a totes aquelles propostes d'entitat que es produeixen en el teatre català. El *Festival Grec de Barcelona* li ha fet dos encàrrecs

d'envergadura en dues edicions consecutives: "L'Hostalera", l'any 1995, que recentment hem pogut veure al Teatre Principal, i "L'Avar", l'any 1996 com a espectacle inaugural.

Encara que avui, 329 anys després de la seva estrena, resulti difícil d'apreciar, les obres de Molière significaven un atemptat contra la moral imperant, els còmics eren perseguits per l'aristocràcia i el clero, fins al punt de negar-los l'enterrament en lloc sagrat, o com en el cas de Jean Baptiste Poquelin, que va haver de canviar de nom. Sortosament el rei Lluís XIV va protegir, durant una bona part del seu regnat, les companyies de comèdies que, com la de Molière, s'inspiraven en la *comèdia dell'arte italiana* i les obres del Siglo de Oro espanyol.

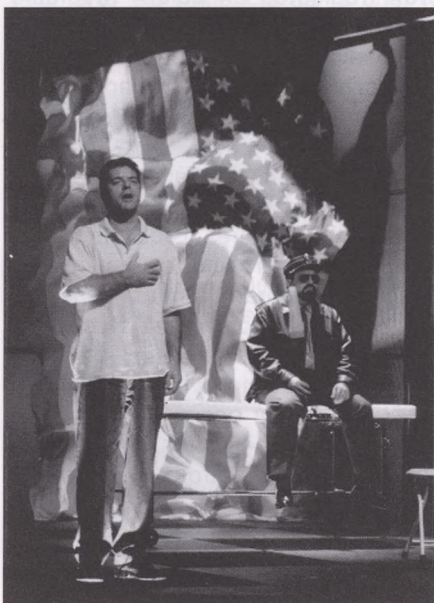
L'autor, però, va anar molt més lluny que els arquetips de la *comèdia dell'arte*, construint uns personatges que representaven els vicis més comuns per fer-ne burla, i que molt sovint eren interpretats per ell mateix. En el cas de *L'Avar*, obra derivada de comèdies de Plaute i també d'un conte de Bocaccio, el personatge central és Harpagon, un home turmentat per l'avarícia, aferrat a l'únic valor que per ell és real, el dels diners. La destresa de Molière aconsegueix que aquest monstre sense sentiments, acabi sent víctima del seu vici i per tant, dig-ne de compassió.

Lluís Soler, que interpreta l'Harpagon, té davant seu un dels reptes que qualsevol actor ha somiat més d'una vegada, i a jutjar per la crítica barcelonina, en fa una interpretació magistral. No cal dir que està ben abrigat per un ventall d'actors que de tan assidus a la pantalla televisiva, han començat a formar part de la família.

Per tant, una obra absolutament recomanable per aquells amants del teatre clàssic amb majúscules, i també divertida i sorprenent per als que no hi estan tan acostumats.

Pep Fargas

FAVOR PER FAVOR

Traducció i adaptació per Anna Rovira de l'obra "Becket o l'honor de Déu" de Jean Anouilh.

Intèrprets: Eduard Teixidor, Marcel Tomàs, Geòrgia Bonell i David Planas.

Producció Cia. El Palé

Teatre Principal, 21 de febrer de 1997.

Anna Rovira procedeix del món de la dansa i ha tingut un estreta relació amb Olot. Durant alguns anys va donar classes i va intentar muntar una companyia.

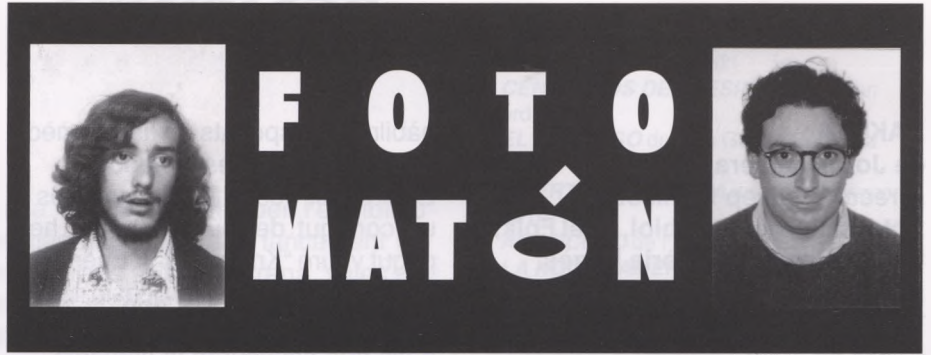
A Girona, ha promogut diverses manifestacions relacionades amb la dansa - el festival *Plural* n'és un exemple - i el teatre. Sempre l'he considerat una dona d'una valentia i tenacitat exemplars, qualitats imprescindibles per moure's pels terrenys de la dansa i el teatre de les Comarques Gironines sense caure en profundes depressions. Segurament que aquesta força vital que la caracteritza l'ha fet acometre una obra d'un dels autors més controvertits i es-

candalosos del teatre francès. Jean Anouilh també transmet el seu vitalisme en cada una de les seves obres, carregades d'un conservadorisme mordaç i que, sobre tot en la seva maduresa, han resultat una crítica ferotge contra els mals contemporanis. En el cas de *Becket*, l'enfrontament entre el Rei Enric II d'Anglaterra i el seu amic Thomas Becket, arquebisbe de Canterbury, manifesta un problema molt actual: la corrupció política.

Llegeixo en la crítica de l'estrena que en va fer en Pere Puig al Punt Diari que: "L'espectacle s'assenta en el bon treball dels actors, en una posada en escena que espren les possibilitats semàntiques d'una escenografia mínima, i el moviment com a forma expressiva." Aquest codis que Anna Rovira domina a la perfecció perquè està avesada a usar-los en els muntatges de dansa, han de donar un resultat excel·lent, n'estic segur.

Pep Fargas

Contràriament als models estètics imperants, sempre he cregut que l'envelliment, aquest procés imparabile que mesura el temps viscut i aquell que plausiblement ens queda per viure, és allò que imprimeix bellesa en els rostres. Per més que els cossos Danone vulguin imposar la seva llei, m'agrada imaginar que un expert podria llegir, en la pell i les cares dels ancians, la petja dels episodis viscuts com si es tractés d'un mapa vital, únic i irrepètible.

A la portada i en les fotos interiors del darrer número de "a 440 m", es pot observar que aquells, que ara fa vint anys, participaven il·lusionats en l'Assemblea Democràtica de la Garrotxa, el projecte col·lectiu de recuperació de les llibertats més elementals, tenien els seus mapes epidèmics molt més llisos que no ho són ara. Hi ha hagut motius sobrats per esculpir els solcs que, avui, els donen un aire que podríem dir-ne interessant: Alguns, aleshores, començaven tot just a esbossar una incipient arruga frontal que un 23 de febrer d'infesta memòria va aprofundir. El Congrés dels Diputats per terra i el tricorni bigotut van imprimir, definitivament, més que una arruga, una cicatriu de navalla de Toledo. Les "potes de gall" aquesta conformació triangular de petites arruguetes que adorna la comissura dels ulls, s'hi va instal·lar amb la mateixa traïdoria que el país va fer la seva entrada a l'OTAN.

Els índex d'atur, les bosses de pobresa, i l'immigració mal assumida, van provocar unes generoses bosses sota els ulls, unes ulleres tan fosques com la pell dels immigrants i tan permanents com els números de l'atur.

La Reforma Laboral, ha deixat dos tipus d'empremtes segons els casos, el decaïment de la sota-barba o el coll de pergami, depenent del model de contracte laboral que els hagi afectat.

Els resultats electorals que han donat repetidament la victòria a la dreta nacionalista i la caiguda de l'esquerra, s'han traduït en la caiguda lateral de les celles, provocant una mena de rictus que el podríem definir com el "rictus del que hi farem".

Capítol apart, mereix el tema capil·lar. Per a molts la pinta s'ha endut, cada matí sense pietat, els somnis revolucionaris del Che Guevara i ha deixat pas a unes calbes encara incipients. Cada pèl caigut ha estat una petita batalla perduda, una capitulació particular, un somni esvaït o un intent inútil de resistència. El temps, segur, farà respectables aquestes calbes reconeixent la tenacitat del lluitador, l'heroïtat de l'assetjat, la constància de qui ha mantingut ben alta la bandera de la utopia.

Altres, esperant l'illa peatonal al centre d'Olot, han anat emblanquant els cabells que han tingut la sort de no perdre.

També alguns, en un intent de manifestar la seva indefinició permanent, -quan eren troskistes en deien "revolució permanent"- han jugat i seguiran jugant amb canvis constants d'apèndix pilosos, patilles, bigotis i barbes que apareixen i desapareixen segons la "revolució" que toca.

Amb vint anys més, quan celebrem els 40 anys de l'Assemblea Democràtica de la Garrotxa, les cares d'aquests olotins hauran fet mes profunds els senyals, les arrugues marcaran un mapa gens vulgar, el mapa històric d'una il·lusió que podia haver estat i qui sap si serà. I potser algun, de tantes arrugues, tindrà l'honor de figurar penjat d'un clau a la Galeria d'Olotins Il·lustres, just al costat de la Lliberata Ferrarons. És una sort envellir.

Pep Fargas

L'Orfeó va d'estrena

El dia de Santa Cecília, l'Orfeó Popular obria les portes del teatrí reformat. Una bona notícia per a la ciutat. El teatre de l'Orfeó és una petita joia, una peça de Museu que avui ja no seria possible construir. Ubicat al rovell de l'ou, té tots els ingredients per ser punt de trobada i focus d'activitat. Ara, amb el teatre dignament arreglat només depèn de la Junta directiva que funcioni, al cent per cent. Hi ha alguns indicis de canvi, sobretot per la via musical.

Sortosament, sembla que el projecte d'escola musical ja és un fet que es va animant a poc a poc. Els de l'Orfeó han de mobilitzar els seus quatre o cinc-cents socis, els han de convertir novament en espectadors de teatre, en actors, en participants actius. La ciutat necessita urgentment que aquestes velles entitats tornin a ser vives.

Eclosió pessebrística

El país sencer s'ha abocat de ple a la litúrgia del pessebre. No cal ser sociòleg per adonar-se que aquest fenomen expressa amb claredat diàfana el sentit bucòlic i la vocació nostàlgica del país. Al capdavant, què és un pessebre sinó la projecció idíl·lica del nostre ideal estètic? Recream un paisatge gairebé inexistent, conformem escenes entranyables, personatges amb una patina d'immaculada bondat, tot plegat en una atmosfera vaporosa, d'una sensualitat i una innocència virginals, és a dir, falses.

Joanetes, Santa Pau, Riudaura, Montagut s'han decantat per la figura de carn, al natural, i aprofiten l'avinentsa per mostrar els tresors domèstics i per exaltar la bellesa del seu tros. No cal dir que com acció col·lectiva és una tasca lloable. Té la virtut de conjurar els malefics de la crisi i de posar en pràctica la mobilització de tot un poble a l'encaç d'un objectiu comú. Com a matèria teatral i de didàctica de la religió ja és una altra cosa. Hi ha un cert desori i un grapat d'incongruències, però al capdavant això no té massa importància perquè sempre es pot polir el producte final.

La Mostra d'Olot ha passat sense pena ni glòria. L'única cosa destacable han estat els pessebres alacantins, construïts amb una altra sensibilitat, de temàtica molt més variada i més ben acabats que els d'Olot.

El pessebre de la Ciutat realitzat pels alumnes de l'Escola d'Art mantenia la dignitat d'altres anys. S'havia de veure de nit, però. L'invent avantgardista ha estat un petit esguerro malgrat la bona voluntat d'en Narcís, a qui han encolomat una mala feina. Trencar motlles, justament convindria això, però amb una mica més de serietat i de valentia. Crec que ha estat un error participar en aquest joc insalvable.

X.R.

Rosari d'ombres

L'Anna Manel.la acaba de presentar a la Sala Espais de Girona una mostra dels seus darrers treballs en escultura. L'Anna Manel.la s'ha trobat amb l'escultura i s'hi ha reconegut. Ha estat probablement un encontre fortuït, involuntari, però sigui com sigui, les tres dimensions s'adapten molt bé al seu univers conceptual. La figura multiplica encara més l'ordre de la solitud i la desesperança perquè es materialitza, és una presència més que una figuració.

L'Anna Manel.la ha fet una maniobra molt interessant, ha trobat un format que democratitza l'art, que el fa assequible, alhora que la petitesa magnifica la innocència i el crit.

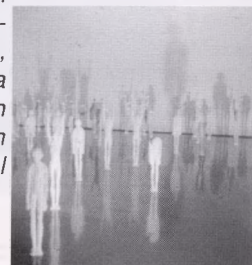
Considerant les peces d'aquesta exposició individualment, a diferència de les escultures grans que ja tenia, ha introduït el gest, ha afegit el gest a la postura, és a dir, a un estat, a una manera de ser i d'estar en el món. Aquest afegit és alhora un gest de rebel·lia i d'esperança. No representen una condició genèrica (de la infantesa, per exemple), sinó un estat de desesparança. El resultat, volgut o no, és molt més cru. A diferència de les nines, que són només cadàvers, la sala de figures que ha creat a Espais, potser

no té el sentit de coralitat que tenen molts dels seus quadres, però guanya en vivesa i expressa amb més virulència un estat d'ànim revoltat, en plena crisi.

L'Imma Merino ho expressa amb una rara transparència en el text del catàleg: «Anna Manel.la sap que amb el temps hem d'aprendre a conivire amb la nostàlgia de les vides que no hem viscut perquè, precisament, eren possibles. I que aquesta lucides respecte al fracàs té el preu d'un estat d'ànim»...abatut, torturat..., ara però amb un punt de llum minúscul al final de corredor.

X.R.

A
R
T

The *Ray* *Brown* *Trio* a Olot

Notícia confirmada a darrera hora: el divendres dia 21 de febrer, a les dotze de la nit, podrem escoltar al Teatre Principal el trio de Ray Brown. Considerat com un dels millors contrabaixistes de tota la història del jazz, l'exmarit d'Ella Fitzgerald, estarà acompanyat en aquesta ocasió per Geoff Keeler al piano i Gregory Hutchinson a la bateria. La visita d'aquesta autèntica llegenda del jazz és sense dubte l'aconteixement musical de la temporada.

«*La cançó*» al *Central*

Feia dies que tenia ganes de deixar-me caure un dijous pel Central per escoltar l'antologia de la nova cançó que Xavier Rusalleda i Jordi Figueras hi venien presentant des del mes de desembre. Des que un llunyà vespre d'estiu al Parc Vell vaig sentir en Xavier Rusalleda cantar una peça del portuguès José Afonso, la seva faceta com a intèrpret ha estat una de les que més satisfaccions m'ha proporcionat. I això que no sempre les circumstàncies han estat propícies: recordo un recital de poetes alemanys d'entreguerres en un Cocodril hostil o la desgana d'alguna de les últimes actuacions dels De Fluvià Rivers Verds a l'Orfeo. Però la nit del 16 de gener, malgrat una afonia preocupant, les condicions es van aliar favorablement: en un escenari sobri, davant d'un públic reduït, respectuós i còmplice, Xavier Rusalleda va anar desgranant cançons mentre transparentava entusiasme, convicció i emotivitat. Ara que fa vint anys de gairebé tot, algunes veus han criticat l'exercici de nostàlgia que suposen actes com aquest. Em sembla una discussió estèril: la nova cançó va deixar un grapat d'excel·lents cançons, i avui, quan en Xavier Rusalleda interpreta, acompanyat de la guitarra segura de Jordi Figueras, peces com l'Es fa llarg esperar, de Pau Riba/M. del Mar Bonet, o l'Homenatge a Teresa, de l'Ovidi Montllor, la bellesa d'aquestes cançons ens continua emocionant. La nit va tenir un altre al·licient: la presència com a convidat de Miquel Riera, una persona entranyable per a qui suscriu aquestes línies. La seva versió del Pare frare, de Pau Riba, el seu lament xinès — frustrat interludi musical d'un espectacle teatral d'en Xavier — i les velles cançons dels «ocellets» van arrodonir una agradable vetllada, que no dubto de recomanar.

Antoni Mayans

LA HISTÒRIA DE LA UNIÓ ESPORTIVA D'OLOT, EN PUBLICACIÓ

Carles Llorens, el nou director de l'Institut de Formació de Convergència Democràtica de Catalunya, és l'encarregat d'escriure el llibre sobre la història de la Unió Esportiva d'Olot, que es preveu que es presenti per Sant Jordi, dins el marc dels actes commemoratius de l'entitat. L'autor, fill del cèlebre futbolista olotí Surroca, precisament acaba de publicar, junt amb J.M. Solé i Sabaté i Toni Strubell, una altra obra de reminiscències esportives, *Sunyor, l'altre president afusellat*, recordant la figura del que fou president del Barcelona.

En l'obra sobre la UEO es revelen els començaments del futbol a Olot, de la mà de Joan Gamper, el qual, com a estiuejant a Olot, el 1912 organitza l'Olot Deportivo. Hi podrem trobar anècdotes curioses, com ara el fet que en el primer partit de futbol, que es va fer per les Festes del Tura, només hi havia jugadors del Barça, que conformaven els dos equips: el local i el visitant.

CURS SOBRE Cinema negre AL TEATRE

La Universitat de Girona, en el marc d'un conveni signat amb l'Ajuntament d'Olot, ha programat per als mesos de febrer a maig el curs "Cinema negre. Un gènere. Una societat", impartit pel professor Salvador Montalt. El curs s'adreça especialment a estudiants universitaris, però és obert al públic en general. Pretén obtenir una aproximació a aquest gènere per mitjà de l'anàlisi dels seus recursos estilístics. S'estudiaran els vincles amb la novel·la negra i amb la societat que la va generar.

Les xerrades es completaran amb la projecció de 9 pel·lícules de cinema negre, entre les quals hi ha títols tan emblemàtics com ara *Perdición*, de Billy Wilder o *El sueño eterno*, de Howard Hawks. Les sessions es faran al Teatre Principal, a partir del dia 13 de febrer. Per matricular-s'hi cal adreçar-se a l'Institut Municipal d'Ensenyament d'Olot.

L L I B R E S

El Ball Pla d'Olot, d'Alexandre Cuéllar

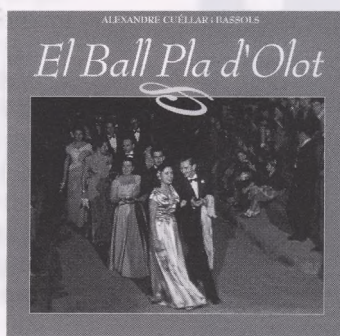
Es dies immediats al Nadal, l'Editora de Batet va presentar aquest llibre, en relació al qual l'autor ens diu que la seva aportació es redueix *als límits d'una crònica, fidel i objectiva, dels seus naixement, evolució i mort.*

Així, Cuéllar analitza des dels temps ancestrals, quan la festa d'Olot tenia lloc el dia 3 d'agost en què se celebrava la festa de la Invenció -trobada de les restes de Sant Esteve, fins a evolucionar cap al culte de la Verge en la seva Nativitat, el dia 8 de setembre, quan es festegen totes les verges que hom anomena "trobades". Aquestes festes d'Olot tenien uns actes que, de tan reiterats, esdevingueren tradicionals, intocables: lluminàries, ofici al matí i processó a la tarda, passades o *passants*, corrida, balls a la plaça o als carrer i focs d'artifici. En el passant és on es troba l'origen remot del Ball Pla, amb totes les alternatives fins arribar al que hem conegut. De primer, un Ball Pla religiós i corporatiu amb la concurrència del Consistori acompanyat de les persones més singulars de la vila, prèviament invitades a la solemnitat: obrers de l'església, pabordes, caps de gremis i societats.... el més bo i granat de la població!

Arribada l'anomenada revolució industrial, a partir de l'any 1853 -diu l'autor- la societat agrícola fa mutis i sobresurten els menestrals als quals la terminologia popular dóna el nom de "fabricants". L'Ajuntament prescindeix de la confraria, que encara organitza les festes, i les invitacions prenen ple caràcter de municipals. És el temps que, al Ball Pla, hi prenen part els "forasters", és a dir, persones pertanyents a les famílies que venien d'estiu a Olot, amb força per influir en els futurs canvis de la festa.

Finalment, el Ball Pla de la postguerra a partir de l'any 1939 (aleshores corrien rumors de la invasió nazi al corredor de Danzig, a Polònia) fins arribar a la seva desaparició. Contestat de diverses formes a partir de 1969, després de diferents intents per eludir la sotsobre, l'any 1979 quedà suspès.

La narració de Cuéllar està ben documentada i l'autor escriu amb dades objectives. Són molt nombroses les cites bibliogràfiques i les de publicacions periòdiques de diferents temps i les dades fornides per la documentació del fons municipal de l'Arxiu Històric d'Olot. Això no vol pas dir, ni de bon tros, que el text resulti feixuc. Ben al contrari. La prosa de Cuéllar és divertida i manté l'interès, en augment, a través de les pàgines. En arribar al relat titulat "Un Ball Pla contat fil per randa", el divertiment arriba al ple i allò més difícil

seria tractar d'evitar la riallada. Especialment, si un vol comentar allò que acaba de llegir. És aconsellable llegir-lo personalment. Ja ho veuran.

Felicito el prolífic Alexandre Cuéllar i també a l'Editora de Batet. És una bona aportació a la historiografia local.

Ramon Llongarriu

Trac,

dos llibres d'educació secundària

editorial Vicens Vives ha tret al carrer aquest curs 1996-97 dos llibres de text sobre educació visual i plàstica, destinats a primer cicle d'educació secundària, dels quals en són autors Joan Sala, Joan Vallès i Roser Juanola.

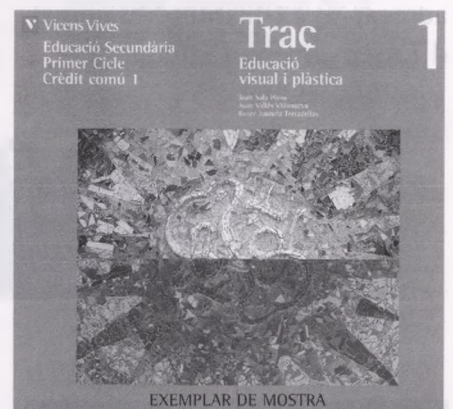
El primer que es podria destacar d'aquest dos llibres són precisament les característiques dels temes que s'hi tracten. Amb els índex ens podem adonar bé d'aquest contingut. El primer llibre es divideix en set grans parts dedicades a la comunicació i a la imatge, la forma i les seves lleis, el color i la textura, l'escriptura a través dels temps, les construccions medievals, el món visual i com es representa i els bens culturals. El segon llibre tracta la comunicació i el llenguatge de la imatge, la composició, Van Gogh, l'art després de la fotografia, la realitat que ens envolta i el medi natural motor d'inspiració. Ambdós llibres presenten cada una d'aquestes parts d'exposició teòrica acompanyades d'uns qüestionaris i d'unes propostes d'activitats didàctiques.

Una altra característica remarcable és la forma d'exposició, molt entenedora i amena, que utilitzen els autors. En aquest sentit, en destaca al mateix temps la contextualització dels textos en el moment actual, una manera molt adequada per poder connectar als alumnes amb la temàtica del llibre. La tria de les imatges que acompanyen el text és, també, molt suggestiva i ajuda a completar la fórmula de contacte amb el món actual que volen transmetre aquests dos llibres. S'utilitza una interessant combinació de reproduccions d'obres d'art molt conegudes, amb imatges extretes del món de la publicitat, fotografies de ciutats actuals o il·lustracions amb peces de disseny industrial o amb objectes d'ús quotidià. Com a curiositat, podem esmentar que la vinculació de dos dels autors dels llibres amb Olot ha fet que en les il·lustracions hi puguem veure reproduïts elements que es troben a la ciutat, com l'escultura d'Hortalà que està situada en el vial sud o en el quadre "La càrrega" que està exposat en el Museu Comarcal.

Des d'un punt de vista professional m'ha interessat especialment el fet que aquests llibres incloguin un capítol dedicat als bens culturals, fent referència tant a les obres d'art com al patrimoni històrico-artístic i analitzant, també, la restauració del patrimoni i els museus. És destacable que en aquests moments, quan aquests continguts tot just s'estan començant a introduir de manera molt tímida a les universitats, ja siguin començats a tractar, com altres aspectes de la història de l'art, en els estudis de secundària. En remarcaria la visió absolutament contemporània d'aquests temes, amb la introducció dels conceptes de patrimoni integral. Aquests capítols, juntament amb els altres tractats en els dos llibres, constituïran sens dubte una aportació a la formació que és imprescindible si es vol que en el futur visitin exposicions i museus i, al mateix temps, els entenguin, i hi disfrutin.

Dos llibres, per tant, de gran interès per a l'educació dels alumnes de secundària. Interessants per les característiques dels temes que proposen i alhora també per la forma d'exposició i presentació.

Gabriel Alcalde

Toni Brossa "el vesper", l'artista integral

De físic peculiar, menut i arreveixinat, mai no diríeu l'extensa trajectòria que té al darrere, que comença en l'etapa postfranquista, treballant amb grups d'animació, de titelles, de circ, de cabaret, i de tot el que us pugueu imaginar. Ha fet -i fa- d'actor, de músic, de mag... Ha actuat amb Tortell Poltrona o Comediants, ha sortit a la tele, ha construït gegants, ha fet gires per França o Itàlia... i sempre amb aquell aire com qui no vol la cosa, quan de fet és un dels pocs privilegiats que fa realment el que li ve de gust.

TEST

Música	Et fa peça...	No pots veure...
Bar	Blues-jazz	Màquina
Actor	Can Xalegre	Fashion Cafe
Roba	Jacques Tati	Mel Gibson
Programa TV	Corbata	Jersei de coll alt
Guitarra o saxo?	Documentals	Moltíssims
Gràcia o Sant Miquel?	Saxo.	
Formació d'escola o autodidacte?	Són dos barris amb gràcia.	
Xampanyat o xampanyillo?	Avui, formació d'escola.	
Boadella o Flotats?	Cavanyillo.	
El Màgic Andreu o Tamariz?	Boadella.	
	Tamariz.	

D'on ve el nom de "Vesper"?

D'això ja fa 30 anys. Un dia una vespa va decidir posar-se a nedar a dins del meu refresc, i en tirar coll avall va fer de les seves. Jo vaig cantar una òpera que semblava la matança del porc.

És possible treballar només en allò que t'agrada?

Per a un humà és difícil, però crec que és possible si es dinamitza la voluntat i s'aplica a les forces vivents de la natura. Si ets una mica animal, és més fàcil.

T'han subvencionat mai?

Tinc màquina d'escriure, però el temps és or.

Una cosa que no hagis fet mai i que t'agradaria fer...

Tocar la caixa en el *Bolero* de Ravel.

Músic, actor, mag... Són diferents etapes, o sempre has fet de tot?

He passat per moltes etapes, però això és normal dins el món de l'espectacle, on cada obra té un cicle. La meua tasca a l'escenari ha estat lligada amb la música, el teatre i la màgia.

Per què fas coses tan diverses escènica, i no et ceneixes a una de sola?

Són especialitats diferents dintre d'un ofici. Es pot veure un actor-músic, un músic-actor, un actor-mag, fins i tot un burro tocant la flauta i ensopegant sempre amb la mateixa pedra.

Què té Barcelona que no tingui Olot?

Fa 20 anys que em moc entre totes dues poblacions. Per la meua feina és perfecte.

Com definiries el que fa el grup "Déu n'hi duo"?

L'any 81 vàrem crear el grup en 7 minuts amb en Carlu Fontfreda, i ens dediquem a la cançó protesta-testimoni. Ens limitem a cantar per donar a conèixer tota una sèrie de problemes que ens afecten a tots als socis de la societat.

Per què actueu tan intermitentment, i no ho feu més sovint?

Intentem fer les coses a poc a poc, però ben fetes. L'any passat vam filmar un vídeo i l'any que ve mirarem com ha quedat. Enguany hem d'anar a cantar un dia a la Bisbal.

Per què et sembla que la gent riu quan us veu, quan vosaltres actueu tan "sèrios"?

És un misteri. No deu ser per falta d'harmonia a l'escenari. No s'han adonat que si mai un tribunal popular ens fot a la presó no ens deixaran cantar i només podrem compondre una fuga.

Quins projectes tens per l'any que comença?

Aquest any és ple de bons projectes. Per un cantó, estic en una obra teatral de creació total que s'estrenarà aviat, on podré treballar com a músic, actor i mag. Per l'altre, amb *Déu n'hi duo* ja tenim una actuació per fer i una altra per confirmar.

Meius Ferrés

Ernest Lluch

En el primer capítol del seu darrer llibre, *La Catalunya vençuda del segle XVIII*, recentment aparegut, Ernest Lluch fa recompte de les aportacions catalanes a la Il·lustració i hi inclou una comèdia en tres actes, escrita per un tal Francesc Duran cap a l'any 1790, i titulada *La industriosa madrileña y el fabricante de Olot, o los efectos de la aplicación*. L'espai no permet fer un resum de les peripècies del seu protagonista, l'Esteve Vilamalla, fabricant de mitges i musolines establert a Olot, però l'obra, en la qual Francesc Duran demostra conèixer prou bé la realitat de la Garrotxa, és una bona excusa per a parlar de la relació d'Ernest Lluch amb la historiografia olotina.

Una relació que ve de lluny. Ara fa vint anys, el 1977, després d'unes conferències sobre economia, de grata memòria, Ernest Lluch va trametre a la redacció del setmanari «Olot-Misión» uns papers localitzats a l'Archivo Histórico Nacional de Madrid, que eren la correspondència secreta sobre un cas de caciquisme local escaigut a Olot l'any 1880, en plena Restauració, la pugna entre l'Administració i els prohoms de la Garrotxa per imposar el seu candidat a la comarca. Els papers van ser publicats a la revista: van patir una introducció maldestra, però, en canvi, van merèixer una elegant portada de Kim Domene.

L'any 1980, a l'Assemblea dels Amics de Besalú celebrada a Camprodon, Ernest Lluch presentava l'esquema de la Revolució Industrial a la Garrotxa. Les seves hipòtesis, elaborades a partir de la documentació dels il·lustrats de finals del segle XVIII dipositada a la Biblioteca del Palau de Madrid, i, pel que fa a Tortellà, a partir de l'anàlisi de la documentació conservada a l'Arxiu parroquial d'aquesta població, continuen avui vigents. Han estat completades per Jordi Palomer, autor d'un llibre sobre la història del gènere de punt a Olot, realitzat a partir del buidatge del Cadastre, i, sobretot, matisades per Miquel Puig, autor d'un poc conegut i molt valuós llibre sobre les companyies que a partir del 1774 es dedicaven a la fabricació de mitges i barretines, formades per comerciants o professionals d'altres activitats.

Aquest mateix any 1980, amb un article publicat a la revista *Gra de Fajol* sobre les mines de plata del Bassegoda,

Ernest Lluch iniciava una sèrie de treballs dedicats a desmitificar la imatge idíl·lica, rural, bucòlica de l'Alta Garrotxa, que tindrien aviat el seu corol·lari teòric. Efectivament, en totes aquestes aportacions al coneixement de la història de l'Alta Garrotxa, hi havia també, per part d'Ernest Lluch, una voluntat de canvi d'enfocament a l'hora d'estudiar el passat comarcal. L'any 1982, en el setmanari *L'Olotí*, publicava l'article «Sobre la Garrotxa, polèmicament». A partir de les frases inicials de tres autors com Bertold Brecht —«qui construí la Tebas de les set portes?»— de Jaume Vicens Vives i de Manuel Serra i Moret, que va prologar el llibre de Gil Vidal *L'evolució social a Olot*, Ernest Lluch criticava durament en aquest article «una literatura mítica, superficial, feta per benestants comarcals o per residents de cap de setmana», entestats a reflectir «un país que volen demostrar com a mític, com a perfecte, com a no corromput pels 'temps moderns'». Una història, en definitiva, que explicava poc sobre «els treballs i els dies» dels homes i les dones de la Garrotxa.

No sé fins a quin punt aquest article, valent i oportú, va influir en la historiografia local. És fa difícil saber-ho. Jo diria que, en qualsevol cas, va suposar un toc d'alerta i que va sacsejar algunes vocacions d'historiadors. Avui, quinze anys més tard, podem afirmar que, afortunadament, la situació ha canviat, i que, al costat d'una historiografia de cap de setmana, disposem d'un grup d'investigadors no només acadèmicament ben preparats, sinó també preocupats per «els treballs i els dies» dels quals parlava Lluch. Personalitzem-los en Joan Antoni Padrós, segurament el més «humanista» dels historiadors locals, com ho demostra la seva anàlisi de l'endeutament pagès dels homes de la vall d'en Bas al segle XVI.

La crítica d'Ernest Lluch al tradicionalisme conservador de bona part de la historiografia olotina, no li va impedir mai el contacte amb la producció historiogràfica de la comarca, aprofitar tot allò que de bo podia contenir i, sobretot, integrar-ho en una visió més general i vertebrada de la història de Catalunya. La seva lectura del llibre *Vida rural a l'Alta Garrotxa*, d'Esteve Puigmal, per exemple, va originar un deliciós intercanvi d'articles a *L'Olotí* al voltant de l'acceptació de la paraula «botiga» a Beget i a l'Alta Garrotxa quan aquesta paraula no

significava un establiment de venda a la menuda sinó una part de la masia destinada a fer-hi un treball artesà. Per a Esteve Puigmal, aquelles botigues eren sobretot una vivència personal, el record d'uns temps passats. Per a Ernest Lluch, les botigues, eren a més d'una innovació lingüística desconeguda per Corominas, una mostra més que Beget no era aquell típic poble de pagès, sinó una comunitat agropecuària i artesana, amb una personalitat ben definida.

Tornem al llibre que ens ocupa. Si un lletraferit olotí hagués aconseguit un exemplar de *La industriosa madrileña y el fabricante de Olot*, s'hagués ventat de posseir una peça de col·leccionista en la qual la paraula Olot actua de reclam quasi fetitxista; alguna institució podria haver-lo publicat en una edició facsimilar sense cap nota preliminar; i és possible, fins i tot, que algun grup de teatre local s'hagués animat a posar en escena la comèdia. Difícilment, però, ningú no s'hagués plantejat veure aquesta obra com una aportació més per entendre quina entitat va tenir la Il·lustració a Catalunya. Aquesta visió comparada, general, dialèctica, és un dels mèrits pels quals la historiografia olotina ha d'estar agraïda a Ernest Lluch. A *La Catalunya vençuda* podem trobar-hi encara un altre exemple ben il·lustratiu d'aquesta manera de fer. En el quart capítol del llibre, que és un dels més agradables de llegir —i, on, diguem-ho de passada, hi apareix un olotí, el pare Manuel de Trincheria, destacat predicador de l'època—, Ernest Lluch analitza les xarxes comercials disperses del segle XVIII i compara els casos de Tortellà i de Copons. Per a Tortellà, a més de la documentació estudiada per ell mateix, Lluch utilitza el llibre que Robert Bayer va escriure fa pocs anys sobre aquella vila i el qualifica de magnífic. Segurament que ho és, però ni a Robert Bayer ni a nosaltres se'ns acudiria plantejar, com ho fa Lluch, si és una casualitat que Tortellà i Copons fossin objecte de la violència carlina. Resumint: és aquest entrellat de relacions, de coneixements, de fonts, el que, com a olotins, desitjaríem continuar rebent d'Ernest Lluch. I com a lectors *tout court* que continuï escrivint llibres tan necessaris i estimulants com *La Catalunya vençuda del segle XVIII*.

Antoni Mayans

Imatges d'un món en guerra

A partir del 7 de febrer es podrà veure a la Sala 14 del Museu Comarcal de la Garrotxa l'exposició *Imatges d'un món en guerra: 1939-1945*, organitzada per l'Arxiu Històric Comarcal d'Olot. La mostra aplega cinquanta-set fotografies del fons documental De Muller, que l'any 1995 va ser cedit en dipòsit a l'Arxiu Històric de Tarragona, institució que ha dut a terme la producció de l'exposició. La col·lecció de fotografies que la família De Muller aplegà a mitjans dels anys quaranta, i que conté més de quatre-cents positius, prové de les principals agències fotogràfiques —oficials i privades— que treballaven a la Gran Bretanya entre 1940 i 1945.

La producció de l'exposició *Imatges d'un món en guerra: 1939-1945* ha estat condicionada per les característiques pròpies de la col·lecció. D'una banda, les agències *British Official Photograph*, *Associated Press Photo*, *Keystone Photo Shows*, *Planet News LTD* i *Topical Press* ofereixen la visió exclusiva del bàndol aliat i, més concretament, des de l'òptica britànica. D'altra banda, les imatges recollides a la col·lecció no permeten una percepció general i globalitzadora de la guerra atès que les instantànies capten els esdeveniments que es localitzen, principalment, a la Gran Bretanya, França, la mar Mediterrània i al nord d'Àfrica, entre 1941 i 1943.

Així mateix, es tracta d'un material fotogràfic que era difós i publicat en el transcurs de la mateixa guerra i, per tant, cal tenir en compte que la censura oficial i la pròpia autocensura d'uns fotogràfs persuadits de lluitar per una causa justa, presenten una imatge mediatitzada i parcial de la guerra. A diferència del que succeirà a partir de la guerra de Corea (1950-1953) i que trobarà el seu màxim exponent a la guerra de Vietnam (1954-1975), el fotoperiodisme de la Segona Guerra

Mundial s'esforçarà a presentar una guerra gairebé neta. Per evitar la desmoralització, l'opinió pública no havia de copsar la magnitud de les imatges més patètiques de la destrucció provocada per les armes enemigues. En el mateix sentit, per impossibilitar l'aparició de sentiments pietosos tampoc no havien d'exhibir-se les fotografies més dramàtiques dels danys causats en el bàndol contrari.

Les cinquanta-set fotografies que es presenten a l'exposició es classifiquen en cinc apartats temàtics: 1) militars i polítics, 2) serveis auxiliars, 3) església, 4) efectes dels bombardeigs i 5) guerra al mar i al desert.

L'any 1995, en commemorar-se el cinquantè aniversari de la finalització de la Segona Guerra Mundial, l'Arxiu Històric de Tarragona, que acabava de rebre en dipòsit el fons documental De Muller, va organitzar aquesta exposició com un instrument més per a rememorar els tràgics episodis que van commoure el món, fa tot just mig segle. Després de la seva exhibició a Tarragona, la mostra s'ha pogut veure en diferents ciutats de Catalunya, a través de la Xarxa d'Arxius Històrics de la Generalitat de Catalunya. Ara, a partir del dia 7 de febrer, podrà ser visitada pels olotins.

Monografies

Agenda-Guia: Olot 1997. [S.I.]: [s.n.], 1996, 91+132 p.

Guia per activitats de professionals, industrials i comerciants d'Olot, amb una agenda sumària de les activitats de les entitats de la ciutat per a 1997. Producció d'Oriol Porta Bernaus.

14 Aniversario de la fundación Agrupación de Sordos de la Garrotxa: 1982-1996. Olot: Agrupación de Sordos de la Garrotxa, 1996, 27 p.

Opuscle informatiu sobre l'activitat de l'Agrupació de Sords de la Garrotxa al llarg de 1996.

Anuari-Agenda del pagès 1997: Guia del turisme agrari. Olot: Institut d'Ensenyament Secundari La Garrotxa i Servei de Documentació de la Cambra Agrària de Girona, 1996, 176 p.

Dotzena edició d'aquesta ja tradicional guia del món agropecuari gironí, elaborada per Anna Roca i Josep Guix.

ARANDA, Rafael; PIGEM, Carme i VILALTA, Ramon, *Seqüències: Centre històric de Sant Feliu de Pallerols: Pla especial de Protecció i Millora*. Sant Feliu de Pallerols: Ajuntament de Sant Feliu de Pallerols, Diputació de Girona i Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, 1996, 91 p.

Catàleg de l'exposició sobre el pla especial de protecció i millora del centre històric de Sant Feliu de Pallerols, celebrada en aquesta població el mes de desembre.

CARRERAS, Joan i OLIVERAS, Josep *Jacint Verdager: Vida, camins, paisatges*, Olot: Imprenta Aubert, 1996, 103 p.

Recorregut per la geografia verdageriana, fruit de la col·laboració de mossèn Joan Carreras i Péra i el pintor Josep Oliveras.

CUÉLLAR, Alexandre. *El Ball Pla d'Olot*, Olot: Llibres de Batet, 1996, 126 p.

Crònica i història d'una de les manifestacions olotines més controvertides.

LLONGARRIU, Marissa, *Museu dels Volcans: Quadern de treball: Volcans i terratrèmols*. Olot: Museu Comarcal de la Garrotxa, 1996, 16 p.

Guia pedagògica per a visitar l'exposició permanent del Museu dels Volcans. El quadern, amb dibuixos de Tavi Algueró, se centra en l'estudi dels terratrèmols i dels volcans.

LLUCH, Ernest. *La Catalunya vençuda del segle XVIII. Clarors i*

foscors de la Il·lustració, Barcelona: Edicions 62, 1996, 257 p.

Reivindicació de la Il·lustració catalana del segle XVIII, que conté diverses referències a Olot i Tortellà.

El Mont a l'abast de tothom. Girona: Diputació de Girona, 1996, 8 p.

Opuscle informatiu sobre el santuari de la Mare del Déu del Mont amb motiu de l'acabament de les obres d'arranjament de la carretera d'accés.

MURLÀ, Josep. *Les fonts d'Olot (I): Vora el Fluvià*. Olot: Edicions El Bassegoda, 1996, 19 p.

Primer capítol del col·leccionable sobre les fonts d'Olot, que inclou les que es troben a la vora del Fluvià. Fotografies de Joan Teixidor.

PUIGVERT, Xavier. *La reconstrucció de la vila d'Olot després dels terratrèmols (1427-1433)*, Olot, Arxiu Històric Comarcal d'Olot i Museu Comarcal de la Garrotxa, 1996, 176 p.

Edició del treball guanyador de la Beca de Ciències Socials i Humanes 1994, que estudia les conseqüències socials dels moviments sísmics del segle XV a Olot, polaritzades a l'entorn del procés de reedificació de la vila.

Recital de poesia en homenatge a Manel Traité. Olot: Amics de les Lletres Garrotxines, 1996, 9 f.

Recull dels poemes d'autors locals llegits a l'església del Tura el dia 15 de desembre de 1996, en homenatge al desaparegut pessebrista olotí Manel Traité.

Sota 30. Olot: Museu Comarcal de la Garrotxa, 1996, 31 p.

Catàleg de l'exposició d'artistes plàstics menors de trenta anys, celebrada al Museu Comarcal de la Garrotxa el mes de novembre. Conté un text introductori de David Santaclàudia.

Articles

ARANDA, Rafael; PIGEM, Carme i VILALTA, Ramon. «Pavellón para invitados en Can Cardenal. Batet de la Serra (Olot)», *On Diseño*, núm. 178, desembre 1996, p. 122-127.

BARNOSELL, Genís. «La indústria tèxtil a Olot, 1820-1850», *Vitrina*, núm. 8, 1996, p. 9-16.

BASSOLS, Emili i LLONGARRIU, Marissa. «Entrevista amb Josep M. Mallarach», *Vitrina*, núm. 8, 1996, p. 55-62.

BATALLÉ, Concepció, «Poemes i poetes a Olot (X)», *La Comarca d'Olot*, núm. 888, 23 gener 1997, p. 19-22.

CANAL, Jordi. «Las campañas antisectarias de Juan Tusquets (1927-1939): Una aproximación a los orígenes del contubernio judeo-masónico en España», *La masonería en la España del siglo XX: VII Symposium Internacional de Historia de la Masonería Española*, Toledo: Universidad de Castilla-La Mancha, 1996, volum II, p. 1193-1215.

CANAL, Jordi. «Carlisme i catalanisme a la fi del segle XIX: Notes sobre unes relacions complexes», *Le discours sur la nation en Catalogne aux XIXe et XXe siècles: Hommage à Antoni M. Badia i Margarit: Actes du Colloque International*, París: Éditions Hispaniques, 1996, p. 211-230.

CARITAT, Antònia. «Estructura i biomassa d'alzinars tipificats del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa», *Vitrina*, núm. 8, 1996, p. 31-38.

CASACUBERTA, Margarida. «La vida cultural a l'Olot dels anys cinquanta», *Vitrina*, núm. 8, 1996, p. 23-30.

CASTILLO, Xevi. «Entreteniments lingüístics: Etimologia del mot 'quer' i el seu assentament a la Garrotxa», *Na Tura*, núm. 171, hivern 1996, p. 12-13.

CULEBRAS, Jesús. «Carretera-variant, una història sense final», *Basalt*, núm. 58, hivern 1996, p. 12-13.

LAS HERAS, Miquel. «La Garrotxa», *Anuari Econòmic Comarcal: Caixa de Catalunya 1996*, Barcelona: Caixa de Catalunya, 1996, p. 191-221.

LLONGARRIU, Ramon. «Sant Valentí de la Pinya», *Centre Excursionista Olot. Circular per als socis*, núm. 122, gener 1997, p. 30.

MERINO, Imma. «Pintats, llegits, filmats, però sobretot

imaginats», *El cafè Vila*, Girona: Museu d'Art, 1996, p. 73-80.

MERINO, Imma. «El joc», *El cafè Vila*, Girona: Museu d'Art, 1996, p. 101-102.

MURLÀ, Josep. «Les festes de celebració de la primera pedra de les obres d'ampliació de l'església de Sant Esteve d'Olot», *La Comarca d'Olot*, núm. 884, 27 desembre 1996, p. 20-21.

NEBOT, Jordi i BASSOLS, Emili. «El catàleg de la fauna de la Zona Volcànica de la Garrotxa», *Vitrina*, núm. 8, 1996, p. 45-54.

RAGUÉS, Ramon i PALOS, Joan-Lluís. «Professions legals i ascens social a la Catalunya Moderna: Joan Pere Fontanella», *Vitrina*, núm. 8, 1996, p. 17-22.

ROCA, Esteve. «Olot no té teixit urbà renaixentista», *La Comarca d'Olot*, núm. 887, 16 gener 1997, p. 18-20.

RUSCALLEDA, Xavier. «El Fòrum de Teatre d'Olot: un festival insòlit», *Transversal. Revista de cultura contemporània*, núm. 1, p. 84-86.

SÁNCHEZ, Manuel. «Violència señorial en la Catalunya Vieja: la possible pràctica del 'ius maltractandi' en el término de Castellfollit (primer tercio del siglo XIV)», *Miscel·lània de textos medievales*, núm. 8, 1996, p. 199-229.

SELLES, Narcís. «L'arquitecte Josep Claret, de l'avantguarda al revisionisme», *Revista de Girona*, núm. 179, novembre-desembre 1996, p. 45-49.

TREMOLEDA, Joaquim [et al.]. «El Forn de l'Home Dret, can Coromines (Maià de Montcal). Un centre terrisser de l'època romana a la Garrotxa», *Vitrina*, núm. 8, 1996, p. 38-44.

VALERI, Xavier. «Els anys vint i trenta», *El Soroll de les Fonts*, núm. 22, desembre 1996, p. 11-14.

VILAR, Josep. «L'oratori de Sant Jordi», *Centre Excursionista Olot. Circular per als socis*, núm. 122, gener 1997, p. 31.

Teatre

Sara i Simon, de Manuel Dueso

Mercat de les Flors (Sala Ovidi Montllor) Barcelona, del 5 al 23 de febrer

Primer amor, de Samuel Beckett

Obra del Teatro Fronterizo, a la Sala Beckett, fins al 23 de febrer

Busco el Sr. Ferran, de J.C. Carriere

Per veure en viu els protagonistes de les sèries, al Teatre Municipal de Girona, 22 de febrer

Música

Cant Lliure: Lídia Pujol & Sílvia Comes

Teatre Lliure, del 13 al 16 de febrer

Luís Pastor

Un cantautor de tota la vida, a les Cotxeres de Sants, 14 de febrer

Joaquín Sabina

Teatre Municipal de Girona, 21 de febrer

Ray Brown

Concert de jazz al Teatre Principal d'Olot, 21 de febrer

Lyam O'Flynn

Música celta al Mercat de les Flors, 25 de febrer

Espectacles de Músics

Associats a Cal diferent, amb Astun Kiki (13 de febrer) i Lemon Crush (20 de febrer)

V Festival de Jazz de la Bisbal

Sala. Teatre Foment, del 25 de febrer al 15 de març

M'aclame a tu. Toti Soler i Ester Formosa.

Sala La Planeta, Girona, 14, 15 i 16 de febrer

Presentació del disc Nu, de Lluís Llach

Al pavelló de Sant Joan les Fonts, divendres 28 de febrer

Exposicions

El Greco i la seva revalorització pel modernisme català.

MNAC, fins al 2 de març

Imatges d'un món en guerra (1939-1945) Fons documental De Muller.

Museu Comarcal de la Garrotxa, del 6 al 22 de febrer

Museu Darder, 80 anys a Banyoles. Al Museu Darder, famós i polèmic. Fins al 31 de març

I també... *Carnestoltes 97* a Olot. Divendres 14, Ball de les Dones. Dissabte, 15 rua, ball a banda... tot en plena Quaresma

CAN CARBASSERES
Es una antiga fleca especialitzada en l'elaboració del torrell i la coca de llardons típics d'Olot
Sant Rafael, 5 - Tel. (972) 26 08 59
OLOT (la Garrotxa)

Can Japo!
CARNISSERIA - VARCUTERIA
Elaboració pròpia d'embotits
c/ Roser, 5 - Tel. 26 10 61
17800 OLOT (Girona)

Ben bé d'Olot!

FOTO: RAFEL HERRERO

Amb la col.laboració de:

 RÀDIO CLOT
90.1 FM

Sintonitza amb tu